Α.Ο.Δ.Ο.

ΤΙΜΑΤΑΙ Λ. 10 — ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ — ΤΙΜΑΤΑΙ Λ. 10

ΑΘΗΝΑΙ, ΚΥΡΙΑΚΗ 5 Φεβρουαρίου 1906 | ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ | ΕΤΟΣ Γ' — ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 113—10

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΒΡΕΧΕΙ

(Διήγημα τοῦ Ἰταλοῦ συγγραφέως Ν. Μιζάζη)

Βρέχει, βρέχει ἀπὸ δύο ἡμερῶν. Ὁ ποταμὸς ἕρπει μέσῳ τῶν ὀγκολίθων κοκκινωπός, ἀπηχῶν ὑποκώφως. Ἐκ τῶν πλαγίων τῶν λόφων τρέχουν οἱ ρύακες βορβορώδεις, τὰ δένδρα ἀνορθοῦνται ἀκίνητα ὑπὸ τὴν ραγδαίαν βροχήν. Τὰ νέφη βαρύνουν ἐπὶ τῶν ὀρέων· ἐδῶ διανοίγονται, ἐκεῖ συμπυκνοῦνται, ἐκεῖ ρηγνύονται, ἀλλοῦ κινοῦνται κυματηδόν. Ἐκ τοῦ μολυβδοχρόου οὐρανοῦ πίπτει διαρκῶς ἡ βροχὴ κατὰ μακρὰ νήματα, συνεχῆ. Οἱ λόφοι ἀνυψοῦνται πέριξ, ἀμυδρῶς διαφαινόμενοι μέσῳ τῆς ἀχλύος τῆς βροχῆς, ἄλλοι μαυριδεροί, ἄλλοι πρασινωποί. Τὰ μαραμένα φύλλα εἶνε στρωμένα ἐπ' αὐτῶν ἐν εἴδει τάπητος. Μακρὰν τὰ βουνὰ τῆς Σίλας ἀνορθοῦνται σταχτόχροα μεταξὺ τῶν νεφῶν.

Καὶ ὁ ποταμός, ὑπὸ τὴν ἐξακολουθητικὴν βροχήν, προχωρεῖ κοκκινωπὸς σιγαλά-σιγαλά, μὲ ὑπόκωφον βογγητὸν πρὸς τὴν θάλασσαν· φαίνεται μάλιστα σὰν ἀκίνητος. Τὸν βλέπω τοιουτοτρόπως ἀπὸ εἰκοσαετίας· τὸν εἶδα πάντοτε τοιουτοτρόπως, ἄλλοτε χαμηλότερα, ἄλλοτε ξεχειλίζοντα, σὰν νὰ ἐζήτει ἀνάπαυσιν εἰς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ὄχθην, ἀλλὰ πάντοτε ὅμοιος, ἀπαράλλακτος, κοκκινωπός, ἕρπων σιγαλὰ-σιγαλά. Καὶ πόσον νερὸ ἐπὶ εἴκοσι τώρα ἔτη ἔχυσεν εἰς τὴν θάλασσαν! Ὅταν ἤμουν παιδὶ μικρὸ ἐπήγαινα μὲ τὰ ἄλλα παιδιὰ νὰ παίξωμεν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ, μαζεύοντες πέτρες ἢ ἀγριόμουρα. Ἐκεῖ ἦτο τὸ στρατόπεδόν μας· ἦτο ἡ ἔρημος εἰς τὴν ὁποίαν εὑρισκόμεθα ἀπόλυτοι κύριοι· ὁ ποταμὸς ἦτο ὁ φίλος ὁ ὁποῖος μᾶς ὑπεδέχετο πολὺ εὐχαρίστως εἰς τὰ κιτρινωπά του νερά. Αἱ κραυγαί μας ἀντήχουν εἰς ὅλους τοὺς πέριξ λόφους, ὁ θόρυβός μας ἐπεσκίαζε τὸν ὑπόκωφον καὶ σιγαλὸν μορμορυγμὸν τῶν ὑδάτων του· τὸ καλοκαῖρι εἰσδύοντες γυμνοὶ εἰς τὰ νερά του διεταράσσομεν τὴν ἡσυχίαν του καὶ ἀνεκόπτομεν τὴν ἤρεμον πορείαν του· ἐπαίζομεν εἰς τὰ ἤρεμα νερά του ὅλα τὰ παιδικὰ παιγνίδια, ἀνακινοῦντες μὲ τὰ μικρά μας χέρια καὶ ἐμπιστευόμενοι εἰς αὐτὸν τὰ χάρτινα πλοιάριά μας τὰ ξύλα καὶ τὰ ἄνθη τὰ ὁποῖα συνελέγομεν εἰς τοὺς πέριξ λόφους.

Τώρα τίποτε ἀπὸ αὐτά· οὔτε θόρυβοι παιδικοί, οὔτε γέλοια καὶ ἀναφωνήσεις χαρᾶς καὶ φαιδρότητος, οὔτε ἄνθη· καὶ ἐν τούτοις ὁ ποταμὸς τρέχει πάντοτε ἕρπων μεταξὺ τῶν λόφων καὶ μουρμορίζων πάντοτε τὸν μελαγχολικὸν ψιθυρισμόν του. Αὐτὸς δὲν μεταβάλλεται· ἡμεῖς μεταβαλλόμεθα· αὐτὸς μένει ὁ αὐτός, πάντοτε, ὁτιδήποτε καὶ ἂν συμβῇ πέριξ αὐτοῦ. Καὶ εἰς τὴν καρδίαν μας πόσα αἰσθήματα, πόσαι χαραὶ καὶ πικρίαι ἐπέρασαν· ἡ καρδία μας ὅμως ἤλλαξε. Ποῦ εἶνε ἡ παιδικὴ καρδιὰ τῶν χρόνων ἐκείνων! Ἐνῷ ὁ ποταμὸς μένει πάντοτε ἐκεῖ ὁ αὐτός, ἀκίνητος, ἀμετάβλητος, αἰώνιος. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔχει τοὺς θυμούς του κάποτε. οἱ θυμοί εἶνε τὸ ξεχείλισμα τῶν πόνων, τῶν ἀπογοητεύσεων, τῶν πικριῶν. Εἶνε αἱ ἐξατμίσεις τῆς χολῆς ἐκ τῆς καρδίας, ἡ ὁποία ἐκρήγνυται, ἐκχειλίζει καὶ διασπείρεται εἰς ὅλον τὸν ὀργανισμόν. Καὶ ὁ ποταμὸς ἐκρήγνυται, θυμώνει, ξεχειλίζει καὶ γίνεται μαυριδερός, ἄγριος, ἀπειλητικός. Ὁ ὑπόκωφος μυκηθμός του γίνεται βροντωδέστερος καὶ τὰ σιγαλά του κύματα ὁρμητικώτερα, παρασύροντα, ἐκριζώνοντα, καταστρέφοντα πᾶν τὸ προστυχόν...

*

Καὶ ἡ βροχὴ ἐξακολουθεῖ, ραγδαία. Τί ἔγιναν τὰ χαρωπὰ πουλιὰ τοῦ θέρους; Τί ἔγειναν οἱ φλύαροι κορυδαλοί, οἱ ὁποῖοι ἐγέμιζαν τὴν ἀτμοσφαῖραν μὲ τὸ ἄσμά τους; Τί ἔγιναν τὰ χελιδόνια μὲ τοὺς φαιδροὺς τερετισμούς των; Τίποτε δὲν ἀκούεται εἰς ὅλην τὴν ἀχλυώδη ἀτμοσφαῖραν. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διαγράφονται, ἄφωνοι καὶ αὐταί, αἱ οἰκίαι μὲ τὰς καπνιζούσας καπνοδόχους.

Εἰς τὴν ἑστίαν τῶν οἰκιῶν τῶν χωρικῶν καίει πυρὰ ἐκ ξύλων. Εἶνε ἡ μόνη φαιδρότης τὴν ὁποίαν διακρίνει τις εἰς τὴν οἰκίαν· τὰ λοιπὰ εἶνε ὅλα μαῦρα καὶ μελαγχολικά. Οἱ χωρικοὶ κάθηνται πέριξ τῆς πυρᾶς, σιωπηλοί, συμμαζευμένοι. Λέγουν ὅτι συμπαθῶ πάρα πολὺ τοὺς δυστυχεῖς χωρικούς· καὶ ἐν τούτοις αὐτοὶ δὲν τὸ γνωρίζουν ὅτι ὑπάρχει κάποιος ποῦ τοὺς συμπαθεῖ τόσον, τοὺς μελετᾷ, τοὺς λυπεῖται καὶ τοὺς ἀγαπᾷ· καὶ πιστεύουν ὅτι κανεὶς εἰς τὸν κόσμον δὲν φροντίζει δι' αὐτούς, κανεὶς ὅστις νὰ τοὺς προσέχῃ εἰς αὐτὴν τὴν μελαγχολικὴν μοναξίαν, ὅπου γεννῶνται καὶ ἀποθνήσκουν ἀφανεῖς. Καὶ ἐνῷ ἐγὼ γράφω δι' αὐτοὺς πιστεύουν ὅτι κάθημαι ἀπέναντι χαϊδευτικῆς πυρᾶς, ἐπὶ τῆς ὁποίας βράζει πλούσιον φαγητόν· ὅτι ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι μου ἔχω καμμίαν φιάλην κρασὶ καλό· πιστεύουν ὅτι ἡ βροχή, ἡ ὁποία τοὺς ἀφαιρεῖ τὸ ψωμὶ μιᾶς ἡμέρας, εἶνε δι' ἐμὲ καλὴ πρόφασις διὰ νὰ καθήσω εἰς τὸ σπίτι μου καὶ νὰ ἀναπαυθῶ ἥσυχος, νὰ διασκεδάσω, νὰ ξεφαντώσω. Καὶ ὅτι ἐγὼ ἦλθα ἀπὸ μακρὰν, ὅπου δὲν βρέχει διόλου, ὅπου ὁ ἥλιος λάμπει διαρκῶς, ὅπου δὲν ὑποφέρουν οἱ ἄνθρωποι οὔτε ἀπὸ πεῖναν οὔτε ἀπὸ κρύο· ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἔχουν ὅλα τὰ ἀγαθὰ καὶ δὲν τοὺς μέλει ἂν βρέχῃ ἢ ὄχι.

Ὦ! μὴ μὲ ἀδικεῖτε, ἐγὼ ἀγαπῶ τοὺς χωρικούς μου. Αὐτοὶ οἱ δυστυχεῖς δὲν τὸ γνωρίζουν, οὔτε θὰ τὸ μάθουν ἴσως ποτέ. Ἓν βιβλίον γραφόμενον χάριν αὐτῶν ἀξίζει ὀλιγώτερον ἀπὸ ἕνα ἀποτσίγαρο ἢ ἕνα ποτῆρι κρασί. Θὰ ἤθελα νὰ περάσετε δι' ὀλίγον ἀπὸ τὴν ζωὴν μιᾶς ὡραίας καὶ εὐτυχοῦς πόλεως εἰς τὴν ζωὴν τοῦ πτωχοῦ χωρίου, διὰ νὰ αἰσθανθῆτε, ὅπως ἐγὼ αἰσθάνομαι τὴν ἀλγεινὴν αἴσθησιν. Ἀλγεινήν; Ὄχι ἀλγεινήν, μελαγχολικήν. Τέσσαρα σπιτάκια, χανόμενα μέσα εἰς τὰ νέφη καὶ τὴν ὁμίχλην, τὰς ὁποίας βλέπω διαγραφομένας ἀμυδρῶς μεταξὺ τῶν δασῶν, τῶν ἀγρῶν, τῶν λόφων κατοικοῦνται ἀπὸ ἀθλίους τινάς, οἱ ὁποῖοι δὲν γνωρίζουν οὔτε ἑορτήν, οὔτε θέατρον, οὔτε πολυτέλειαν.

Ἡ ἐν Ρουμπὲ πάλη μεταξὺ λέοντος καὶ ταύρου κατὰ τὴν ὁποίαν ἐνίκησεν ὁ ταῦρος

Ἐσκέφθητέ ποτε, ὅτι ἂν δὲν ὑπῆρχεν ὁ χωρικὸς δὲν θὰ ὑπῆρχεν ὁ κύριος τῆς πόλεως; Καὶ ὅμως εἶναι ἀπλούστατον. Ἐσκέφθητέ ποτε, ὅτι ἂν δὲν ὑπῆρχε ὁ χωρικὸς ὁ ἐργαζόμενος, ὁ καλλιεργῶν τοὺς ἀγροὺς καὶ διατρέφων τὰ κτήνη, ἡ ὡραία κυρία ἡ καταπλήσσουσα μὲ τὴν λάμψιν καὶ τὴν πολυτέλειάν της δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιδειχθῇ μὲ τὰς ἀμφιέσεις καὶ τὸν πλοῦτον ἂν ὁ χωρικὸς δὲν εἰργάζετο ὑπὸ τὴν βροχὴν καὶ τὸ ψῦχος, ὑπὸ καυστικὸν ἥλιον καὶ σφοδρὰν καταιγίδα... Καὶ ἐν τούτοις ἡ κυρία αὐτὴ οὔτε τὸ ὄνομα τῶν χωρικῶν οἱ ὁποῖοι ἀποθνήσκουν ἐργαζόμενοι ὑπὲρ αὐτῆς γνωρίζει κἂν. Ἐσκέφθητέ ποτε τὴν ἀπλουστάτην αὐτὴν ἀλήθειαν;

*

Ἐνύχτωσε καὶ δὲν βρέχει πλέον. Τώρα διὰ τῶν καστανεῶν πνέει σφοδρὸς βορρᾶς. Αἱ ὑψηλαὶ κορυφαὶ τῶν δένδρων θροοῦν θορυβωδῶς ἐν τῇ βαθεῖ νυκτί. Ἐκεῖ κάτω εἰς τὴν κοιλάδα ὁ ποταμὸς ἔγιν μελανὸς καὶ σύρεται ὡς γιγάντιον μαῦρον ἑρπετόν, μεταξὺ τῶν ὀγκολίθων. Εἰς τὰ σπιτάκια ἐδῶ κι' ἐκεῖ κανὲν φῶς ἀμυδρόν. Σιωπὴ ἐπιβλητικὴ ἐπικρατεῖ. Ἡ ἐξοχὴ κοιμᾶται· ὅλα τὰ ὄντα εἶνε βυθισμένα εἰς ὕπνον βαθύν. Σιγή. Ὁ ἀτυχὴς Δομένικος εἶνε ἑτοιμοθάνατος· ἴσως τὸ πρωὶ νὰ ἀποθάνῃ· τὸ εἶπεν ὁ ἰατρὸς τὸ βράδυ, ὁ ἰατρὸς ὁ ὁποῖος κάμνει τὸν γῦρον εἰς τὰ χωριά. Ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἀγωνιῶντος, γονυπετὴς πρὸ τῆς κλίνης του, παρακαλεῖ διὰ τὸν ἀδελφόν της. Εἰς τὸ σπιτάκι ὅπου μένω φθάνει ὑπόκωφον τὸ βογγητὸ τοῦ ἑτοιμοθανάτου. Ἀφεύκτως ὁ Δομένικος θὰ ἀποθάνῃ αὔριον.

Εἰς τὸ ἄλλο σπίτι, δεξιὰ ἐκείνου, εἰς τὸ ὁποῖον ἔμενα ἐγὼ — ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο ὁ ἀγωνιῶν δυστυχὴς Δομένικος εὑρίσκεται ἀριστερόθεν — εἰς τὸ ἄλλο σπίτι αἱ οἰκογένειαι τῶν χωρικῶν κάθηνται πέριξ πυρᾶς σιωπηλαί. Αἱ δύο αὗται οἰκογένειαι ἐκαλλιέργουν ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὴν αὐτὴν ἀγροτικὴν περιοχὴν, ἐπῆλθον δὲ μεταξύ των διάφοροι διενέξεις καὶ φιλονεικίαι, ἀλλὰ τώρα ἀπέναντι τοῦ ἀγωνιῶντος Δομενίκου ἐλησμονήθησαν ὅλα· ἡ σκέψις ὅτι ὁ ἀποθνήσκων ἀφίνει μέγα κενὸν εἰς τὴν οἰκογένειάν του, τρεῖς μικρὰς ἀδελφὰς καὶ μίαν γραῖαν μάμμην ὡς μόνον στήριγμά των ἐξήλειφεν ὅλας τὰς ἀναμνήσεις τῶν διενέξεων.

Σημειωτέον, ὅτι μεταξὺ τῶν δύο τούτων οἰκογενειῶν ἐπρόκειτο νὰ συναφθῇ καὶ γάμος! Ὁ Δομένικος θὰ ἐνυμφεύετο τὴν Ἀγαθήν, ἡ ὁποία τώρα μένει ἀπέναντι τῆς πυρᾶς συντετριμμένη ἐκ τῆς ὀδύνης, μὲ τὰ μάτια γεμάτα δάκρυα.

Ἡ Ἀγαθὴ εἶχεν ἀγαπήσῃ πρὶν ἕνα νεαρὸν mouguajo ὁ ὁποῖος εἶχε ταξειδεύσῃ εἰς Σικελίαν καὶ εἶχεν ἐπανέλθῃ πρὸ καιροῦ, ἀντήλλασσε δὲ μὲ τὴν Ἀγαθὴν ἐρωτικὰ βλέμματα καὶ πολλάκις ἐθεάθησαν συνομιλοῦντες εἰς τοὺς ἀγροὺς μὲ ὅλην τὴν χαρακτηριστικὴν ἀθωότητα τῶν χωρικῶν. Καὶ ἡ Ἀγαθὴ δὲν ἤθελε νὰ ἀκούσῃ κἂν περὶ γάμου μὲ τὸν Δομένικον.

Μίαν ἡμέραν ὅμως συνέβη κάτι τὸ ὁποῖον ἐπέφερε πολλὴν ψυχρότητα εἰς τὰς σχέσεις τῆς Ἀγαθῆς καὶ τὸν ἐκλεκτὸν τῆς καρδίας της. Εἶχε βρέξῃ ραγδαίως ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα καὶ ὁ ποταμὸς εἶχε φουσκώσῃ· ὁ νεαρὸς μυλωνᾶς εὑρίσκετο εἰς τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ συναθροίζων τοὺς κλάδους, τοὺς ὁποίους ἔφερε τὸ ρεῦμα, ὁπότε αἴφνης παρασύρεται ὑπὸ τοῦ ρεύματος ἀνατραπείς. Ἡ Ἀγαθή, εὑρισκομένη εἰς τὴν ὄχθην ἔρριξε κραυγὰς ἀπελπισίας καὶ τραβοῦσα τὰ μαλλιά της ἔτρεξεν ἔξαλλος πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ρεύματος. Ἀλλ' ὁ Δομένικος τὴν ἐπρόλαβε. Ἐκδυθεὶς πίπτει εἰς τὰ νερὰ καὶ καταβάλλων ὑπεραν θρώπους προσπαθείας πλησιάζει τὸν πνιγόμενον καὶ τὸν ἁρπάζει μὲ τὰ ρωμαλέα χέρια του καὶ τὸν σύρει πρὸς τὴν ὄχθην ἀναίσθητον καὶ μόλις ἀναπνέοντα. Καταβαλὼν δὲ δυστάτην προσπάθειαν, μὲ κίνδυνοπροφανέστατον, κατώρθωσε νὰ τὸν ἀναβιβάσῃ ἐπὶ τῆς ὄχθης ὅπου οἱ χωρικοὶ καὶ οἱ συγγενεῖς τοῦ σωθέντος τὸν ἀνέμεναν διὰ νὰ τὸν συγχαροῦν καὶ νὰ τὸν ἐπευφημήσουν διὰ τὴν γενναίαν πρᾶξίν του. Ἡ Ἀγαθή, περίεργον· δὲν προσέβλεπε πλέον πρὸς τὸν σωθέντα καὶ συνερχόμενον ἐκλεκτὸν τῆς καρδίας της, ἀλλὰ πρὸς τὸν γενναῖον, τὸν ρωμαλέον καὶ ὡραῖον Δομένικον.

Ἀπὸ τότε ψυχρότης ἐπῆλθεν εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο ἀγαπημένων, τοὐναντίον δὲ μεγάλη οἰκειότης καὶ ἀγάπη ἤρχισε νὰ ἀναπτύσσεται μεταξὺ τῶν οἰκογενειῶν τοῦ Δομενίκου καὶ τῆς Ἀγαθῆς.

Ἐν τούτοις ὁ Δομένικος ἦτο ἐπιφυλακτικός. Ἐγνώριζεν ὅτι ὑπῆρχε κάποιο αἴσθημα μεταξὺ Ἀγαθῆς καὶ τοῦ μυλωνᾶ καὶ ἡ εὐγενής του καρδία δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ ἀντιδράσῃ. Ἐξεύρε νὰ ὑποφέρῃ τὸν πόνον σὰν γενναῖος ποῦ ἦτο. Ἡ Ἀγαθὴ ἤρχισε νὰ τὸν ἀπευθύνῃ βλέμματα, νὰ τὸν παρακολουθῇ μακρόθεν, νὰ τὸν καλησπερίζῃ σιγαλά, νὰ ἐνδιαφέρεται πολὺ τέλος πάντων. Ἀλλ' ὁ Δομένικος ἐκρατεῖτο· προσεπάθει νὰ φαίνεται ὅτι δὲν ἐννοεῖ τίποτε, ὅτι δὲν ἀκούει, δὲν βλέπει. Δὲν ἤθελε νὰ κάμῃ κακὸν εἰς τὸν εὐτυχῆ ἀντίζηλόν του, τὸν ὁποῖον ἔσωσεν ἐκ βεβαίου θανάτου.

Ὁ μυλωνᾶς, πάλιν ἤρχισε ν' ἀντιλαμβάνεται τὴν

φανεράν ψυχρότητα τῆς Ἀγαθῆς πρὸς αὐτόν. Καὶ μίαν ἑσπέραν, ἀφοῦ μάτην προσεπάθησε νὰ τῆς ἀποσπάσῃ κανένα γλυκὸν λόγον, τῆς εἶπε μὲ πολλὴν πικρίαν.

— Ἀρχίζω, Ἀγαθή, νὰ πιστεύω πῶς ἤθελες νὰ πνιγῶ, παρὰ ποῦ ἐγλύτωσα . . . . Καὶ συνώδευσε τὰς λέξεις αὐτὰς μὲ ἀπειλὴν κατὰ τοῦ Δομενίκου.

Ὁ Δομένικος ἦτο ξένος πρὸς ὅλα αὐτά· ἐκύτταζε τὴν δουλειά του, κατεγίνετο εἰς τὰς γεωργικάς του ἀσχολίας καὶ ἐφαίνετο μὴ θέλων νὰ ἐνοχλήσῃ κανένα. Κάποτε, ὅταν ἤκουε τὴν φωνὴν τῆς Ἀγαθῆς, εἰς τοὺς ἀγροὺς εὑρισκόμενος, ἐσήκωνε τὸ κεφάλι του σὰν ξαφνιζόμενος, ἀλλ' ἀμέσως πάλιν ἔκυπτε διὰ νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐργασίαν του. Μίαν ἡμέραν πρὸ μηνὸς ἐρχόμενος ἀπὸ τὸν ἀγρὸν ἐπρόκειτο νὰ περάσῃ ἀπὸ ἓν στενόν, τὸ ὁποῖον ἐστρέφετο εἰς καμπήν τινα. Ἐκεῖ τὸν ἐπερίμενε συνεσταλμένη καὶ ντροπαλὴ ἡ Ἀγαθή. Νὰ ὑποχωρήσῃ πρὸς ἄλλην διεύθυνσιν δὲν ἦτο δυνατὸν καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον σὰν νὰ μὴ ἦτο κανεὶς ἐκεῖ. Ὅταν ἐπλησίασεν ἀρκετὰ ἡ Ἀγαθὴ τοῦ ἀπέτεινε τὸν λόγον :

— Ἐπὶ τέλους, Δομένικε,—τοῦ λέγει, παρατηροῦσα αὐτὸν κατὰ πρόσωπον—ἐνῷ αὐτὸς ἐστάθη μὲ τὸ κεφάλι σκυμμένο—ἐπὶ τέλους, ἂν μὲ ἀγαπᾷς ὅπως μὲ ἀγαποῦσες ἄλλοτε, θὰ εἶμαι εὐτυχὴς νὰ γίνω σύζυγός σου.

— Πανδρεύσου τὸ μυλωνᾶ, Ἀγαθή, εἶπεν ἐκεῖνος—ποῦ τὸν ἐγλύτωσα ἐπίτηδες.

— Ἀλλὰ ἐγὼ δὲν τὸν θέλω, θέλω ἐσένα. Ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ὅταν τὸν εἶδα τόσον δειλόν, ἀδύνατον, νὰ τὸν παίρνῃ τὸ ποτάμι, ἐνῷ σὺ δυνατός, δυνατὸς τὸν ἅρπαξες ἀπὸ τὰ μαλλιά . . . ὅταν ἐκεῖνος μισοπεθαμένος ἐσπαρτάριζε στὰ πόδια σου καὶ σὺ χωρὶς νὰ τὸν βλέπῃς διόλου ἐστεκόσουν ἥσυχος σὰν νὰ μὴ εἶχε συμβῇ τίποτε, τότε ἐκατάλαβα ὅτι ὁ ἄνθρωπος ποῦ θὰ ἐγενόνταν ἄνδρας μου εἶσαι σύ. Μὲ θέλεις, Δομένικο ;

— Πάρε αὐτόν, Ἀγαθή. Σὺ τὸν ἀγάπησες, αὐτὸς σὲ ἀγαπάει. Πάρτον. Γειά σου.

Καὶ ἐστράφη πρὸς τὸν λόφον μὲ τὸ συνειθισμένον βῆμά του, χωρὶς νὰ στρέψῃ ὀπίσω.

Ἡ Ἀγαθὴ τὸν παρηκολούθει μὲ τὸ βλέμμα της, ἀκίνητος, σιωπηλή. Ἔπειτα ἔβαλεν εἰς τὸ κεφάλι τὸ δέμα τῶν ξηρῶν ξυλαρίων καὶ ἐστράφη πρὸς τὸ χωρίον ψιθυρίζουσα :

— Δὲν μὲ ἀγαπάει ἀκόμη, καὶ ἔχει δίκαιο. Θὰ περιμείνω. Καὶ ἐπερίμενε, ὁπότε ἕνα πρωῒ ἔμαθεν ὅτι ὁ Δομένικος δὲν ἐπῆγε εἰς τὴν ἐργασίαν του, ἀλλὰ ἔμεινε στὸ κρεβάτι ἀδιάθετος. Μικρὰ ἀκόμη ψυχρότης, ἐπικρατοῦσα μεταξὺ τῶν δύο οἰκογενειῶν, δὲν ἐπέτρεπεν εἰς τὴν Ἀγαθὴν νὰ πληροφορηθῇ περισσότερα περὶ τῆς ὑγείας του. Ἦλθεν ὁ ἰατρὸς καὶ τὸν ἐξέτασεν, ἔφυγε δὲ κινῶν τὴν κεφαλήν του. Μετὰ δύο ἡμέρας ἐπέστρεψε καὶ ἀπεφάνθη ὅτι ὁ Δομένικος ἔπασχεν ἀπὸ τῦφον.

Καὶ τώρα κατάκειται ἑτοιμοθάνατος, ἐνῷ παρὰ τὴν κλίνην του γονατισμέναι αἱ τρεῖς ἀδελφαὶ καὶ ἡ γραῖα μάμμη του προσεύχονται.

⁂

Τοῦ ἔστειλα ἕνα κομμάτι ψωμὶ ἄσπρο· τοῦ τὸ παρήγγειλε ὁ ἰατρός. Ὅταν ἕνας εἶναι ἑτοιμοθάνατος οἱ ἰατροὶ δίδουν πᾶσαν ἐλευθερίαν νὰ ἱκανοποιῇ τὰς ὀρέξεις του. Ὅ,τι ζητήσῃ τοῦ ἐπιτρέπουν νὰ φάγῃ. Καὶ ὁ Δομένικος ἐζήτησεν ἄσπρο ψωμί· ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ καὶ αὐτὸς τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀριστοκράτου, τοῦ κυρίου τῆς πόλεως, ὁ ὁποῖος τρώγει ψωμὶ ἄσπρο, μαλακό, ἐλαφρότατον. Τόσα χρόνια ἔτρωγε ψωμὶ ἀπὸ λουπινάρι, ἀπὸ φάρο, ἀπὸ κάστανα, ἀπὸ βρώμη, σκληρόν, μαῦρον, ξηρόν, βαρύνοντα εἰς τὸν στόμαχον ὡς πέτρα. Θὰ ἦτο πολὺ περίεργον αὐτοὶ οἱ χωρικοί, οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται καὶ μοχθοῦν τόσον ὑπὲρ τῆς ὡραίας κυρίας τῆς πόλεως, νὰ ὑπεχρέωνα μίαν ἡμέραν αὐτήν, τὴν ὁποίαν θαυμάζομεν εἰς τοὺς περιπάτους, τοὺς χοροὺς καὶ τὰ θέατρα, νὰ φάγῃ ἀπὸ τὸ δικό τους ψωμί! Μοῦ ἔρχονται πολλάκις παράδοξοι σκέψεις· τί θὰ ἐγίνετο ἆρά γε τὸ ὡραῖο στοματάκι τῆς κυρίας, τὸ εὐῶδες, μὲ τὰ μαργαριταρένια δόντια, ἂν ἦτο ὑποχρεωμένον νὰ μασσήσῃ χωριάτικο ψωμί . . . Εὐτυχῶς ὅτι τοιαῦται ἰδέαι δὲν ἔρχονται εἰς τοὺς ὑπομονητικοὺς χωρικούς . . .

Τί καταθλιπτική, τί ἀπαισία εἶναι ἡ νύχτα!

Οἱ πέριξ λόφοι διαγράφονται ὡς σκιεροὶ ὄγκοι. Ὁ ποταμὸς ὑπομορμορίζει ἐκεῖ κάτω εἰς τὰ σκότη. Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ δρομίσκου, ὁ ὁποῖος ἀνέρχεται πρὸς τὸν λόφον ἔλαμπε μία φλόξ. Ἦτο τὸ κανδῆλι ναΐσκου τινὸς τῆς Παναγίας, τὸ μόνον σημεῖον ζωῆς εἰς ὅλο αὐτὸ τὸ ἔρεβος. Τὸ εἶχαν ἀνάψῃ αἱ ἀδελφαὶ τοῦ ἑτοιμοθανάτου, ὡς ἀφιέρωσιν τοῦ ἀδελφοῦ των καὶ εἶχον γονατίσῃ προσευχόμεναι. Καὶ ἡ γραῖα μάμμη των ἤθελε νὰ συρθῇ ἕως ἐκεῖ, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦσε. Εἶχεν ἰδῇ ἡ ἀτυχὴς νὰ ἀποθάνουν κατὰ σειρὰν πρῶτον ὁ σύζυγός της, ἔπειτα ὁ υἱός της, πατὴρ τοῦ Δομένικου, ἔπειτα ἡ νύμφη, ἡ μήτηρ του, καὶ τώρα ὁ Δομένικος εἶναι ἑτοιμοθάνατος· καὶ μένει αὐτή, 80 ἐτῶν γραῖα, συντετριμμένη, πτῶμα ἀληθές, μὴ ἀποθνήσκουσα, διότι ὁ Θεὸς ἔτσι θέλει νὰ βασανισθῇ βλέπουσα ὅλους τοὺς φιλτάτους της ἀποθνήσκοντας, ἐκριζώνοντας ἑκάστοτε ἕνα κομμάτι τῆς καρδιᾶς της. Ἂς γίνῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Ἀγαθὴ ἐπῆγε στὴν μικρὰν ἐκκλησίαν καὶ γονατίσασα μαζὶ μὲ τὰς μικρὰς ἀδελφὰς τοῦ Δομένικου προσηύχετο. Ἂν τὴν ἔβλεπεν ὁ ἀτυχὴς Δομένικος, μὲ τὰ χέρια συμπλεγμένα, μὲ τὰ μάτια διαρκῶς θολωμένα ἀπὸ δάκρυα! Ἀλλ' ὁ δυστυχὴς Δομένικος εἶναι ξαπλωμένος εἰς τὸ ἀχυρένιο κρεβάτι του καὶ μετ' ὀλίγας ὥρας θὰ χάσῃ τὴν τελευταίαν πνοὴν τῆς ζωῆς του.

Ἡ φλόγα τρέμει μέσα εἰς τὰ ὑάλινα τοιχώματα τῆς κανδήλας καὶ θαμβὸν φῶς φωτίζει ἀμυδρῶς τὸν δρομίσκον . . . Λέγουν ὅτι ἐκεῖ συναντῶνται αἱ ψυχαὶ τῶν νεκρῶν τὸ μεσονύκτιον· ἐγὼ ὅμως παρατηρῶ καὶ δὲν βλέπω τίποτε! Εἶναι μεσονύκτιον ὥρα τοῦ μεγάλου θορύβου, τῶν θεάτρων καὶ τῶν τέρψεων τῶν μεγάλων πόλεων . . . Ἐδῶ ἡ ὥρα αὐτὴ εἶναι ὥρα ψυχικῆς θλίψεως καὶ φοβερᾶς μελαγχολίας.

Παρατηρῶ ἀπὸ τὸ μικρόν μου δωμάτιον πρὸς τὸν λοφίσκον, πρὸς τὴν φλόγα, προσπαθῶ νὰ ἴδω τίποτε, ἀλλὰ δὲν βλέπω. Περίεργον! Σκέπτομαι ὅτι εἶναι ἀστεῖον νὰ πιστεύῃ τις τὰ φαντάσματα καὶ ὅμως ἐδῶ, δύο μόλις βήματα μακρὰν τοῦ ἑτοιμοθανάτου, δὲν μοῦ ἔρχεται διόλου ὄρεξις νὰ γελάσω διὰ τὴν ἰδέαν τῶν φαντασμάτων. Καὶ μὲ καρδίαν συνεσφιγμένην ἐκ τῆς θλίψεως καὶ τῆς ὀδύνης, ἔκ τινος μυστηριώδους καὶ ἀκατανοήτου φόβου, παρατήρουν πρὸς τὸν δρομίσκον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον, ὡς ἔλεγον οἱ χωρικοί, συνηθροίζοντο αὐτὴν τὴν ὥραν τὰ πνεύματα τῶν νεκρῶν.

⁂

Ὁ δυστυχὴς Δομένικος ἀπέθανεν. Τὸ πρωῒ ἤκουσα κραυγὰς ἐπανειλημμένας καὶ τὸ ὄνομά του ἐπαναλαμβανόμενον μεταξὺ θρήνων καὶ στεναγμῶν. Ἔπειτα ὀλίγον κατ' ὀλίγον αἱ κραυγαὶ ἔπαυσαν καὶ ὑπόκωφος μουρμουρισμὸς προσευχῶν καὶ κλαυθμῶν ἐπηκολούθησεν.

Ἐξῆλθον καὶ παρετήρησα ἔξωθεν τῆς οἰκίας τοῦ Δομενίκου καθημένους τρεῖς—τέσσαρας χωρικούς. Εἶνε οἱ φίλοι τοῦ νεκροῦ. Εἰς τὸν νεκρικὸν θάλαμον αἱ γυναῖκες τῆς γειτονιᾶς καθήμεναι ἢ γονατισμέναι ἐμοιρολογοῦσαν χαμηλοφώνως. Πάρα-πέρα ἐκάθηντο αἱ μικραὶ ἀδελφαὶ τοῦ νεκροῦ, μὲ τὰ μαλλιὰ λυμένα, τὰ μάτια κατακκόκινα ἀπὸ τὰ κλάματα, στενάζουσαι καὶ ἐκρηγνυόμεναι εἰς ὁρμητικὰ δάκρυα καὶ λυγμοὺς κατὰ διαλείμματα. Ἡ γραῖα μάμμη τους δὲν ἔκλαιεν. Ἐκάθητο παρὰ τὴν ἑστίαν εἰς τὴν συνειθισμένην θέσιν της, μὲ τὰ μάτια ξηρά, κατάξηρα, ὀρθάνοιχτα, προσηλωμένα εἰς τὸν νεκρόν. Εἰς τὸ μέσον τοῦ δωματίου, ξαπλωμένος ἐπί τινος σιδανίου, μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα, μὲ τὰ μάτια ἡμίκλειστα κατέκειτο ὁ δυστυχὴς Δομένικος. Δὲν ἦτο ἀκόμη εἴκοσι ἐτῶν· δυνατός, ρωμαλέος, μὲ σῶμα γερό, ὤμους τετραγωνικούς, στῆθος εὐρύτατον. Καὶ τώρα κατάκειται ψυχρός, ἀκίνητος, πτῶμα . . .

Ἡ Ἀγαθὴ ἦτο ἐκεῖ συμμαζευμένη εἰς ἓν ἄκρον, μὲ μαῦρο πέπλον εἰς τὴν κεφαλήν, μὲ τὰ μαλλιὰ σκορπισμένα εἰς τὸ πρόσωπον, μὲ τὰ μάτια κάθυγρα, κατακκόκινα. Καὶ ὁ νεαρὸς μυλωνᾶς ἦλθε καὶ αὐτός. Ἐπλησίασεν εἰς τὸν νεκρόν, ἔκλινε καὶ τὸν ἐφίλησεν εἰς τὸ μέτωπον, ἔπειτα ἐπῆγε καὶ ἐφίλησε τὸ χέρι τῆς γραίας. Ὅταν ἐμπῆκα ἐκεῖ μέσα κανεὶς δὲν μ' ἐνόησε· μόνον ἡ γραῖα ἐκινήθη. Ὁ Δομένικός της μοῦ ὤφειλε μεγάλην εὐγνωμοσύνην . . . Τὸ ἄσπρο ἐκεῖνο ψωμί.

Ἠσθάνθην πολλὴν στενοχωρίαν καὶ θλῖψιν ἐκεῖ μέσα καὶ ἐπέστρεψα εἰς τὸ μικρόν μου δωμάτιον.

⁂

Δὲν βρέχει πλέον, ἀλλ' ὁ οὐρανὸς εἶνε πάντοτε μολυβδόχρους. Ὁ ποταμὸς ἐξακολουθεῖ νὰ κυλᾷ σιγαλά, ὑποκώφως, τὰ θολὰ νερά του κατὰ μῆκος τῆς κοίτης του, διὰ μέσου τῶν λόφων καὶ τῶν ὀγκολίθων. Ἡ ὁμίχλη σκεπάζει μὲ λευκὸν κάλυμμα τοὺς πέριξ λόφους, αἱ κορυφαὶ τῶν καστανεῶν ἀνυψοῦνται ἐδῶ κι' ἐκεῖ μεταξὺ τῆς ὁμίχλης. Καπνοὶ ὠθούμενοι ἀπὸ τοῦ ἑνὸς λόφου εἰς τὸν ἄλλον διατρέχουν τὸν ὁρίζοντα. Τὸ πᾶν ἀποπνέει μελαγχολίαν . . .

Ἀφυπνίσθην ἀπὸ τὰς μελαγχολικάς μου σκέψεις ἀπὸ ὀξείας κραυγὰς καὶ σπαραξικαρδίους στεναγμούς. Βλέπω τὰς ἀδελφὰς τοῦ δυστυχοῦς Δομενίκου διὰ τῆς βίας σχεδὸν ἀπαγομένας ἐκτὸς τοῦ νεκρικοῦ δωματίου· ἐπρόκειτο νὰ ἐντεθῇ ὁ νεκρὸς εἰς τὸ ξυλοκρέββατον, τὸ ὁποῖον ἔφεραν ἀπὸ τὸ χωριό. Αἱ γυναῖκες ὅλαι μετεφέρθησαν εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον· δὲν ἔμειναν μέσα παρὰ μόνον οἱ φίλοι. Ἐπῆγα κι' ἐγὼ ἐκεῖ. Ἔπιασαν τὸν δυστυχῆ Δομένικον ἀπὸ τὸ κεφάλι κι' ἀπὸ τὰ πόδια καὶ τὸν ἔβαλαν μέσα εἰς τὸ ξυλοκρέββατο. Τὰ πόδια ἔβγαιναν ὀλίγον ἔξω καὶ τὰ ἔσπρωξαν, τὰ συνέθλιψαν διὰ νὰ κλείσῃ καλὰ τὸ σκέπασμα.

Παρετήρησα πέριξ· ὁ μυλωνᾶς ἦτο ἐκεῖ καὶ ἐκύτταζεν, ἀκουμβισμένος εἰς τὸν τοῖχον, πενθιμώτατα μὲ τὸν σκοῦφόν του κατεβασμένον μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν. Ἡ Ἀγαθὴ εἶνε καὶ αὐτὴ ἐκεῖ. Δὲν εἶνε ἐκ τῆς οἰκογενείας, εἶνε ξένη καὶ διὰ τοῦτο δὲν τὴν εἶχαν βγάλῃ ἔξω. Στέκει ἐκεῖ μαρμαρωμένη, ἀκίνητος. Ὅταν ἐσκέπασαν τὸ ξυλοκρέββατο, ἡ Ἀγαθὴ ἐκινήθη.

Ὅταν ἤκουσε τὴν πρώτην σφυριὰ ποῦ ἐκαρφώνετο τὸ σκέπασμα ἀνετινάχθη, ἔπειτα ἐξερράγη εἰς ἀκράτητον κλαυθμόν. Πόσον εἴμεθα κακοὶ καὶ πόσον δὲν συγκινούμεθα εἰς τὴν θέαν ἑνὸς ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἀποθνήσκει! Παρατηρῶ τὴν Ἀγαθὴν καὶ σκέπτομαι ὅτι εἶναι ὡραία, ὅτι ἔχει σῶμα πλαστικώτατον, κόμην καστανὴν καὶ μακράν. Οἱ νεκροθάπται ἐτελείωσαν τὸ κάρφωμα τοῦ φερέτρου. Ὁ ἀτυχὴς Δομένικος ἠμπορεῖ πλέον νὰ κοιμᾶται ἥσυχος ἐκεῖ μέσα.

Ἡ Ἀγαθὴ ἐπλησίασεν ἤδη τὸν μυλωνᾶν. Ἤκουσα τὰς λέξεις ποῦ τοῦ ἔλεγεν.

— Γιάννη, ἐγὼ καὶ σὺ δὲν ἠμποροῦμε νὰ πανδρευθοῦμε· ἐγὼ θὰ μείνω ἀνύπανδρη. Σοῦ εὕρηκα τὴ νύφη ποῦ σοῦ ἁρμόζει.

— Τὸ ἐσκέφθηκα κι' ἐγὼ—ἀπήντησεν ὁ Γιάννης χωρὶς νὰ κινηθῇ.

— Ἠμπορεῖ νὰ συμπίπτουν ἡ ἰδέες μας· αὐτὸς ὁ καϋμένος ἄφησε τρεῖς ἀδελφὰς καὶ μία γραῖα μάμμη. Θὰ ἀποθάνουν ἀπὸ τὴν πεῖνα. Ξεύρεις ὅτι σ' αὐτὸν τὸν δυστυχῆ χρεωστᾷς τὴ ζωή σου ;

— Ναί, ἀλήθεια!

— Λοιπόν, πάρε γιὰ γυναῖκα μίαν ἀδελφή του, τὴν Μαρία ἂς ποῦμε. Εἶναι καλὴ καὶ γνωρίζεις ὅτι καὶ οἱ ἄγγελοι θὰ τὴν ἤθελεν γιὰ ἀδελφή. Αὐτὸς ὁ δυστυχισμένος—καὶ ἐνῷ ἔλεγεν αὐτὰ τὰ μάτια της ἐγέμισαν δάκρυα—αὐτὸς ὁ δυστυχισμένος ἦτο πάντοτε καλός. Πάρε γιὰ γυναῖκα τὴ Μαρία καὶ θὰ πληρώσῃς τὸ χρέος σου.

— Ναί, ἔχεις δίκαιο· θὰ πάρω τὴ Μαρία.

Ἔπειτα ἐσιώπησαν. Ἐγὼ ἐπέστρεψα πολὺ συγκεκινημένος εἰς τὸ δωμάτιόν μου, μὲ πολλὴν πικρίαν εἰς τὴν ψυχήν μου. Βλέπω τὴν κηδείαν — σειρὰ χωρικῶν μὲ τοὺς σκούφους βαθειὰ χωμένους εἰς ἔνδειξιν πένθους—πορευομένην πρὸς τὸ νεκροταφεῖον τοῦ χωρίου.

Βρέχει καὶ πάλιν· ὁ οὐρανὸς εἶναι σκεπασμένος ἀπὸ βαρειὰ σύννεφα· ὁ ποταμὸς κυλᾷ σιγαλὰ-σιγαλὰ τὰ θολὰ νερά του μέσῳ τῶν λόφων καὶ τῶν ὀγκολίθων . . . .

Μοῦ ἐζητήθη νὰ γράψω ἕνα διήγημα τερπνόν, διασκεδαστικόν, ἕνα διηγηματάκι τὸ ὁποῖον νὰ ἐμπνέῃ τὴν φαιδρότητα εἰς τὰς ὡραίας κυρίας, νὰ ἦναι ἓν εἶδος τερπνοῦ ἐπιδορπίου.

Ἰδοὺ τὸ ἔργον αὐτό . . . . τὸ ἔγραψα κλεισμένος εἰς μίαν ἀπόκεντρον φωλεάν, ἐνῷ ὁ ποταμὸς ἐκύλιε πρὸ ἐμοῦ ὑποκώφως βρέμων τὰ νερά του καὶ ἔβρεχε ἔβρεχε, ραγδαίως. Ὤφειλα εἰς τοὺς ἀγαπητούς μου χωρικοὺς τὴν πικρὰν αὐτὴν ἀνάμνησιν.

(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ).

ΔΙΚΑ ΜΑΣ Α.Ο.Δ.Ο.

Ὁ ἁρματωλὸς Παππαευθύμιος Βλαχάβας ἔγεινε «Χατζῆς» καὶ προσκυνητὴς τοῦ Ἁγίου Τάφου, ὁδοιπορήσας πεζῇ ἀπὸ τῆς Θεσσαλίας μέχρι τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πεζῇ ἐπανακάμψας, μόνον σύντροφον ἔχων τὸ ντουφέκι του.

— Αἰτωλὸς μεταβὰς εἰς Ἀθηναϊκὸν ἑστιατόριον ἵνα προγευματίσῃ καὶ κρούσας τὸ πιάτο του κατὰ διαλείμματα ἔλαβε ἀπὸ τὰ γκαρσόνια τὴν ἀπάντησιν *ἀμέσως· εὐθύς· ἔφθασε*. Τὰ γκαρσόνια δὲν προσῆλθον, καὶ ὁ Αἰτωλὸς προσελθὼν εἰς τὸν ξενοδόχον τῷ λέγει «τὸν λογαριασμὸν Κύριε!» Ὁ ξενοδόχος τὸν ἐρωτᾷ φιλομειδῶς τί ἐπῆρε ὁ κύριος ; *Ἕνα ἀμέσως, ἕνα εὐθὺς καὶ ἕνα ἔφθασε*, ἦτο ἀπάντησις τοῦ Αἰτωλοῦ. Ὁ ξενοδόχος ἔμεινε κόκκαλο.

— Οἱ Ἀργεῖοι κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς λειτουργίας τοῦ Σιδηροδρόμου ἀποθαυμάζοντες τὴν ταχεῖαν κίνησιν τῶ ἁμαξοστοιχιῶν ἔλεγον «*Βιτσιὰ δὲν παίρν' ὁ ἔρμος!*»

— Ἄλλοτε οἱ ἴδιοι ἐπὶ τῇ εἰσαγωγῇ καὶ λειτουργία τοῦ τηλεγράφου θέλοντες νὰ ἀναπαραστήσωσιν εἰς τοὺς μὴ κατανοοῦντας τὴν λειτουργίαν τοῦ τηλεγράφου ἡρμήνευον ταύτην οὕτω. «*Νὰ κατὰ ποῦ λὲς κουμπάρε!* Στὶγκ ἀπὸ 'δῶ ὁ Τηλέγραφος! Στὶγκ ἀπὸ 'κεῖ ὁ τηλέγραφος. Στὶγκ ὁ τηλέγραφος σ' τ' Ἄργος. Στὶγκ ὁ τηλέγραφος στὴ Δαλαμανάρα.

— Ὅτε περιώδευον ἀνὰ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου οἱ ἀοίδιμοι πρῶτοι βασιλεῖς τῆς Ἑλλάδος Ὄθων καὶ Ἀμαλία μετέβησαν μετὰ τῆς ἀκολουθίας των, καὶ τῶν ἀρχῶν καὶ προκρίτων τῆς Ἄνδρου, εἴς τινα παρὰ τὸ χωρίον Μαίνητες ἐξοχὴν κατάφυτον ἐξ ἑσπεριδοειδῶν καὶ ἔχουσαν ἀφθονώτατον καὶ ψυχρότατον ὕδωρ· ἡ βασίλισσα Ἀμαλία μεθυσθεῖσα ἐκ τοῦ ἀρώματος τῶν λεμονεῶν, πορτοκαλλεῶν, καὶ τοῦ πλουσίου πρασινωποῦ φυλλώματος, ἵσταται ἐπὶ ὥραν τινὰ εἰσπνέουσα τὰς ἀποπνοίας τῶν ἀρωμάτων, καὶ ἀποθαυμάζουσα τοῦ τοπείου τὸ μεγαλεῖον καὶ ἀμίμητον κάλλος, μεθ' ὃ στραφεῖσα πρὸς τὸν παριστάμενον Ἐπίσκοπον Ἄνδρου Μητροφάνην τῷ λέγει. *Ἐδῶ Σεβασμιώτατε ἐπιθυμῶ νὰ περιΐπταται ἡ ψυχή μου μετὰ θάνατον*».

— Ἐν ἄλλῃ ἐκδρομῇ ἀνὰ τὴν Πελοπόννησον, μετ' ἀνάπαυλαν ἐν τῷ χωρίῳ Συκιᾶς, ἡ Ἀμαλία προπορευομένη πρὸς τὸ Ξυλόκαστρον ἔφιππος εὑρέθη αἴφνης πρὸ τοῦ νεκροῦ τότε δάσους τοῦ «Πευκιᾶ» τοσοῦτον δὲ ἐθέλχθη ἐκ τῆς ζωηρᾶς βλαστήσεως καὶ τοῦ πρασινωποῦ φυλλώματος τοῦ μικρᾶς τότε ἡλικίας δάσους ὥστε ἀποτόμως καὶ πρὸς ἔκπληξιν πάντων ἀφίππευσεν εἰποῦσα πρὸς τὸν Βασιλέα Ὄθωνα καὶ τοὺς λοιποὺς συνοδούς. «*Θὰ κάμωμεν πεζῇ ἕνα λαμπρὸν περίπατον. Παρατήρησε Ὄθων τί ὡραῖα ποῦ εἶνε! Ἡ θάλασσα φιλεῖ τὰ πεῦκα.* Δὲν σᾶς φαίνεται κύριοι, πῶς ὁ Παρνασσὸς καὶ ὁ Ἑλικὼν κάνουν *ἔρωτα μὲ τὸν Πευκιᾶ*; Τί ὡραῖα ποῦ *εἶναι τὰ πεῦκά μου!* Τὸ παράδειγμα τῆς Ἀμαλίας ἠκολούθησαν πάντες, καὶ πεζῇ διέσχισαν τὸν Πευκιᾶν, τῆς Ἀμαλίας εἰπούσης κατὰ τὸ τέλος πρὸς τοὺς περὶ αὐτήν. «*Πρέπει νὰ μοῦ χρεωστῆτε χάριν, κύριοι, διότι σήμερον ἐκάμαμε τὸν λαμπρότερον περίπατον.*

Τὸ δάσος χάρις εἰς τὴν ἰδιάζουσαν ἐκτίμησιν τῆς ἀοιδίμου Βασιλίσσης ἐσώθη, καὶ πρὸς τιμὴν τοῦτο δυνάμει ψηφίσματος τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου Τρικκάλων «ὠνομάσθη «*Δάσος τῆς Ἀμαλίας*».

ΤΙ ΛΕΓΕΤΑΙ ΚΑΙ ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ

Ὑποκρισία

Διδάσκαλος :

— Τώνη, πές μου τί θὰ 'πῇ ὑποκρισία ;

Μαθητής :

— Νὰ ἔρχεται ἕνας μαθητὴς στὸ σχολεῖον, μὲ χαμόγελο στὰ χείλη.

Ἀπορία

Ὁ Μῆτρος ὡδηγήθη μίαν ἑσπέραν—τὴν πρώτην τῆς ἐν Ἀθήναις ἀφίξεώς του—εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον. Βλέπων δὲ τὰ μικρὰ ἠλεκτρικὰ ἐσκέπτετο.

— Τὸ λέν' αὐτὸ ἠλεκτρικὸ φῶς. . . . καλά, μὰ πῶς τὴν ἄναψαν ἐκεῖ μέσα αὐτὴν τὴν τρίχα! . . . Πίσω μου εἶσαι, Σατανᾶ!

Εἰς τὸ δικαστήριον

Ὁ Πρόεδρος

— Ἔχεις τίποτε νὰ προσθέσῃς μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ δικηγόρου σου, κατηγορούμενε ;

Ὁ κατηγορούμενος :

— Κύριε Πρόεδρε, καθόσον γνωρίζω, εἶνε πρώτη φορὰ ποῦ ὁ δικηγόρος μου παρουσιάζεται ἐπὶ δικαστηρίου. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ κερδίσῃ τὴν πρώτην μάχην του.

Γεγονὸς

Εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον ἐδικάζετο κάποιος κατηγορούμενος ἐπὶ ἀποπείρᾳ φόνου κατά τινος συγγενοῦς του.

Μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς καταδίκης, ὁ καταδικασθείς : «Βρὲ ἀδελφέ, αὐτὰ εἶνε οἰκογενειακὰ πράγματα, τί ἀνακατεύονται τὰ δικαστήρια ;

— Πολλὴν περιφρόνησιν σοῦ ἀποδεικνύει ἡ Δεσποινὶς Μ... πέρασε χωρὶς νὰ σὲ χαιρετίσῃ.

— Καὶ ὅμως τῇ ἔσωσα τὴν ζωήν.

— Πῶς ;

— Μοὶ εἶχε εἰπῆ προτιμῶ ν' ἀποθάνω, παρὰ νὰ σὲ ὑπανδρευθῶ, καὶ ἐγὼ διὰ νὰ μὴν ἀποθάνῃ δὲν τὴν πῆρα.

Ἄκρον ἄωτον γραφειοκρατείας

Τὸ ἑξῆς συνέβη εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἠμπορεῖ ὅμως κάλλιστα νὰ συμβῇ ἢ μᾶλλον συμβαίνει κατ' ἄλλας ἐκδόσεις καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα πολλάκις.

Ἕνας ψηφοφόρος παρουσιάσθη νὰ ψηφίσῃ. Ὁ ἐπὶ τοῦ καταλόγου ὑπάλληλος τὸν ἀνεγνώρισε, τὸν ἐχαιρέτισεν, ὅταν ὅμως ἀνεζήτησε τὸ ὄνομά του δὲν τὸν εὗρεν, διότι ἀνεφέρετο μεταξὺ τῶν πεθαμένων.

— Λυποῦμαι, φίλε μου, ἀλλ' ἀδύνατον νὰ ψηφίσῃς· εἶσαι σημειωμένος ὡς πεθαμένος . . .

— Καὶ πῶς, δὲν μὲ βλέπεις ποῦ ζῶ ;

— Νὰ σοῦ πῶ, σὰν ἄνθρωπος σὲ βλέπω καὶ τὸ πιστεύω πολὺ καλὰ ὅτι ζῇς, ἀλλὰ σὰν ὑπάλληλος εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ μὴ σὲ πιστεύσω ὅτι ζῇς.

— . . . .

Πῶς τὴν ἐπλήρωσεν ὁ κακὸς τραμβαγιέρης.

Ἕνας παράξενος καὶ πολὺ τυπικὸς Ἄγγλος ἐταξείδευεν ἐπὶ ἑνὸς τράμ, μὲ τὴν ἰδέαν νὰ πληρώσῃ μόνον δέκα λεπτά· φαίνεται ὅμως ὅτι ἔκαμε τὸ λογαριασμὸ χωρὶς τὸν τραμβαγιέρη, ὁ ὁποῖος ὡς ἄλλος Ἀθηναῖος συνάδελφός του ἐπέμενε καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ δύο δεκάρες.

Ὁ Ἄγγλος ἐπλήρωσε χωρὶς νὰ φανῇ δυσαρεστημένος, ἁπλῶς μόνον παρετήρησεν ὅτι κατὰ τὴν γνώμην του ἔπρεπε νὰ πληρώσῃ δέκα λεπτὰ—γνώμην τὴν ὁποίαν ἀπέρριψεν ὁ τραμβαγιέρης.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν ὁ τραμβαγιέρης ἐλάμβανε ἐπιστολὴν «ἐπείγουσαν» χωρὶς γραμματόσημον, ἐπλήρωσεν εἴκοσιν λεπτὰ καὶ ἀνοίξας αὐτὴν ἐδιάβασεν· «πλήρωσε 20 λεπτὰ ὅσα ἀκριβῶς μοῦ πῆρες χθὲς εἰς τὸ Τράμ.»

Ὁ τραμβαγιέρης ἀκόμη τὸ φυσᾷ καὶ δὲν κρυώνει.

Γιατὶ θὰ λυπηθῇ

Τώνη—εἶπεν ὁ μέλλων γαμβρὸς πρὸς τὸν πενταετῆ μόλις γυναικάδελφόν του—θὰ λυπηθῇς ὅταν πάρω τὴν ἀδελφήν σου ;

— Ναί, θὰ λυπηθῶ γιὰ λογαριασμό σου—ἀπήντησεν ὁ μικρὸς τσαπκίνης.

Πόσον πίσω;

Ἕνας γενάδας ἔκαμνε διάλεξιν περὶ πυροβόλου καὶ τῶν πολεμικῶν του κατορθωμάτων, εἰς τὴν ῥύμην δὲ τοῦ λόγου του εἶπεν·

«Ἡ ὑπερηφάνειά μου ἦτο πάντοτε νὰ στέκω διαρκῶς ὀπίσω ἀπὸ τὸ κανόνι μου.

— Πόσα μίλλια πίσω; ἠκούσθη μία φωνὴ ἀπὸ τὸ ἀκροατήριον.

Ἐλεημοσύνη

Ὁ φιλάνθρωπος πρὸς τὸν καταστηματάρχην : — Σοῦ ἔστειλα, καϋμένε σήμερα μὲ ἕνα μπιλιέττο μου κάποιον δυστυχισμένον φτωχόν, πεινασμένον γιὰ νὰ φάῃ κάτι. τί ; Ἦρθε ; Πόσα ἐξώδεψε ;

Ὁ Καταστηματάρχης ;

— Δυόμιση δραχμές, ἀφεντικό.

— Καὶ τί ἔφαγε ;

— Ἤπιε ἕξη μπίρες καὶ ἐκάπνισε μισὸ πακέτο καπνό ! ! . . .

ΤΟ ΤΑΞΙΜΟ

ΥΠΟ **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Δ. ΜΩΡΑΪΤΙΔΗ**

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ

[Ὁ Χρηστάκης, ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλείτερα ἀρχοντόπουλα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, προκειμένου νὰ τελεσθοῦν οἱ γάμοι του μετὰ τῆς ἁβροτέρας καὶ ὡραιοτέρας ἀτθίδος, ἐξαφανίζεται τὴν ἰδίαν νύκτα τοῦ μυστηρίου ἐκ τῆς οἰκίας, ἀφήσας ὅλους καταπλήκτους ἐκ τῆς διαγωγῆς του αὐτῆς.

Ὁ γάμος ματαιοῦται. Τί ὅμως ἔκαμε τὸν Χριστάκην νὰ καταστρέψῃ οὕτω τὴν εὐτυχίαν του καὶ νὰ προσβάλῃ κατάκαρδα μίαν τρυφερὰν κορασίδα;

. . . .

Ὁ Χρηστάκης ἀνετράφη καὶ ἐμεγάλωσε ὑπὸ θρήσκου πατρὸς καὶ μητρὸς μὴ σεβομένης τὰ θεῖα, μητρὸς ἥτις ἀνῆκε μᾶλλον εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχήν.

Κάθε ἡμέρα μεταξὺ τῶν συζύγων ἐγίνοντο σκηναὶ περὶ τοῦ μέλλοντος τέκνου των, τοῦ ἑνὸς θέλοντος αὐτὸ θρῆσκον ὡς αὐτός, τῆς ἄλλης εὐχαριστουμένης νὰ τὸ βλέπῃ μακρὰν τῆς θρησκείας.

Ὁ πατὴρ τοῦ Χρηστάκη ἀποθνήσκει ἀφήσας ἕνα σπόρον καλὸν εἰς τὴν τρυφερὰν καρδίαν τοῦ υἱοῦ του, ὅστις ἐρριζοβόλησε καὶ ἐφούσκωσε τόσον, ὥστε ὁ Χρηστάκης, ὅταν ἐμεγάλωσε ὀλίγον, ἔφευγε κρυφὰ ἐκ τῆς οἰκίας καὶ μετέβαινε καὶ ἐκκλησιάζετο καὶ ἔψαλλε εἰς κάποιο ρωμαντικὸ ἐρημοκλῆσι.

Ἕνα πρωῒ ὅμως ὁ Χρηστάκης εὑρέθη θανασίμως ἀσθενὴς ἀπὸ τυφοειδῆ πυρετόν. Οἱ ἰατροὶ τὸν ἀπεφάσισαν. Τὴν στιγμὴν ὅμως καθ' ἣν μία παγερὰ πνοὴ ἐφύσησε εἰς τὸ δωμάτιον καὶ μία γρηὰ στρίγγλα ἐφώναξε ὅτι ὁ ἀσθενὴς «ἀγγελοκράχτηκε», ἡ εἰκὼν τῆς Παναγίας ἔτριξε καὶ ὁ Χρηστάκης ἀνοίξας τὰ θολά του μάτια παρεκάλεσε τὴν μητέρα του νὰ τὸν τάξῃ νὰ γείνῃ καλόγερος γιατὶ ἄλλως θὰ πεθάνῃ.

Ἡ μητέρα λησμονήσασα πάντα τὰ ἄλλα τὴν στιγμὴν αὐτὴν καὶ μόνον τὴν σωτηρίαν τοῦ παιδιοῦ της ἔχουσα πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν ἔταξε εἰς τὴν Παναγίαν· ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸ τάξιμο αὐτὸ ὁ Χρηστάκης ἦτο καλά.

Ὅταν ἐπέρασεν ὅμως ὀλίγος καιρὸς ἡ μητέρα τοῦ Χρηστάκη μετενόησε· πάλιν καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐλησμόνησε τὸ τάξιμό της ἀπαγορεύσασα μάλιστα καὶ εἰς τὸν Χρηστάκην νὰ κάμνῃ λόγον περὶ αὐτοῦ.

Ὁ Χρηστάκης πρότυπον υἱοῦ τιμῶντος καὶ ὑπακούοντος τὴν μητέρα του ἐφάνει κατ' ἐπιφάνειαν ὅτι ἐλησμόνησε τὸ τάξιμόν του.

Οὕτω παρήρχετο ὁ καιρός, ἕως ὅτου εἰς ἕναν ἀπὸ τοὺς μακρυνοὺς περιπάτους, οὓς ἔκανε μὲ τὴν μητέρα του εἶδε καὶ ἀγάπησε τὴν κόρη ἑνὸς ταγματάρχου.

— Ποιό; ἠρώτησεν ἡ μήτηρ ἔκπληκτος, διότι πρώτην φορὰν ἤκουσε τὸν υἱόν της νὰ κάμνῃ λόγον περὶ γυναικείου κάλλους.

— Ἐκεῖνο τὸ τριανταφυλλί, ποῦ κάθεται κοντά μας κάθε βράδυ, ἐκεῖ ἔξω . . .

— Ἐν τούτοις ἡ κυρὰ-Λάμπραινα ἀνέμενε τὴν παρατήρησιν ταύτην. Πονηρά, ὡς ὅλαι αἱ γυναῖκες, εἶχεν ἀνακαλύψει πρό τινων ἡμερῶν κρυφοχυττάγματα καὶ τῶν δύο. Ἰδίως μετὰ τὴν φλυαρίαν τοῦ ὑπηρέτου, ὡπλίσθη ἡ κυρὰ-Λάμπραινα μὲ τὴν δέουσαν προσοχήν, γυναικὸς ἐλλοχευούσης προσοχήν. Καὶ ὅταν ποτὲ ὁ Χρηστάκης ἐταξείδευεν ὄλβιος εἰς τὸ γλυκὺ πέλαγος τῶν ματιῶν τῆς ὡραίας κόρης ἥτις τὸν ἔβλεπεν ὡς βλέπει τις ἀδαμάντινον κόσμημα, τοὺς συνέλαβεν ἡ κυρὰ-Λάμπραινα ἐπ' αὐτοφώρῳ. Καί, τότε ἀμφότερα τὰ παιδία κατεβίβασαν, ὡς ἐκ συνεννοήσεως, τοὺς ὀφθαλμούς των.—Πῶς πιάνονται τὰ ἄθῳα πουλιά!— Καὶ συνελήφθησαν λοιπόν, καὶ τὰ δύο εἰς τὴν παγίδα τῆς πονηρᾶς χήρας, καταπόρφυρα ἐξ αἰδοῦς.

Ἦτο δὲ ἀπερίγραπτος ἡ χαρὰ τῆς μητρός.

Οὐδόλως ἐμίσησε τὴν κόρην ἐκείνην, ἥτις ἐδοκίμαζε κρυφὰ-κρυφὰ νὰ κλέψῃ τὸν χλωμὸν υἱόν της. Τοὐναντίον, τὴν συνεπάθησε, διότι τὴν ἐθεώρησε ὡς σύμμαχον ἀπροσδόκητον εἰς τὰ σχέδιά της ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα τόσον ἀντίθετα ἦσαν ἕως τότε πρὸς τὰ σχέδια τοῦ νεανίου.

Καὶ τότε παρετήρησε λεπτομερείας τινάς, εἰς τὰς ὁποίας πρότερον δὲν εἶχε προσέξει.

Εἶδεν ὅτι, ἀπό τινος, πολὺ ἐπετήδευε τὴν κόμμωσίν του ὁ Χρηστάκης, κομψῶς καὶ μετὰ χάριτος διαθέτων τὴν ξανθήν του κόμην, ἥτις τόσον εὔμορφον τὸν ἔκαμνεν, ἥτις τόσην γλυκύτητα καὶ τρυφερότητα προσέδιδεν εἰς τὴν χλωμήν του ὄψιν. Ἔθετε πολλάκις ρόδα εἰς τὴν κομβιοδόχην του, κ' εὐχαριστεῖτο νὰ ψιθυρίζῃ ᾄσματα εἰς ἤχους γνωστούς.

Ὅταν δ' ἡμέραν τινά, ἀμφιβάλλουσα ἀκόμη ἡ κυρὰ-Λάμπραινα περὶ τῆς τελείας μεταμορφώσεως τοῦ υἱοῦ της, ἀνευροῦσα τὸ κεχρυμμένον κομβοσχοίνιον, ἐνεχείρησεν αὐτὸ εἰς τὸν Χρηστάκην. «μὲ τὴν ἄδειάν της πλέον» νὰ παίζῃ, ἐκεῖνος ἀπροσδοκήτως ἐπρότεινε νὰ τὸ χαρίσῃ εἰς τὴν γερόντισαν Ἰσιδώραν, τὴν κανδηλανάπτριαν τοῦ ἁγιοταφικοῦ Μετοχίου.

— Τί νὰ τὸ κάμω ἐγὼ πλειά, μητέρα μου;

Ηὐφράνθη ἔνδον ἡ κυρὰ-Λάμπραινα.

Ἐνῷ πρό τινων ἡμερῶν, ἀνυπομόνως προσδοκῶν τὴν τελείαν αὐτοῦ ἀνάρρωσιν, συνεχῶς ἠρώτα περὶ τοῦ γέροντος πνευματικοῦ του, ἕτοιμος πρῶτα-πρῶτα ν' ἀπέλθῃ εἰς τὸ Πολύγωνον, καὶ κρυφᾶ καλῶν ἐν τῷ κοιτῶνί του τὸν Γέρω-Γιάννην ἀπέστελλεν αὐτόν, ἵνα πληροφορηθῇ περὶ τοῦ Παπα-Μεθοδίου, ἀπορῶν διὰ τὴν ἐξαφάνισίν του τὴν ἀνερμήνευτον, ἀλλ' ὅστις συμφωνῶν πρὸς τὴν μητέρα ἐξηπάτα τὸν Χρηστάκην, ποικίλα ψεύδη περὶ τοῦ γέροντος διηγούμενος, πότε ὅτι ἀπῆλθε τάχα εἰς Ἅγιον Ὄρος καὶ πότε ὅτι ἐξωρίσθη ὑπὸ τοῦ νέου μητροπολίτου «ὁ ἀγύρτης» ὡς τὸν ἐπωνόμαζε τάχα ὁ σεβασμιώτατος, ἤδη εἰς τὴν μητέρα του ἥτις, ὡς εἴπομεν, δεξιῶς δοκιμάζουσα τὴν τελείαν τοῦ υἱοῦ της μεταμόρφωσιν, ἐπρότεινε αὐτῷ ἀντὶ τῆς Κολοκυνθοῦς νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ Πολύγωνον «νὰ ἰδοῦν τὸν καϋμένον τὸν Γέροντα» «ποῦ δὲν ξεύρουν τί γίνεται, ποῦ εἶνε τόσον καλὸς» ὁ ξανθὸς ἔφηβος ἀπήντησε μετά τινος φανερᾶς ἀνίας:

— Οὔφ! Εἶνε τόση ζέστη! Κάτι κελλάκια ποῦ ψήνεται κανένας!

Ἔ! τότε ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμα τῆς κοσμολάτριδος γυναικός, καὶ δὲν ἤξευρε τί νὰ εὐχηθῇ εἰς τὴν ἄγνωστον σύμμαχόν της, ἥτις εἰς τόσον ὀλίγον διάστημα τόσα πολλὰ κατώρθωσεν.

— Πόσον μεγάλωσεν ἡ ἡμέρα!

Ἔλεγεν ὁ Χρηστάκης ἀνυπομονῶν περὶ τῆς ὥρας τοῦ περιπάτου.

— Σήμερον νὰ μὴ βγοῦμεν, εἶπέ ποτε ἡ μητέρα του· γιατὶ δὲν εἶμαι καλά.

— Ἴσα-ἴσα γι' αὐτὸ πρέπει νὰ βγοῦμε καὶ θὰ γίνῃς καλά, ἀπήντησεν ὁ υἱός της.

— Ἀπόψε νὰ μείνωμεν εἰς τὰ Πατήσια, εἶπεν ἄλλην τινὰ ἡμέραν ἡ κυρὰ-Λάμπραινα.

— Δὲν βαρύνεσαι! ἀπήντησε κατηφὴς ὁ Χρηστάκης. Ξηρὸ μέρος. Δὲν βλέπεις τίποτα.

— Ἡ κυρὰ-Λάμπραινα ἦτο πλέον ἕτοιμος νὰ γονυπετήσῃ κ' εὐχαριστήσῃ τὴν ἄγνωστον αὐτὴν σύμμαχόν της θεότητα. Ἀλλ' ἀνέμενε νὰ ἔλθῃ τὸ πρᾶγμα μόνον του.

Διὰ τοῦτο μετά τινας ἡμέρας ἐτόλμησε τόλμην δεινὴν ἡ φιλόκοσμος χήρα.

— Ξεύρεις τίποτα; εἶπε πρὸς τὸν υἱόν της. Ἦλθε σήμερον καὶ σ' ἐζήτησεν ἐκεῖνος ὁ ταγματάρχης.

Ἐκοκκίνησεν ὁ Χρηστάκης. Ἡ χλωμὴ ὄψις του ἔγεινε καταπόρφυρος, ὡς νὰ εὑρέθη ἐνώπιον φλογῶν. Δὲν ἐγνώριζε πῶς νὰ κρυφθῇ.

Ἄθῷον παιδίον! Καὶ κρύπτεται ὁ ἔρως;

Ἔκτοτε ἡ γραμμὴ τοῦ πένθους ἡ βαθεῖα, ἐκείνη, ἡ αὐλακόνουσα τόσον θλιβερῶς τὸ μέτωπον τῆς εὐσάρκου χήρας, ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξηφανίζετο.

*

Ἀληθῶς ὁ χλωμὸς νεανίας ἦτο ἐρωτευμένος.

Ἀπὸ πότε;

Δύνασαι νὰ ὁρίσῃς ἀκριβῶς πότε γεννᾶται ὁ ἔρως; Δύνασαι ὀσφραινόμενος τῆς εὐώδους ἀνοίξεως, νὰ εἴπῃς, πότε ἀκριβῶς ἔπαυσεν ὁ κατηφὴς χειμὼν καὶ ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον τὸ εὐφρόσυνον ἔαρ;

Εἶνε δὲ τόσον μυστηριώδης καὶ ἀόριστος ἡ ἀφορμή του!

Ποῦ νὰ ἐνθυμηθῇς τὴν αἰτίαν φοβεροῦ σφάκτου, ὅστις αἴφνης—'ς τὰ καλὰ καθούμενα—περιζώνει τὴν μέσην σου ἐπωδύνως!

Τίς ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ ὅτι ἀπὸ τὴν φλύαρον καὶ ἀνούσιον περιέργειαν ἑνὸς ὑπηρέτου ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ πάγκαλος ἔρως.

Κόσμος νέος, ἄγνωστος ἕως τότε, ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τοῦ δειλοῦ νεανίου, κόσμος τρυφερὸς καὶ ἡδύς, τὸν ὁποῖον ἐκπεπληγμένας ὠσφράνθη τόσον πλησίον του καὶ οὗ τὴν ὕπαρξιν ἕως τότε ἠγνόει. Ὁ κόσμος αὐτὸς συνέκειτο ἀπὸ ἕνα ἀπέραντον παράδεισον μὲ δύο μόνον εὐδαίμονας ἐνοίκους. Οὐδὲ ἡ μητέρα του, ἡ γλυκεῖα του μητέρα, δὲν ἐφαίνετο ἐντὸς αὐτοῦ. Αὐτὸς μόνον, καὶ ἡ συμπαθὴς μορφὴ τῆς ἀγνώστου κόρης.

Ποσάκις ἔκτοτε δὲν ἐδοκίμασε νὰ ὀνειρευθῇ τὸ Τάξιμόν του, τὸν μέγαν ὅρκον του! Ἐπανειλημμένως τὰ ὄνειρά του, μετὰ ποικίλους μετασχηματισμούς, ἀπέληγον πάντοτε εἰς αὐτὴν τὴν ἁπλουστάτην εἰκόνα.

Αὐτός, ὁ χλωμὸς καὶ ξανθὸς νεανίας παρὰ τὸν Κηφισόν, εἰς τὸ εὐτελὲς καφενεῖον, τὸ ὁποῖον τῷ ἐφαίνετο ὡς ἐκ πολυτίμου ξύλου καλλιτέχνημα καὶ παραπέρα ἐπίσης μία χλωμὴ ὡσαύτως νεᾶνις μὲ μαῦρα μαλλιὰ καὶ μαῦρα μάτια καὶ μὲ ἕνα φόρεμα ὡραῖον τριανταφυλλί.

Χρυσοῦν στερέωμα, ἐνῷ ἔπαιζον ὡς χρυσᾶ πουλιὰ τὰ ὡραῖα σχέδια τοῦ μέλλοντος γάμου, ἀποκρύπτοντα μὲ τὸ φαιδρὸν πέταγμά των τὴν ἶριδα τὴν φαεινὴν ἄλλοτε, τὸ Τάξιμόν του, ὅπερ ὡς φῶς καὶ ζωή, ἔδιδε φῶς εἰς τοὺς σβυνομένους ὀφθαλμούς του καὶ ζωὴν εἰς τὴν θνήσκουσαν καρδίαν του.

Δὲν ἐπήρκουν πλέον εἰς τὰς λαιμάργους αἰσθήσεις του τῆς μητρός του αἱ τρυφεραὶ θωπεῖαι καὶ περιπτύξεις. Ἐπόθει τι γλυκύτερον, τρυφερώτερον, θωπευτικώτερον καὶ τῆς μητρὸς ἀκόμα. Ἤρχισε δὲ νὰ συμπαθῇ καὶ πρὸς τὸν ἡλιοκαυμένον καὶ τραχὺν ἐκεῖνον ταγματάρχην, ὅστις τῷ ἐφαίνετο μεγαλοπρεπὴς ὡς ὁ Ἀτρείδης.

Ἐξημέρωνε καὶ πρωΐ—πρωῒ ἤνοιγε τὸ παράθυρον τοῦ κοιτῶνός του καὶ πηδῶν διὰ τοῦ βλέμματος ἐσταματοῦσε κάτω εἰς τὴν δροσερὰν ἐξοχὴν εἰς τὰς ὑψηλὰς λεύκας, αἵτινες ἐμαύριζον σεμναὶ καὶ μεγάλαι ὡς σφαιρικοὶ ὄγκοι ἑτοίμου πρὸς ἀνύψωσιν ἀεροστάτου, ὑπερέχουσαι τῶν ἐλαιῶν. Ἐναγωνίως δὲ ἀνέμενε τὴν ὥραν τοῦ περιπάτου, ὅτε θὰ ἐπανέβλεπε πάλιν τὴν ὡραίαν παρθένον, ὡς τυφλὸς διάγων τὸν ὑπόλοιπον καιρὸν τῆς ἡμέρας. Ἠσθάνετο ἐν αὐτῷ κενόν τι καὶ τοῦτο θὰ τὸ ἀνεπλήρωνε διὰ τῆς ὁράσεως, ὑποδεχόμενος ὅλον ἐκεῖνο τὸ φέγγος τῆς ἀγγελομόρφου κόρης εἰς τῆς καρδίας του τοὺς εὐρεῖς κόλπους.

Καὶ ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ οἱ πόθοι του ἐμεγαλύνοντο. Τρεφόμενοι διὰ τῶν ἀγρυπνιῶν, ἀπέκτησαν βαθείας ρίζας ἐντὸς τῆς καρδίας του, ἣν ὡς δίκτυον, περιέπλεξαν ὅλην. Δὲν ἠρκεῖτο πλέον εἰς τὴν ὅρασιν. Δὲν ἐπραΰνετο πλέον οὕτως. Ἐπόθει ὡς οἱ ἀμφιβάλλοντες, νὰ προσεγγίσῃ εἰς τὴν τρυφερὰν τοῦ ἔρωτός του εἰκόνα. Καὶ ἂν ἦτο πυρίνη ἐπόθει νὰ καῇ παρ' αὐτήν.

— Νὰ μὲ ἀγαπᾷ!

Ἠρώτα ἑαυτὸν τὰς νύκτας.

— Νὰ γνωρίζῃ τάχα ποίαν θυσίαν κάμνω δι' αὐτήν;

Διηπόρει ἄγρυπνος μέχρι πρωΐας πολλάκις.

Καὶ συνεστρέφετο, ὡς ὄφις πληγωμένος ἐπὶ τῆς κλίνης του καὶ ἤλγει καὶ ἥπλου τοὺς βραχίονάς του, εἰς τὸν κενὸν τοῦ κοιτῶνός του ἀέρα κ' ἐνίοτε, πηδῶν ἀπὸ τῆς κλίνης του, ἔκφρων καὶ ἠλλοιωμένος ἀνερμήνευτον ἀλλοίωσιν, πνιγόμενος ὑπὸ τῶν λυγμῶν καὶ βρεχόμενος ὑπὸ τῶν δακρύων, ἐγονυπέτει πρὸ τοῦ ἀργυροῦ εἰκονίσματος τῆς Θεοτόκου ὀλολύζων:

— Θὰ μὲ συγχωρήσῃς Παναγίτσα μου;

Οὕτω διακείμενος ἐξῆλθε πάλιν μίαν ἑσπέραν εἰς τὸν συνήθη περίπατον.

Δὲν γνωρίζω πῶς—συνέβη τὴν ἑσπέραν ἐκείνην νὰ ἐγερθῇ ἡ νεᾶνις κ' ἐλαφρὰ ὡς δορκάς, νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ κηπάριον τοῦ καφενείου.

Ἐντὸς αὐτοῦ ἐσχηματίζοντο σπηλαιώδεις κρύπται ἐξ ἀναδενδράδων κισσῶν καὶ τριανταφυλλεῶν. Μεγάλαι δὲ καρυδέαι, πλατύφυλλοι, μὲ τοὺς φαιοὺς κλάδους των ἀπετέλουν δροσερὰς σκιάς. Ἡ νεᾶνις, λαβοῦσα τὴν ἀκρινὴν ἀτραπόν, διὰ μέσου τῶν κισσῶν καὶ τῶν καρυδεῶν, ἐπροχώρει πρὸς τὸ βάθος, ὅπου εἶδε μίαν εὔμορφον καὶ ὑψηλὴν τριανταφυλλέαν, γεμάτην ἀπὸ ἀνοικτὰ ρόδα, τὰ ὁποῖα ὑψηλὰ ἐκεῖ ἐφαίνοντο μακρόθεν ὡς ζωγραφιστά.

Δὲν ἠξεύρω πῶς—ἠγέρθη τότε καὶ ὁ Χρηστάκης καὶ εἰσῆλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν εὐώδη κῆπον, προχωρῶν αὐτὸς ἀντιθέτως, ἐκ τῆς ἄλλης πρὸς τ' ἀριστερὰ ἀτραποῦ, πρὸς τὴν ἰδίαν τριανταφυλλέαν, τῆς ὁποίας τὰ τριαντάφυλλα εἶδε μακρόθεν εὔμορφα καὶ μεγάλα ὑψηλὰ ἐκεῖ ὡς ζωγραφιστά.

Ὅταν προσήγγισεν, ἐξεπλάγη ἰδὼν σειομένην ἐλαφρὰ τὴν τριανταφυλλέαν, καὶ διὰ μέσου τῶν φύλλων της τῶν ἀκανθωτῶν ἕνα χεράκι λευκὸν καὶ ἁβρόν, μετὰ δειλίας ὑψούμενον, κ' ἕνα προσωπάκι χλωμὸν κ' εὔμορφον, μὲ δύο μαῦρα μάτια, τὰ ὁποῖα ἡδυπαθῶς ἔβλεπον ἓν μέγα τριαντάφυλλον ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου ἀκρέμονος, ταλαντευόμενον, ὡς νὰ ἤθελε νὰ πέσῃ κομμένον εἰς τὰ ἁβρὰ τῆς νεάνιδος χεράκια, τὰ ὁποῖα ὁλονὲν ὑψοῦντο καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ τὸ φθάσωσι, λέγεις καὶ νὰ ἤθελε ἐκ πείσματος τὸ ρόδον ν' ἀποκαλύψῃ ὅλην τὴν χάριν καὶ ὅλας τὰς ἁπαλὰς γραμμὰς τοῦ γλυπτοῦ τῆς νεάνιδος κορμοῦ καὶ τὰ γλαφυρὰ καμπυλώματα τοῦ παρθενικοῦ στήθους.

Ἠσθάνθη μυστικὴν φρικίασιν φόβου κ' ἐλπίδος ὁ χλωμὸς καὶ ξανθὸς νεανίας, ὡς ὁ προσεγγίζων εἰς ἄγνωστον πόθον. Μόνον μία τριανταφυλλέα τὸν ἀποχωρίζει ἀπὸ τῆς κόρης τῶν ὀνείρων του. Ἡ πνοή των ἀναμιγνύεται σχεδὸν ἤδη ἐπὶ τῶν αὐτῶν ρόδων, μὲ τὰ αὐτὰ ἀρώματα. Καὶ ἐνῷ ἦτο τυφλὸς ἀπὸ τοῦ ἔρωτος καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν, βλέπων χωρὶς νὰ βλέπῃ, σπεύδει νὰ βοηθήσῃ τὸ ἁβρὸν ἐκεῖνο χεράκι νὰ κόψῃ τὸ μέγα καὶ εὔμορφον τριαντάφυλλον, τὸ ὁποῖον ἐρωτικῶς ἤνοιγε τὰ εὐωδιάζοντα πέταλά του ὑψηλὰ ἐπάνω εἰς τὴν κορυφήν, ὡς νὰ κατήρχετο ἀπὸ τοῦ αἰθέρος.

Τὸ κόπτει ἐπιδέξια ἐξ ἀντιθέτου μέρους ὁ Χρηστάκης καὶ χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ καὶ αὐτός, τὸ προσφέρει πρὸς τὴν νεάνιδα, ἥτις αἰδημόνως περισταλεῖσα, ἐγένετο ἔμφοβος, ἀφεῖσα ἀσθενεστάτην ἐκπλήξεως φθογγήν.

Πλὴν συνελθοῦσα πάραυτα:

— Εὐχαριστῶ, ψελλίζει, κλίνουσα κάτω τὴν κεφαλήν, ὡς νύμφη ὑπὸ τὰ στέφανα.

Καὶ ὡς νὰ ἤθελε νὰ εὐχαριστήσῃ περισσότερον τὸν χλωμὸν καὶ ξανθὸν νεανίαν, ὅστις ἀνέμενεν ἐκεῖ ἀκίνητος, οὐδ' ἀναπνέων, ἐρωτᾷ μὲ ἡδέως τρέμουσαν φωνήν:

— Εἶσαι καλὰ τώρα;

Ἡ ἐρώτησις αὐτὴ ἐπράϋνε τόσον τὴν καρδίαν τοῦ νέου, διαχύσασα τόσην στοργήν, τόσην τρυφερότητα, ὥστε ὁ Χρηστάκης παρέλυσεν, ὡς παραλύει καὶ λιγόνεται ἡ ψυχὴ πρὸς τὸ ἄκουσμα γλυκείας μελῳδίας, καὶ εὑρέθη κλίνων τὴν κεφαλήν του τὴν ξανθὴν εἰς τὸν βιαίως ἀναπαλλόμενον εὐώδη τῆς νεάνιδος κόλπον, ψελλίζων ἡδυπαθῶς:

— Μὲ ἀγαπᾷς λοιπόν;

Κλωνίον τριανταφυλλέας, κατάφορτον ἐκ ρόδων, τοὺς ἐσπέπαζε καὶ τοὺς δύο, ἐνῷ περὶ αὐτοὺς τῆς ἀνοίξεως τὰ πτηνὰ ἐτόνιζον τὸ ἑσπερινόν των ᾆσμα διὰ μέσου τῶν μυρωμένων φυλλωμάτων τοῦ κήπου.

Ε΄

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ εὔμορφος χήρα, περιχαρὴς ὡς νὰ ἐπρόκειτο νὰ ξαναπανδρευθῇ, περιήρχετο τὰ χρυσοχοεῖα τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ μετὰ τοῦ υἱοῦ της, ἐκλέγουσα τὰ χρυσᾶ καὶ ἀδαμάντινα κοσμήματα τῆς ὡραίας Φώτως, τῆς θυγατρὸς τοῦ ταγματάρχου, ἣν ἐγνωρίσαμεν ἤδη εἰς τὴν εὐήλιον τῶν Ἀθηνῶν ἐξοχήν. Εἶχον τελεσθῇ ἐπισήμως πλέον οἱ ἀρραβῶνες.

Ὁ Χρηστάκης μετὰ στερρᾶς καὶ ἀκλονήτου ἀποφάσεως, ἐνδυναμούμενος ὑπὸ τοῦ ἔρωτός του, ὅστις θερμὸς διέλυεν ὡς τὴν πάχνην ὁ ἥλιος, πᾶν ἄλλο αἴσθημα, εὐθὺς ἀφοῦ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, μετὰ τὴν τελευταίαν τρυφερὰν τοῦ κήπου σκηνήν, εἶπε πρὸς τὴν μητέρα του.

— Θὰ νυμφευθῶ πλέον μητέρα! Τὸ ἀπεφάσισα.

Καὶ κατεφίλει αὐτὴν περιπαθῶς!

— Μὲ τὴν εὐχίτσα μου, παιδί μου! ἀπήντησεν ἡ κυρὰ-Λάμπραινα, καὶ ἀκούσασα τὴν ἐξομολόγησιν τοῦ υἱοῦ της ὡς καλὸς πνευματικός, ἐπέσπευσε τὴν μνηστείαν, ἄνευ σχεδὸν συζητήσεως. Ἐφοβεῖτο μήπως ἡ ἀπόφασίς τοῦ υἱοῦ της ἦτο παροδική τις ἰδέα, μέλλουσα νὰ ὑποχωρήσῃ ταχέως εἰς νέαν ἔφοδον τοῦ τρομεροῦ Ταξίματος, περὶ τοῦ ὁποίου οὔτε λέξιν ἔλεγε πλέον ἡ κυρὰ-Λάμπραινα, εὐχαριστημένη ὡς πρὸς τοῦτο καὶ ἀπὸ τὴν ἐπίμονον σιωπὴν τοῦ υἱοῦ της. Οὐδόλως δὲ θὰ δυσηρεστεῖτο ἂν ὑπεκρίνετο τὴν τυφλὴν πρὸς τὸ βαθὺ τοῦ υἱοῦ της αἴσθημα· καὶ εἶχεν ἀποφασίσει νὰ μὴ λεπτολογήσῃ εἰς τὰ δύο φοβερὰ ταῦτα ζητήματα, τῆς προικὸς καὶ τῆς οἰκογενείας, τοὺς δύο τραχεῖς σκοπέλους καθ' ὧν συντρίβονται σήμερον αἱ τρυφερώτεραι ὑπάρξεις.

Εὐτυχῶς ὅμως δὲν περιῆλθεν εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτήν.

Ὁ ταγματάρχης τοῦ πεζικοῦ Εὐθύμιος Ντοῦσκος, υἱὸς ἀνδρείου ὁπλαρχηγοῦ τοῦ Σουλίου, ἔχαιρεν ἀγαθὴν φήμην ἐν τῇ ἑλληνικῇ κοινωνίᾳ, ἀποτελουμένη τότε ἐξ ἀγωνιστῶν καὶ στρατιωτικῶν. Γενναῖος τὴν καρδίαν, ἀφελὴς τοὺς τρόπους καὶ λιτὸς τὸν βίον, ὡς ὅλοι τότε οἱ στρατιωτικοί, διεκρίθη ἐνωρὶς εἰς τὴν καταδίωξιν τῆς λῃστείας, στάδιον ἐνεργείας ἄμεσον διὰ τοὺς μετὰ τὴν ἐπανάστασιν χρόνους, ἀποκτήσας ὄνομα δεξιοῦ ἀποσπασματάρχου. Εἶχε δὲ καὶ περιουσίαν ἀνάλογον, τὴν προῖκα τῆς κόρης του—προερχομένην ἐκ τῶν οἰκονομιῶν του, αἵτινες ταχέως ἐπολλαπλασιάζοντο ἕνεκα τοῦ ὀρεινοῦ βίου του καὶ ἐκ τῆς ἀξιολόγου προικὸς τῆς συζύγου του, τῆς ἀτυχοῦς Καλούλας, θυγατρὸς μεγαλοκτηματίου τῆς Εὐρυτανίας, ἀποθανούσης κατὰ τὸν τοκετὸν τῆς ὡραίας Φώτως, ἥτις οὕτως ἀπέμεινε ὀρφανὴ ἀπὸ τῆς κοιτίδος της ἀκόμη, μὴ γνωρίσασα ἡ κακόμοιρη μητέρα. Ξένα χέρια τὴν ἔλουνον, μικρὰν ὡς κουκλίτσαν, ξένα χέρια τὴν ἔδεναν, ξένοι μαστοὶ τὴν ἐθήλασαν. Ὁ ταγματάρχης δὲν εἶχε κανένα συγγενῆ, ἡ ἐπανάστασις ἐξεκλήρισε πολλὰς οἰκογενείας, ἕως οὗ ἐμεγάλωσεν ἡ χαριεστάτη παιδίσκη μὲ τὰ μαῦρα ματάκια καὶ κατάμαυρα μαλλιά, ὡς μητέραν της γνωρίσασα μίαν ἡλικιωμένην θείαν της, ἀδελφὴν τῆς μητρός της, μίαν αὐστηρὰν καὶ φθονεράν, ἡ ὁποία, χήρα καὶ ἄτεκνος, ἐξεθύμαινε κατὰ τοῦ ὀρφανοῦ νηπίου.

— Ὢ! ἔβγαζε μιὰ φωνάρα ἡ βάρβαρος κηδεμών, ὅταν τὸ καϋμένο τὸ ὀρφανό, ἀφυπνιζόμενον καὶ ζητοῦν χέρια νὰ τὸ βαστάσωσι καὶ τὸ φέρωσιν ἔξω εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα, ἔκλαιε τὸ νήπιον. ('Ακολουθεῖ).

ΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΜΑΣ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Φρειδερῖκος ὁ Μέγας διέταξε νὰ κατασκευάσωσιν εἰς τὰ μεγάλα καὶ ὡραῖα ἐργοστάσιά του πορσελάνης τὸν ἀνδριάντα τοῦ Βολταίρου ἐν τῷ ὑποβάθρῳ τοῦ ὁποίου ἐπέγραψεν ἰδιοχείρως: Viro immortali, ἤτοι «πρὸς τὸν ἀθάνατον ἄνδρα».

Ταξειδιῶται εὑρισκόμενοι ἐν Φιρνέ, τῇ προσφιλῇ τοῦ Βολταίρου διαμονῇ, ἐθαύμαζον τὸν ἀνδριάντα· καὶ ὁ Βολταῖρος βλέπων ὅτι μετ' εὐχαριστήσεως προσήλουν τὰ βλέμματα εἰς τὴν κάτωθι ἐπιγραφήν: «Viro immortali» εἶπε: **«Κύριοι, εἶναι ἡ ὑπογραφὴ τοῦ ἀποστείλαντός μοι τὸ δῶρον»!**

Χρηματιστής τις, οὗτινος ἡ σύζυγος ἦτο ἐξίσου ὡραία ὅσον καὶ ἐλευθερίων ἠθῶν, συνδιαλεγόμενος ἡμέραν τινὰ μετὰ τοῦ Φοντενέλλου, εἶπε πρὸς αὐτὸν μετὰ πολλοῦ θράσους:

— Τῇ ἀληθείᾳ, κύριε, παρ' ὅλην σας τὴν παιδείαν, παρατηρῶ ὅτι δὲν 'ξεύρετε τίποτε.

— Συγγνώμην, κύριε, τῷ ἀπαντᾷ πάραυτα ὁ διάσημος Ἀκαδημαϊκός, ἠξεύρω ὅτι εἶσθε ὁ περίγελως τοῦ κόσμου.....καὶ τῆς συζύγου σας!

Ἕνας ἀμαθὴς ἀστεῖος παρουσιάσθη μίαν φορὰν εἰς τὰς ἐξετάσεις τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ρείμων (Reims) πρὸς ἐπιδίωξιν τοῦ τίτλου: maitre-ès-arts, καὶ παρὰ τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν ἐφοδίων του, **«ἐγένετο δεκτὸς μετὰ πολλῶν ἐπαίνων.»** Ἐκπεπληγμένος διὰ τὴν εὐχέρειαν μεθ' ἧς ἀπέκτησε τὸν ἐν λόγῳ τίτλον, μεταβαίνει καὶ εὑρίσκει τὸν πρύτανιν τοῦ Πανεπιστημίου πρὸς ὃν λέγει:

— Κύριε, ἐνόσῳ εὑρίσκομαι ἔτι ἐν τῇ πόλει σας, ἤθελον νὰ ἐπωφεληθῶ τῆς εὐκαιρίας καὶ ζητήσω ὅπως καὶ ὁ ἵππος μου ἀναγορευθῇ: maitre-ès-arts.

— Κύριε, τῷ ἀπαντᾷ ὁ πρύτανις, λυποῦμαι πολὺ μὴ δυνάμενος νὰ σᾶς ὑποχρεώσω πλειότερον, ἀλλὰ δὲν δεχόμεθα ἐδῶ εἰμὴ ὄνους μόνον!!

— Χωρὶς νὰ εἶναι ματαιόδοξος, ὁ ἀββᾶς Μωρὺ ἦτο ὑπερήφανος,

— Νομίζετε λοιπὸν ὅτι ἔχετε μεγάλην ἀξίαν; τὸν ἠρώτησέ ποτε κάποιος σκωπτικῶς.

— Πολὺ μικράν, ἀπήντησεν ὁ ἀββᾶς, ὅταν ἐξετάζω ἐμαυτόν, ἰδιαιτέρως ἀρκετὴν ὅμως ὅταν συγκρίνωμαι πρὸς ἄλλους.

ΛΑΪΚΑ

Τὰ τρία παιδία τοῦ βασιλιᾶ καὶ τὸ φυσικό τους.

Τὸ κατωτέρω παραμῦθι ἠκούσαμεν ἐν χωρίῳ Γαλάρῳ τῆς νήσου μας:

Δυὸ βασιληάδες ἐκάνανε πόλεμο καὶ ὁ ἕνας ἐνίκησε τὸν ἄλλονε καὶ τὸν ἐπῆρε σκλάβο του. Ἔπειτα τὸν ἔφερε εἰς τὸ βασίλειό του, τοῦ ἔδωσε νὰ κάθεται ἕνα σπιτάκι μέσα 'ς τὸ βασιλικό του περιβόλι καὶ τοῦ ἔδωσε τὴν ἄδειαν νὰ διασκεδάζῃ μέσα σ' ἐκεῖ τὸ περιβόλι.

Ὁ βασιλιᾶς 'ποῦ ἐνίκησε ἤτανε 'παντρεμένος· δὲν ἔκανε ὅμως παιδιά, ἀλλὰ ἔπειτα ἀπὸ 'λίγο καιρὸ ἡ βασίλισσα ἔμεινε ἔγκυος καὶ ἐγέννησε ἀρσενικὸ παιδὶ γιὰ μεγάλη χαρὰ τοῦ βασιλιᾶ καὶ τοῦ βασίλειου πῶς ἐγεννήθηκε κληρονόμος.

Τὸν ἄλλο χρόνο ἡ βασίλισσα ἐγέννησε καὶ ἄλλο ἀρσενικὸ παιδὶ καὶ τὸν τρίτο χρόνο καὶ ἄλλο πάλιν ἀρσενικὸ παιδί.

Ὅταν τὰ τρία παιδία ἐμεγαλώσανε, ὁ βασιλιᾶς ἔκραξε τὸ μεγαλείτερο παιδὶ καὶ τοῦ εἶπε νὰ πάῃ εἰς τὸ περιβόλι, νὰ 'μιλήσῃ μὲ τὸ σκλάβο βασιλιᾶ καὶ νὰ τοῦ 'πῇ τί ἐκεῖνος τοῦ εἶπε.

Ἐν πράγματις, τὸ παιδὶ ἐπῆγε εἰς τὸ περιβόλι, εὕρηκε τὸ σκλάβο βασιλιᾶ, τὸν ἐχαιρέτησε καὶ τὸν ἐρώτησε πῶς περνᾷ. Ὁ βασιλιᾶς τοῦ ἀποκρίθηκε: «'Σὰν σκλάβος, βασιλόπουλό μου». Τότες τὸ βασιλόπουλο τοῦ εἶπε: «Ἂν ἤμουνα βασιλιᾶς ἤθελα ν'ἀνάψω ἕνα φοῦρνο νὰ σὲ βάλω μέσα νὰ ψηθῇς». Καὶ ὁ σκλάβος βασιλιᾶς ἀφοῦ τοῦ ἀποκρίθηκε:

«Τὸ φυσικό σου, βασιλόπουλό μου,» ἐσιώπησε.

Ἔπειτα τὸ βασιλόπουλο ἐγύρισε 'ς τὸν πατέρα του, τοῦ ἐδιηγήθηκε τὴ συνομιλία καὶ τοῦ εἶπε τὴν ἀπάντησι ὁποῦ τοῦ ἔδωκε ὁ σκλάβος.

Ἔπειτα ἀπὸ καιρὸ ὁ βασιλιᾶς ἔστειλε τὸ δεύτερό του παιδὶ νὰ ὁμιλήσῃ μὲ τὸ σκλαβωμένο βασιλιᾶ. Ἀφοῦ τὸ βασιλόπουλο τὸν ἐχαιρέτησε μὲ ἄσχημο τρόπο, τὸν ἐρώτησε πῶς περνᾷ καὶ ὁ βασιλιᾶς τοῦ ἀποκρίθηκε 'σὰν σκλάβος, τὸ βασιλόπουλο τοῦ εἶπε: «Ἂν ἤμουνα βασιλιᾶς ἤθε σὲ σφάζω καὶ ἔπειτα νὰ σὲ σουγλίσω καὶ νὰ σὲ ψήσω.»

Καὶ ὁ βασιλιᾶς τοῦ ἀποκρίθηκε: — «Τὸ φυσικό σου, βασιλόπουλό μου», καὶ ἐσιώπησε.

Τὸ παιδὶ ἔπειτα ἀπὸ τοῦτο ἐγύρισε εἰς τὸ πατέρα του καὶ τοῦ 'διηγήθηκε τὰ πάντα καὶ τοῦ εἶπε καὶ τὴν ἀπόκρισι τοῦ βασιλιᾶ.

Ἔπειτα ἀπὸ καιρὸ ἔστειλε πάλι ὁ βασιλιᾶς καὶ τὸ μικρότερό του παιδὶ νὰ συνομιλήσῃ μὲ τὸ σκλάβο καὶ νὰ τοῦ 'πῇ τί τοῦ εἶπε.

Τὸ μικρότερο παιδὶ ἐπῆγε, ἐχαιρέτησε μὲ σεβασμὸ τὸ σκλαβωμένο βασιλιᾶ καὶ τὸν ἐρώτησε πῶς περνᾷ καὶ ὁ βασιλιὰς τοῦ εἶπε πῶς περνᾷ 'σὰν σκλάβος. Τότες τὸ βασιλόπουλο τοῦ εἶπε: — Ἂν ἤμουνα βασιλιᾶς θὰ ἐντρεπόμουνα νὰ ἔχω σκλάβο ἕναν ἄλλο βασιλιᾶ καὶ νὰ καταφρονῶ μὲ αὐτὸ τὸ τρόπο τὸ βασιλικό αἷμα καὶ ἤθελε ἀμέσως σ' ἐλευθερώσω καὶ σὲ στείλω 'στὸ βασιλειό σου νὰ ξαναπάρῃς τὰ καλά σου καὶ τὴν εὐτυχία σου.» Ὁ σκλάβος βασιλιὰς τοῦ ἀποκρίθηκε! «Τὸ φυσικό σου, βασιλόπουλό μου». Ἔπειτα τὸ παιδὶ ἐπῆγε εἰς τὸν πατέρα του καὶ τοῦ ἐδιηγήθηκε τὴν συνομιλία καὶ τὴν ἀπόκρισι τοῦ σκλάβου βασιλιᾶ.

Ὁ βασιλιᾶς εὑρέθηκε σαστισμένος μὲ αὐταῖς ταῖς ἀπόκρισις τοῦ σκλάβου καὶ δὲν ἐμποροῦσε νὰ ἐξηγήσῃ πῶς καὶ εἰς τὰ τρία παιδία ἔδωκε τὴν ἴδια ἀπόκρισι, ὥστε ἀποφάσισε νὰ τὸν ἰδῇ καὶ ὁ ἴδιος καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ ἐξήγησι, γιατὶ καὶ εἰς τὰ τρία του παιδία ἀπεκρίθηκε πῶς τοῦ ἐμιλήσανε μὲ τὸ φυσικό τους.

Ὅταν λοιπὸν τὸν ἔκραξε καὶ τὸν ἐρώτησε, ὁ σκλαβωμένος βασιλιὰς τοῦ ἀποκρίθηκε: — «Βασιλέα μου, ἀποκρίθηκα ἔτσι εἰς τὰ τρία σου παιδία, ἐπειδὴ τὸ καθένα μοῦ ἐμίλησε μὲ τὸ φυσικό του. Ἐπειδὴ τὸ πρῶτό σου παιδὶ ἡ βασίλισσα τὸ ἔκαμε μὲ ἕνα φούρναρη καὶ γι' αὐτὸ μοῦ εἶπε νὰ μὲ ψήσῃ εἰς τὸ φοῦρνο, τὸ δεύτερο παιδί σου μὲ ἕνα μακελλάρη καὶ γι' αὐτὸ μοῦ εἶπε νὰ μὲ σφάξῃ, νὰ μὲ σουβλίσῃ καὶ νὰ μὲ ψήσῃ καὶ τὸ τρίτο ὁποῦ εἶνε ἀληθινὰ 'δικό σου παιδὶ μοῦ ἐμίλησε βασιλικὰ καὶ ἔδειξε γεννᾶτα βασιλικὰ αἰσθήματα. Γι' αὐτὸ τοὺς εἶπα πῶς καθένα ἐμίλησε κατὰ τὸ φυσικό του».

Ζάκυνθος *Λ. Χ. Ζώης.*

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

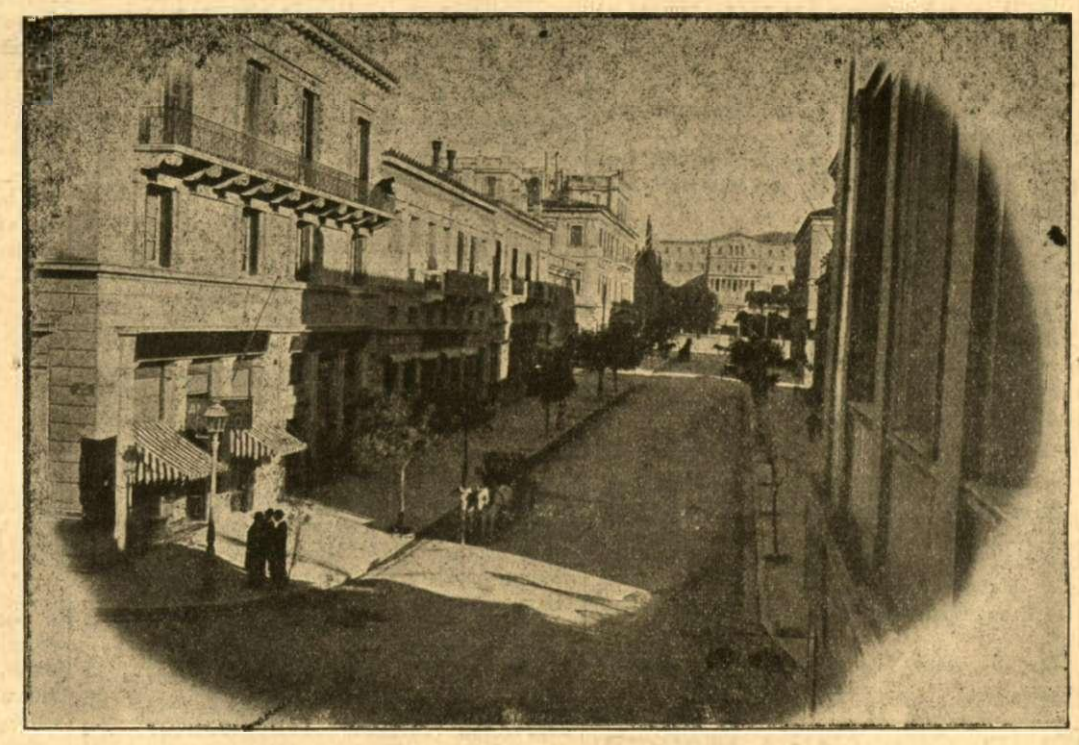

Ὁδὸς Ἑρμοῦ

Ὁ Δεσπότης, ὁ Παπᾶς καὶ ἡ .....γουρούνα

(Παληά, ἀληθινὴ ἱστορία.)

Δεικνύουσιν εἰς ἕνα παλαιὸ χωριὸ τῆς ἐπαρχίας μας πλησίον ἑνὸς φρουρίου μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον λεγουσι ὅτι κάποιος χωρικὸς ἀνεκάλυψε θησαυρόν. Καὶ ναὶ μὲν οἱ τυμβωρύχοι μας πολλάκις εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἐπανέλαβον τὰς ἀνασκαφάς των, ἀλλὰ ἀκόμη διαμένουσι..... πτωχοί. Ἡ περὶ τοῦ θησαυροῦ δὲ παράδοσις εἶναι ἡ ἑξῆς.— Μία γουρούνα ἦτο ἡ μόνη περιουσία τοῦ χωρικοῦ ἐκείνου, τὴν ὁποίαν οὗτος πολὺ ἐπεριποιεῖτο διὰ νὰ τὴν πωλήσῃ μετ' ὀλίγον. Μίαν φορὰν λοιπὸν ἐνῷ τὴν εἶχεν ὁδηγήσῃ ὅπως βοσκήσῃ εἰς τὸ παληὸ ἐκεῖνο φρούριο, πρὸς ἔκπληξιν τοῦ χωρικοῦ, αὕτη μὲ τὸ ῥύγχος της ἀνέσυρε μίαν πελωρίαν ἀρχαίαν λήκυθον πλήρη χρυσῶν νομισμάτων παλαιοτάτης ἐποχῆς. Τὴν ἔκρυψεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁ παμπόνηρος χωρικός, ὅπως μεταβῇ τὴν ἑπομένην καὶ τὴν παραλάβῃ ἐντὸς σάκκου! Μὲ τὸ πρῶτον νόμισμα τὸ ὁποῖον ἐπώλησεν εἰς τὰς Ἀθήνας — διότι εἶχε προνοήσῃ νὰ μεταβῇ ἐκεῖ — κατενόησεν ὅτι εἶχε γείνῃ πλούσιος διότι εἶχε ἤδη εἰς τὸ «κεμέρι» του θέσῃ τὰς δεκκκισχιλίας δραχμὰς ἀντίτιμον τοῦ νομίσματος. Ἐπηκολούθησαν καὶ μερικαὶ χιλιάδες ἀκόμη καὶ μίαν ἡμέραν ἐμφανίζεται εἰς τὸ χωριό του ἀρχοντοχωριάτης ἀπὸ τὸ ταπεινὸν ἐπάγγελμα τοῦ συβότου ὅπερ εἶχε τὸ πρῶτον.

Ὁ εὐτυχὴς ἤδη ἀρχοντοχωριάτης δὲν ἐφάνη ἀχάριστος εἰς τὴν πλουτίσασαν αὐτὸν γουρούναν καὶ ἀπεφάσισεν ὅπως ἱκανοποιήσῃ αὐτὴν καὶ ἐσκέπτετο νῦν μὲ ποῖον τρόπον. Αὕτη ἦτο πλέον εἰς τὰς τελευταίας της ἡμέρας καὶ μίαν πρωΐαν ἐμέτρησε τὸ ζῆν. Ὁ χωρικὸς ἀμέσως ἐνόμισεν ὅτι εὗρεν τὴν περίστασιν νὰ δείξῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του. Ἐν πρώτοις διέταξε καὶ τῆς κατεσκεύασε φέρετρον, κατόπιν δὲ εἶπεν εἰς τὸν παπᾶν τοῦ χωρίου του, ὅπως ἀκολουθήσῃ τὴν νεκρικὴν πομπὴν τῆς πολυφιλήτου γουροῦνας του συμμετέχων αὐτῆς.... Ὁ δυστυχὴς ἱερεὺς φοβούμενος αὐστηρὰν τιμωρίαν ὑπὸ τοῦ Δεσπότου ἠρνεῖτο νὰ ἐκτελέσῃ τὰς διαταγὰς τοῦ πενθοῦντος χωρικοῦ, καὶ ἐνέδωσε τότε μόνον, ὅταν ἐν καταπράσινον ἑκατόφραγκον τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῷ ἐδόθη . . . . Τὴν ἀντιχριστιανικὴν ταύτην πρᾶξιν τοῦ ἱερέως ἔμαθεν ὁ Δεσπότης καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν εἰς ἀπολογίαν. Ὁ κακότυχος ἱερεὺς ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν ἀρχοντοχωριάτην ὅπως τὸν διακιολογήσῃ, πρᾶγμα ὅπερ λίαν πρυθύμως ἐδέχθη οὗτος. Μίαν ἡμέραν ἔμπροσθεν τοῦ Σεβασμιωτάτου Δεσπότου παρίστατο ὁ ἱερεὺς μὲν ὡς ἐπὶ σφαγὴν πρόβατον, ὁ ἀρχοντοχωριάτης ὅμως ὡς παλαιὸς καὶ πεπειραμένος(!) συνήγορος. Τῷ ἀνεγνώσθη τῷ ἱερεῖ ἡ κατηγορία, ἣν οὗτος ἀπεδέχθη, ἀνέλαβε δὲ τοῦ συνηγόρου τὸ ἔργον ὁ χωρικὸς ὅστις ἔλαβε τὸν λόγον ὡς ἑξῆς:

«Ἀγιέ μου Δέσποτα, ἡ γουροῦνά μου μὲ ἔκανε πλούσιον, ὁποῦ δὲν 'μποροῦσα τόσα χρόνια νὰ γείνω μονάχος μου. Μοῦ ἄφησε δὲ ἐντολὴν νὰ τὴν θάψω μὲ παπᾶ καὶ νὰ ἔλθω 'σὲ σᾶς νὰ δώσω αὐτὰ (καὶ τοῦ δίδει 500 δραχμάς), καὶ δι' αὐτὸ ἦλθον».

—Μὰ τὴν εὐλογημένη, ἀφοῦ καὶ μένα μὲ θυμήθηκε, λέγει ὁ Δεσπότης, ἂς εἶνε συγχωρημένη, ὅπως καὶ σὺ παπᾶ μου.....

Θῆβαι. *Ζήτας Κρούπ*

Τὸ Σκυλὶ τοῦ Σουλτάνου.

(Παραμύθι Ἑλληνικό.)

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ὁ Πατριάρχης τῶν Ἀρμένιδων 'πῆγε 'στὸ Σουλτάνο γιὰ δουλειά του. Ὁ Σουλτάνος τὸν ἐδέχτηκε, καὶ τοῦ 'ταξε πῶς δὲ κάνῃ ὅ,τι τοῦ γύρεψε ὁ Πατριάρχης. Μὰ ὁ Πατριάρχης ἀφοῦ ἔκαμε ὅλαις τῆς δουλειαῖς του, ἤβρε πῶς εἶναι περίστασι νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Πατριάρχη τῶν Ρωμηῶν, 'ποῦ δὲν τὸν 'χώνευε, γιατ' εἶχ' ὅλο γκρίνια μαζή του. Ὁ Σουλτάνος εἶχε κάποιο σκυλὶ ἔμορφο καὶ χαϊδευμένο. Ὁ Πατριάρχης τὸ χάϊδεψε, τὸ 'παίνεσε καὶ λέει, 'στὸ Σουλτάνο.

Καλὸ εἶναι τὸ σκυλλί Σου, μὰ ἂν ἐμάθαινε γράμματα θὰ ἦταν καλίτερο ἀπὸ ἕνα δι.αβασμένο ἄνθρωπο. Ὁ Σουλτάνος 'σὰν ἄκουσε πῶς τὰ σκυλλιὰ μποροῦν νὰ μάθουν γράμματα, γυρίζει καὶ λέει 'στὸν Πατριάρχη.

Τότε νὰ μάθῃ καὶ τὸ σκυλλί μου. Δὲ μοῦ λὲς ποιὸς ξέρει καὶ μαθαίνει τὰ σκυλλιὰ νὰ διαβάζουν; Ὁ Πατριάρχης, χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ λέει 'στὸ Σουλτάνο.

—Ἄμα θέλει ὁ Πατριάρχης τῶν Ρωμηῶν τὸ μαθαίνει νὰ διαβάζῃ. Αὐτὸς ξέρει τὴν τέχνη.

Ὁ Πατριάρχης μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἐπίστεψε πῶς ἔκαμε 'κεῖνο 'ποῦ ἤθελε, καὶ μὲ δύο ὧραις ὁ Πατριάρχης τῶν Ρωμηῶν τρέχοντας πῆγε 'στὸ Σουλτάνο, κι' ὁ Σουλτάνος χωρὶς πολλὰ λόγια τοῦ λέει.

—Πάρ' τὸ σκυλλίμου νὰ τὸ μάθῃς νὰ διαβάζῃ

Ξαφνίστη τότε ὁ Πατριάρχης καὶ ἤθελε δὲν ἤθελε, γιατ' ὁ Σούλτανος δὲν ἔπαιρν' ἀπὸ λόγια, 'πῆρε τὸ σκυλλὶ καὶ γύρισε 'στὸ Πατριαρχεῖο, στενοχωρημένος γιατί ἤξερε, πῶς ὁ Σουλτάνος δὲ χωρατεύει. Ἀπ' τὴ στενοχώρια του τὴ μεγάλη ὁ Πατριάρχης, 'τοὺς ἀνθρώπους ποῦ τὸν 'ρώτησαν, τί τὸν ἤθελ' ὁ Σουλτάνος, εἶπε.

—Τηράχξετε καλὰ τὸ σκυλλὶ νὰ μὴν πάθῃ τίποτε δίνετέ του νὰ τρώῃ καλά.

Καὶ 'κλείστη 'στὴ κάμαρά του χωρὶς νὰ εἰπῇ ἄλλο λόγο.

Ἦρθε τὸ μεσημέρι, λένε τοῦ Πατριάρχη νὰ φάῃ, τίποτε, ἦρθε τὸ βράδυ τοῦ λένε πῶς τὸ τραπέζι εἶναι στρωμένο τὸ ἴδιο, τὸν 'ρωτᾶν τί ἔχει, μιλιὰ δὲ βγαίν' ἀπ' τὸ στόμα του. Δὲν ἤξευραν τί νὰ εἰποῦν οἱ ἀνθρῶποί του, μὰ ὁ διάκος του, 'ποῦ τὸν ἀγάπαγε ἀπ' τὰ πολλὰ μπαίνει 'στὴ κάμαρα τοῦ Πάτριάρχη καὶ τοῦ λέει.

—Δὲ μοῦ λὲς κι' ἐμένα, Δέσποτα, τί ἔχεις; Ἀπ' τῆς πολλαῖς παρακάλεσκις τοῦ διάκου ὁ Πατριάρχης τοῦ λέει.

—Τί νὰ σοῦ εἰπῶ τέκνο μου. Τό. καὶ τό, ὁ Σουλτάνος καλὰ καὶ σώνει θέλει νὰ μάθω τὸ σκυλλί του νὰ διαβάζῃ. Ἂν δὲν τὸ μάθω θὰ μὲ κρεμάσῃ, πάει τώρα λίγαις εἶναι ἡ ἡμέραις μου.

Ὁ Διάκος 'σὰν ἤκουσε τὸν Πατριάρχη, ἐξεκαρδίστ' ἀπὸ τὰ γέλοια καὶ λέει τοῦ Πατριάρχη.—Δέσποτα μου! γι' αὐτὸ σεκλετίζεσαι; Φάγε καὶ πιέ. Μὴ σὲ μέλει τίποτε! Τὸ σκυλὶ θὰ τὸ μάθω 'γὼ σὲ 'λίγαις ἡμέραις νὰ διαβάζῃ σ' οὔλαις τῆς γλώσσαις τοῦ κόσμου. Πῆρε τὸ σκυλλὶ ὁ διάκος κι' ἀπ' τὰ πολλὰ χαϊδα καὶ τὴν περιποίησι ποῦ τοῦ 'καναν 'στὸ παλάτι τόκλεισε μέσα σὲ μιὰ κάμαρα, τὸ 'δεσε καὶ τ' ἄφησε νηστικό· ὕστερα πῆρ' ἕνα κομμάτι ψωμὶ κι' ἕνα βιβλίο· κάθησε μπροστὰ 'σ τὸ σκυλλί, ἔριψε τὸ ψωμί, τὸ κάμε ψίχαλα, ἄνοιξε τὰ φύλλα τοῦ βιβλίου κι' ἔριξε μέσα τὰ ψύχαλα. Τὸ σκυλλὶ τό 'σφάξ' ἡ πείνα κι' ὅταν τὸ 'λυσ' ὁ διάκος ἐρρίχτη καὶ μὲ τὴ γλῶσσα του γύριζ' ὅλα τὰ φύλλα τοῦ βιβλίου γιὰ νὰ μαζέψῃ τὰ ψύχαλα. Τὸ σκυλλὶ ἀπ' τὴ νήστεια σὲ πέντ' ἕξε ἡμέραις τὸ ἔκαμε ὁ διάκος, ποῦ ἄμα ἔβλεπε βιβλίο, νὰ ρίχνεται καὶ μὲ τῆ γλῶσσα νὰ τὸ γυρίζῃ φύλλο φύλλο. Εἶδε κι' ὁ Πατριάρχης τὰ καμώματα τοῦ διάκου, πῆρε τὸ σκυλλὶ πάει 'στὸ Σουλτάνο.

—Νὰ πολυχρονεμένε μου! τὸ σκυλλὶ ἔμαθε καὶ διαβάζει.

Φέρνουν τότε οἱ δοῦλοι ἕνα βιβλίο, τὸ ρίχνουν 'μπροστὰ 'στὸ σκυλί, ρίχτηκε καὶ μὲ τὴ γλῶσσα του γύριζε φύλλο-φύλλο τὸ βιβλίο, φέρνουν ἄλλο βιβλίο· τὸ σκυλλὶ τὰ ἴδια. Θάμαζε καὶ ὁ ἴδιος ὁ Σουλτάνος γιὰ τὴ σοφία τοῦ Πατριάρχη. Μὰ ὁ Πατριάρχης λέει 'στὸ Σουλτάνο. Ἐγὼ τὸ 'μαθα καὶ διαβάζει. ἂν τὸ σκυλλὶ ἐμάθαινε νὰ 'μιλήσῃ θὰ ἦταν ἕνας φωστήρας.

—Δὲν τὸ μαθαίνεις λοιπὸν νὰ μιλάῃ, τοῦ λέει ὁ Σουλτάνος.

Γυρίζ' ὁ Πατριάρχης καὶ λέει τοῦ Σουλτάνου: Ἐγὼ ξέρω τὴν τέχνη καὶ μαθαίνουν τὰ σκυλιὰ νὰ διαβάζουν. Τὴν τέχνη γιὰ νὰ μαθαίνουν νὰ 'μιλᾶνε, τὴν ξέρει ὁ Πατριάρχης τῶν Ἀρμένιδων.

Δὲν μπόρεσε νὰ μάθῃ τὸ σκυλλὶ νὰ μιλάῃ, καὶ γι' αὐτὸ ὁ Σουλτάνος τὸν ἐκρέμασε. Τὸ παραμύθι λέει ὅποιος σκάβει τ' ἀλλουνοῦ τὸ λάκκο πέφτ' ὁ ἴδιος μέσα.

Ξυλόκαστρον. *Ι. Π Σταματούλης.*

ΤΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ

ΥΠΟ **ΡΑΪΔΕΡ ΧΑΓΓΑΡΔ**

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ)

[Εἷς εὐγενὴς Ἄγγλος, ὁ Σὶρ Ἑρρῖκος μετὰ τοῦ φίλου του Γοὺδ, πλοιάρχου τοῦ Βασιλικοῦ ναυτικοῦ, ἀναχώρησαν ἐξ Ἀγγλίας καὶ μετέβησαν εἰς τὴν νότιον Ἀφρικήν. Τοῦ ταξειδίου ὁ σκοπὸς ἦτο ἡ ἀνεύρεσις τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Σὶρ Ἑρρίκου, ὅστις δυσαρεστηθεὶς πρὸ ἐτῶν μὲ τὸν ἀδελφόν του εὑρίσκετο εἰς τὰ βάθη τῆς Ἀφρικῆς. Ὁ Σὶρ Ἑρρῖκος ἤθελε νὰ τὸν εὕρῃ διὰ νὰ τοῦ ζητήσῃ συγγνώμην, διὰ νὰ ἀγαπήσῃ μὲ αὐτόν. Εἰς τὴν Ἀφρικὴν συνήντησαν τὸν κυνηγὸν ἐλεφάντων Ἄλλαν, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀκούσει ὅτι ὁ ἀδελφὸς τοῦ Σὶρ Ἑρρίκου εἶχεν ἀπέλθει εἰς τὸ ἐσωτερικὸν πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν μεταλλείων τοῦ Σολομῶντος, τὰ ὁποῖα ἐθεωροῦντο μυθικά· ὁ Ἄλλαν ὅμως εἶχε τὴν ἀπροίθησιν, ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ μύθου ἀλλὰ περὶ πραγματικότητος. Κάποτε εἰς ἀπόγονος τοῦ περιηγητοῦ Συλβέστρας τῷ εἶχεν ἀφήσει ἕνα χάρτην, χαραγμένον ἀπὸ τὸν περιηγητὴν ἐπὶ τεμαχίου πανίου, διὰ τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου, ὁ ὁποῖος ὑπεδείκνυε τὸν δρόμον ὅστις ἤγεν εἰς τὰ μεταλλεῖα.

Ἀφοῦ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Σὶρ Ἑρρίκου διηυθύνθη ἐκεῖ, ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ τὸν ἀναζητήσῃ καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιχειρήσωσι τὸ ἐπικίνδυνον καὶ τολμηρὸν ταξείδιον, διὰ μέσου τῶν ἐρήμων ὅπου τοὺς ἀνέμενον παντοειδεῖς περιπέτειαι, τὰ ἄγρια θηρία καὶ ἡ ζέστη τοῦ ἡλίου, ἡ πεινὰ καὶ ἡ δίψα.

Τέλος ὅταν ἐπλησίασαν τὰ ὑψηλὰ καὶ χιονοσκεπῆ ὄρη ὄπισθεν τῶν ὁποίων ἐκρύπτοντο οἱ θησαυροὶ τοῦ Σολομῶντος ὑπέφεραν τρομερὰ ἀπὸ τὸ ψῦχος.

Κοκκολιασμένοι κατώρθωσαν ν' ἀνακαλύψουν ἕνα σπήλαιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἰσῆλθον καὶ ἐκοιμήθησαν ὁ εἷς ἐπὶ τοῦ ἄλλου προσπαθοῦντες νὰ θερμανθῶσι.

Τὸ πρωὶ ὅταν ἐξύπνησαν ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ὁ Ὀττεντότος Βεντφόγελ εὑρέθη νεκρὸς ἀποθανὼν τὴν νύκτα ἐκ τοῦ ψύχους, χωρὶς νὰ τὸν ἐννοήσουν.

Ὅτε ὅμως ἐξήγαγον τὸ πτῶμα ἔξω τοῦ σπηλαίου καὶ εἰσήρχοντο οὕτω πάλιν ἐντὸς παρετήρησαν μετὰ τρόμου εἰς τὸ βάθος ἕνα ἄλλον ἀποσκελετωμένον νεκρόν.

Τὸ ἀνατριχιαστικὸν αὐτὸ θέαμα τοὺς ἔκαμε νὰ ἐξέλθουν τοῦ σπηλαίου τόσον ταχέως, ὅσον τοὺς ἐπέτρεπον τὰ παγωμένα μέλη των. Μετ' ὀλίγον ὅμως πάλιν εἰσῆλθον ἐντὸς καὶ παρατηρήσαντες τὸ ξηρὸν καὶ ἀποσκελετωμένον ἀνθρώπινον ἐκεῖνο σῶμα κατώρθωσαν ἐκ διαφόρων ἐνδειγμάτων ν' ἀναγνωρίσουν ὅτι ἐκεῖνος ἦτο ὁ γέρων-Συλβέστρας ὁ πρὸ 300 περίπου ἐτῶν ἀποθανὼν ἐκεῖ μέσα ἐκ τοῦ ψύχους ἴσως καὶ διατηρηθεὶς εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν ἐκ τῆς διαρκοῦς παγωνιᾶς, ἥτις ἐπεκράτει εἰς τὸ σπήλαιον.

Τέλος μετά τινας περιπετείας ἀκόμη εὑρέθησαν αἴφνης ἀντιμέτωποι ἀγρίας φυλῆς, μεθ' ἧς συνῆψαν συνδιάλεξιν καὶ ἥτις ἐνῷ κατ' ἀρχὰς τοὺς ἔλεγεν, ὅτι θὰ τοὺς φονεύσῃ αἴφνης ἐτράπη ἔντρομος εἰς φυγήν. Τοὺς εἶχον φοβίσει τὰ ψεύτικα δόντια τοῦ Γοὺδ, ὁ μονόλελός του καὶ τὸ λευκὸ δέρμα του· καὶ νομίσαντες ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι καὶ πρὸ πάντων ὁ Γοὺδ εἶνε Θεὸς ἢ τοὐλάχιστον ἡμίθεος τοὺς παρέλαβε καὶ ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει τοὺς μετέφερεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ κράτους των, διηγούμενοι συγχρόνως εἰς αὐτοὺς τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος των].

.....

Τότε ἡ Γαγοὺλ εἰσῆλθεν ἐντὸς καλύβης καὶ ἐξήγαγε τὸν Τσάλα τὸν ἀδελφόν μου καὶ δίδυμον ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως τὸν ὁποῖον εἶχε κρύψει μεταξὺ τῶν σπηλαίων καὶ τῶν βράχων ἀφότου εἶχε γεννηθῆ καὶ ἐκδύσασα τοῦτον ἔδειξεν εἰς τὸν λαὸν τῶν Κουκουανῶν τὸ σημεῖον τοῦ ἱεροῦ ὄφεως περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου σημειοῦται ὁ πρωτότοκος τοῦ βασιλέως υἱὸς καὶ ἐβροντοφώνησε.

— Ἰδοὺ ὁ Βασιλεύς σας, τὸν ὁποῖον διετήρησα μέχρι σήμερον χάριν ὑμῶν.

Τώρα ὁ λαός, τρελλαμένος ἀπὸ τὴν πεῖνα καὶ ἐμβρόντητος διότι ἐμάνθανε τὴν ἀλήθειαν, ἐξεφώνησεν :

— Ὁ βασιλεύς! ὁ βασιλεύς!

Ἀλλὰ ἐγὼ ἐγνώριζον ὅτι δὲν εἶχεν οὕτω διότι ὁ Ἰμοτοῦ, ὁ ἀδελφός μου ἦτο ὁ πρεσβύτερος τῶν διδύμων καὶ ὁ νόμιμος βασιλεὺς ἡμῶν. Καὶ τότε, καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμὴν ὁ θόρυβος ἦτο ζωηρότερος, ὁ βασιλεὺς Ἰμοτοῦ, καὶ τοι πολὺ ἀσθενής, ἐξῆλθε καὶ τοι πληγωμένος ἀπὸ τὴν σκηνὴν καὶ κρατῶν ἀπὸ τὴν χεῖρα τὴν σύζυγον, καὶ ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν μικρὸν υἱόν του Ἰγνόζι, ὅ ἐστι ἀτραπὴ ἠρώτησε.

— Τί συμβαίνει. Διατί φωνάζετε ὁ βασιλεύς! ὁ βασιλεύς!

Τότε ὁ Τσάλα, ὁ ἀδελφός του, ὁ γεννηθεὶς μὲ αὐτὸν ταυτοχρόνως ἔτρεξε πρὸς τοῦτον καὶ ἁρπάσας αὐτὸν ἀπὸ τὴν κόμην ἐτρύπησε διὰ μαχαίρας τὸ στῆθος εἰς τὸ μέρος τῆς καρδίας του. Καὶ ὁ λαὸς ἀδιάφορος ἐχειροκρότησε καὶ ἐφώναξεν.—Ὁ Τσάλα εἶνε βασιλεύς.

— Καὶ τί ἔγεινε τοῦ Ἰμοτοῦ ἡ σύζυγος καὶ ὁ υἱός του. Ἐφόνευσε καὶ τοῦτον ὁ Τσάλα;

— Ὄχι, κύριε. Ὅταν εἶδεν ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐφονεύθη ἥρπασε τὸ τέκνον της καὶ ἔφυγε. Μετὰ δύο ἡμέρας ἔφθασεν εἰς ἓν κράτος, πεινασμένη πολὺ καὶ κάνεὶς δὲν ἤθελε νὰ τῇ δώσῃ γάλα ἢ τροφήν, διότι ὁ σύζυγός της ὁ βασιλεὺς ἀπέθανε, διότι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι μισοῦν τοὺς δυστυχεῖς· τὴν νύκτα ὅμως, μία μικρὰ κόρη, ἔφερεν εἰς αὐτὴν ἄρτον καὶ αὐτὴ ηὐλόγησε τὸ παιδίον καὶ ἀνέβη εἰς τὰ ὄρη μὲ τὸ παιδίον της πρὶν ἀκόμη ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος. Ἴσως ἐκεῖ ἐχάθη διότι κάνεὶς ἔκτοτε δὲν τὴν ἐπανεῖδεν, οὔτε τὸ τέκνο της τὸν Ἰγνόζι.

— Ὥστε ἂν τὸ παιδίον ἐκεῖνο ἔζη θὰ ἦτο ὁ ἀληθὴς βασιλεὺς τῶν Κουκουανῶν.

— Μάλιστα κύριε. Περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ εἶνε τὸ σημεῖον τοῦ ὄφεως. Ἂν ζῇ εἶνε ὁ βασιλεύς, ἀλλὰ ἀλλοίμονον! ἀπέθανε πρὸ πολλοῦ.

— Ἰδοὺ κύριε, καὶ ὁ Ἰνφαδὸς ἔδειξεν εἰς ἐμὲ μεγάλην συνάθροισιν καλυβῶν περικυκλωμένων ἀπὸ φράκτας. Αὐτὸ εἶνε τὸ κράτος, ὅπου ἡ σύζυγος τοῦ Ἰμοτοῦ ὡράθη διὰ τελευταίαν φορὰν μὲ τὸ παιδίον της. Ἐκεῖ θὰ κοιμηθῶμεν καὶ ἡμεῖς ἀπόψε ἂν— προσέθεσε μὲ ἀμφιβολίαν—οἱ κύριοι κοιμῶνται ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης.

— Ὅταν εὑρισκώμεθα μεταξὺ Κουκουανῶν, καλέ μου φίλε Ἰκφάδο, πράττομεν ὅ,τι πράττουν καὶ οἱ Κουκουάνοι. Ἀπήντησα ἐγὼ μεγαλοπρεπῶς καὶ ἐστράφην διὰ νὰ ὁμιλήσω πρὸς τὸν Γοὺδ. Πρὸς μεγάλην μου ἔκπληξιν παρετήρησα ὄπισθεν ἐμοῦ τὸν Οὐμπόπα, ὁ ὁποῖος ἐπεριπάτει σκεπτικὸς καὶ ὁ ὁποῖος προφανῶς εἶχεν ἀκούσει τὴν μετὰ τοῦ Ἰνφάδος συνδιάλεξίν μου. Ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου του, ἦτο λίαν περίεργος καὶ μοὶ ἐφάνη ὅτι προσεπάθει νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν μνήμην του λεπτομερείας ἐπὶ γεγονότος τινός, πρὸ πολλοῦ λησμονηθείσας.

Ἐν τῷ μεταξύ, εἴχομεν προχωρήσει πολὺ καὶ κατηρχόμεθα εἰς τὴν κάτωθι τῶν ὑψωμάτων πεδιάδα. Αἱ τοποθεσίαι καθίσταντο ὡραιότεραι τώρα. Ἡ βλάστησις ἦτο ἄφθονος, ὁ ἥλιος θερμὸς δὲν ἔκαιεν ὅμως, μία αὔρα εὐχάριστος ἔπνεε καὶ μᾶς ἐδρόσιζε. Ἡ νέα ἐκείνη γῆ ἦτο ἕνας ἐπίγειος παράδεισος.

Ὁ Ἰνφάδος εἶχεν ἐξαποστείλει δρομέα ὅπως προειδοποιήσει τοὺς κατοίκους τοῦ Κρᾶαλ, τὸ ὁποῖον ὡς ἔμαθον κατόπιν διετέλει στρατιωτικῶς ὑπὸ τὴν ἐξουσιοδοσίαν του, περὶ τῆς ἀφίξεώς μας.

Ὁ δρομεὺς εἶχεν ἀναχωρήσει μὲ ταχύτητα ἔκτακτον καὶ μὲ τὴν αὐτὴν ταχύτητα, ὡς μὲ ἐπληροφόρησεν ὁ Ἰνφάδος. θὰ ἐπανέκαμπτε πρὸς ἡμᾶς.

Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαγγέλματος τοῦ Ἰνφάδος κατέστη κατάδηλον μετ' οὐ πολύ. Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς ἀπόστασιν δύο μιλίων ἀπὸ τὸ Κρᾶαλ, ἠδυνάμεθα νὰ ἴδωμεν ὅτι οἱ ἄνδρες ἐξήρχοντο πρὸς προϋπάντησίν μας, παρατεταγμένοι κατὰ σώματα στρατιωτικὰ ἀξιολογώτατα. Ἦσαν ὅλοι ἄνδρες ὡρίμου ἡλικίας, ὑψηλοὶ ὅμως καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν των ἔφερον θυσάνους ἀπὸ πτερὰ καὶ ἐκρέμαν ἀψίδας ὡραιοτάτας καὶ ἀκόντια βραχέα.

Ὅταν ἐφθάνομεν πλησίον ἑκάστου σώματος, οἱ ἄνδρες αὐτοῦ κατόπιν προστάγματος τοῦ ἀξιωματικοῦ των, ὁ ὁποῖος διεκρίνετο ἀπὸ τὸ δέρμα τῆς λεοπαρδάλεως τὸ ὁποῖον περιεβάλετο ἀνέδιδον μὲ αἰφνιδίαν κραυγὴν τὸν χαιρετισμὸν «Κὸσμ» καὶ ὅταν ἐπροχωροῦμεν τὸ σῶμα μᾶς παρηκολούθει.

Τοιουτοτρόπως ἐξακολουθοῦντες τὸν δρόμον μας, χαιρετιζόμενοι ἐμπρός, παρακολουθούμενοι ὄπισθεν ἐξήλθομεν ἀπὸ τὴν μεγάλην ὁδὸν τοῦ Σολομῶντος καὶ ἐφθάσαμεν πρὸ ἑνὸς χάνδακος ὁ ὁποῖος περιέβαλε τὸ Κρᾶαλ. Ἐπ' αὐτῆς ὑπῆρχε μία περίεργος γέφυρα. Ταύτην διήλθομεν χαιρετιζόμενοι ἀπὸ τοὺς ἑκατέρωθεν εἰς προσοχὴν ἱσταμένους φρουρούς· αἱ καλύβαι εἰς τὰς ὁποίας ἐφθάσαμεν τώρα, ἦσαν στρογγυλαὶ ὅμοιαι μὲ ἐκείνας τὰς ὁποίας κατασκευάζουν οἱ Ζουλοῦ μεγαλείτεραι ὅμως καὶ πέριξ αὐτῶν ὑπῆρχεν ἓν εἶδος ἐξώστου ἐξ περίπου ποδῶν πλάτους.

Κατὰ μῆκος καὶ ἑκατέρωθεν τοῦ διασχίζοντος τὸ Κρᾶαλ δρόμου ἦσαν παρατεταγμέναι ἑκατοντάδες γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι εἶχον ἐξέλθει ἐκ περιεργείας διὰ νὰ μᾶς ἴδουν. Αἱ γυναῖκες αὗται ἦσαν πολὺ ὡραῖαι. Εἶνε ὑψηλαὶ καὶ κομψαὶ καὶ τὰ χαρακτηριστικά των λεπτά. Ἡ κόμη καίτοι βραχεῖα εἶνε μᾶλλον βοστρυχώδης, τὰ δὲ χείλη ὄχι ἀπαισίως πυκνὰ ὅπως εἶνε τὰ χείλη τῶν ἀφρικανίδων τῶν ἄλλων φυλῶν. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον μᾶς ἔκαμε περισσοτέραν ἐντύπωσιν ἦτο ὁ ἦσυχος καὶ ἀξιοπρεπὴς τρόπος των. Ναὶ μὲν εἶχον ἐξέλθει διὰ νὰ μᾶς ἴδωσι κινούμεναι ἀπὸ περιέργειαν πλὴν δὲν ἀνέδιδον κραυγὰς ἐκπλήξεως οὔτε ἐσχολίαζον ἀγρίως τὴν ὄψιν μας ἐνῷ παρηλαύνομεν ἐν μέσῳ αὐτῶν, οὔτε ὅταν ὁ γέρων Ἰνφάδος ἐπέδειξε μὲ δεισιδαίμονα κίνησιν τῆς χειρός του τὰς ὡραίας λευκὰς γυμνὰς κνήμας τοῦ πτωχοῦ Γοὺδ, ἀνεφάνησαν τόσον ἐνθουσιώδεις. Προσήλωσαν μόνον τοὺς μαύρους ὀφθαλμούς των ἐπὶ τῆς νέας ἐκείνης καὶ χιονολεύκου λαμπρότητος, διότι πραγματικῶς τὸ δέρμα τοῦ Γοὺδ ἦτο ὑπερβαλλόντως λευκόν, καὶ τίποτε ἄλλο. Ἤρκει ὅμως αὐτὸ διὰ τὸν Γοὺδ, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐκ φύσεως μετριόφρων. Ὅταν ἐφθάσομεν εἰς τὸ μέσον τοῦ Κρᾶαλ, ὁ Ἰνφάδος ἐσταμάτησε πρὸ τῆς θύρας μεγάλης καλύβης πέριξ τῆς ὁποίας ὑπῆρχον ἄλλαι μικρότεραι.

— Εἰσέλθετε, τέκνα τῶν Ἀστέρων, εἶπε, καὶ καταδεχθῆτε νὰ ἀναπαυθῆτε ἐντὸς τῶν ταπεινῶν κατοικιῶν μας ὀλίγη τροφὴ θὰ κομισθῇ πρὸς ὑμᾶς διὰ νὰ μὴ πεινᾶτε, ὀλίγον μέλι καὶ ὀλίγον γάλα καὶ εἷς ἢ δύο μόσχοι καὶ ὀλίγα πρόβατα, ὄχι πολλὰ πράγματα κύριοι.

— Καλά, ἀπαντῶ ἐγώ. Εἴμεθα κουρασμένοι καὶ θὰ ἀναπαυθῶμεν. Εἰσήλθομεν ἐντὸς τῆς καλύβης τὴν ὁποίαν εὕρομεν προπαρασκευασμένην δι' ἡμᾶς.

Μετ ὀλίγον ἠκούσαμεν κραυγὰς ἔξωθεν, καὶ ἐξῆλθον διὰ νὰ ἴδω γραμμὴν δεσποινίδων μαύρων κομιζουσῶν γάλα καὶ μέλι ἐντὸς δοχείων καὶ ὄπισθεν αὐτῶν ἤρχοντο νέοι ὁδηγοῦντες μόσχον. Ἐδέχθημεν τὰ δῶρα καὶ εἷς νέος διὰ τῆς μαχαίρας του ἐπιδεξίως ἀπέκοψε τὸν λαιμὸν τοῦ ζώου· ἐντὸς δέκα λεπτῶν εἶχεν ἐκδαρῇ τοῦτο καὶ ἑτοιμασθῇ εἰς τεμάχια. Ὁ Οὐμπόπα ἀνέλαβε νὰ ψήσῃ καὶ νὰ βράσῃ διάφορα τεμάχια καὶ ἀπὸ εὐγένειαν φερόμενοι προσκαλέσαμεν τὸν Ἰνφάνδον καὶ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως νὰ τιμήσουν τὸ γεῦμά μας. Εἰς τὴν προσδιορισμέ ἀν ὥραν ἔφθασαν καὶ ὅλοι ὁμοῦ καθήσαντες ἐπὶ σκαμνίων ἠρξάμεν εὐωχούμενοι. Ὁ γέρων ἦτο προσηνὴς καὶ εὐγενέστατος, μὲ ἔναιδος ἀμφιβολίας. Εἶχε μὲν ἐπιδείξει καὶ αὐτὸς τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὸν τρόμον του μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους διὰ τὰς ὑπερφυσικὰς ἰδιότητας ἡμῶν· μοὶ ἐφάνη ὅμως ὅτι ἐπειδὴ μᾶς ἔβλεπε νὰ τρώγωμεν καὶ νὰ πίνωμεν καὶ νὰ κοιμώμεθα ὡς οἱ λοιποὶ θνητοί, ὁ τρόμος του ἤρχιζε νὰ ἐκλίπῃ καὶ νὰ ἀντικαθίσταται ἀπὸ ὑποψίαν ἡ ὁποία μὲ καθίστα ἀνήσυχον.

Ἐνῷ ἐτρώγομεν ὁ Σὶρ Ἑρρῖκος μοὶ εἶπε νὰ ἐρωτήσω καὶ πληροφορηθῶ ἀπὸ τοὺς μαύρους ἂν ἐγνώριζον τι περὶ τῆς τύχης τοῦ ἀδελφοῦ του, ἄν ποτε εἶχον ἰδεῖ αὐτὸν ἢ ἀκούσει περὶ αὐτοῦ, ἐγὼ ὅμως ἐνόμισα καλίτερον νὰ μὴν ἐρωτήσω ἐπὶ τοῦ παρόντος τοιοῦτον τι διότι μοὶ ἐφαίνετο δύσκολον νὰ ἐξηγήσω ὅτι εἴχομεν καθ' ἕνας συγγενὴ ὁ ὁποῖος ἐχάθη «ἀπὸ τὰ ἄστρα».

Κατὰ τὸ γεῦμα ἠνάψαμεν τὰς πίπας μας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐκίνησε τῶν μαύρων τὴν ἔκπληξιν.

Προφανῶς ἠγνόουν τὰς θείας τοῦ καπνίσματος ἡδονάς. Εἰς τὴν χώραν των τὸ φυτὸν τοῦτο ἀνεπτύσσετο ἀφθόνως, ἀλλὰ ὅμως οἱ Ζουλοῦ τὸ ἐχρησιμοποίουν μόνον ὡς καύσιμον ὕλην, ἀγνοοῦντες τὴν ἰδιότητα του.

Κατόπιν ἠρώτησα τὸν Ἰνφάδος, πότε θὰ ἐξακολουθοῦμεν τὸν δρόμον μας καὶ μὲ χαρὰν ἐπληροφορήθην ὅτι εἶχον γίνει προετοιμασίαι νὰ φύγωμεν τὴν πρωΐαν καὶ ὅτι διαγγελεῖς εἶχον ἤδη ἀποσταλῆ ὅπως προειδοποιήσουν τὸν Βασιλέα.

Φαίνεται ὅτι ὁ Τσάλα εὑρίσκετο εἰς τὴν πρωτεύουσαν αὐτοῦ, ἡ ὁποία καλεῖται Λό, προετοιμαζόμενος διὰ τὴν μεγάλην ἐτησίαν ἑορτὴν ἥτις θὰ ἐλάμβανε χώραν κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Ἰουν ου. Κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην ὅλα τὰ συντάγματα ἐκτὸς ἀποσπασμάτων τινῶν, ἀφινομένων ὡς φρουρῶν, συνέρχονται καὶ γυμνάζονται ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἑορτὴν γίνεται καὶ τὸ «μαγικὸν κυνήγιον» περὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἀναφέρω κατωτέρω.

Ἐπρόκειτο νὰ ἀρχήσωμεν τὴν πορείαν μας τὴν αὐγὴν καὶ ὁ Ἰνφάδος, ὁ ὁποῖος θὰ μᾶς συνώδευεν ὑπελόγιζεν ὅτι θὰ ἐφθάναμεν εἰς Λὸ τὴν νύκτα τῆς δευτέρας ἡμέρας, ἐκτὸς ἂν παρεκωλύομεθα ἀπὸ ἐνδεχομένας ἐξογκώσεις διαφόρων ποταμῶν.

Ὅταν μᾶς ἔδωκαν τὴν πληροφορίαν ταύτην οἱ ἐπισκέπται μᾶς ἐκαλονύκτισαν καὶ ἀφοῦ ἔταξαν φρουροὺς μᾶς ἀφῆκαν νὰ ἡσυχάσωμεν. Καὶ ἡμεῖς ὅμως δυσπιστοῦντες ἀπεφασίσαμεν νὰ φυλάττωμεν ἐναλλὰξ ἔνδοθεν τῆς καλύβης μὴ τυχὸν μᾶς συμβῇ καμμία προδοσία.

Ο ΝΕΚΡΟΣ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

Ὁ σήμερον ἐνταφιαζόμενος Βασιλεὺς τῆς Δανίας Χριστιανὸς ἔφιππος καὶ μὲ πολιτικὴν ἐνδυμασίαν

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ

Τσάλα ὁ Βασιλεὺς

Θεωρῶ καλὸν νὰ δώσω λεπτομερῆ περιγραφὴν τῶν ἐπεισοδίων τῆς εἰς Λὸ πορείας μας. Ἐχρειασθήκαμε δύο ὁλοκλήρους ἡμέρας νὰ φθάσωμεν μέχρι τῆς χώρας τῶν Κουκουάνων βαίνοντες πάντοτε ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ Σολομῶντος. Ἐφ' ὅσον ἐπροχωροῦμεν ἡ χώρα καθίστατο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πλουσία καὶ τὰ Κρᾶαλ πολυπληθέστερα. Ἦσαν ὅλα κατασκευασμένα κατὰ τὸ αὐτὸ σχέδιον ὅπως τὸ πρῶτον εἰς τὸ ὁποῖον εἴχομεν σταματήσει καὶ ὅλα ἐφρουροῦντο ἀπὸ φρουρὰς στρατοῦ. Εἴδομεν ὡσαύτως καὶ πολλὰ στρατιωτικὰ σώματα μεταβαίνοντα ἐσπευσμένως εἰς τὸ Λὸ ὅπως παρευρεθῶσιν ἐκεῖ κατὰ τὴν μεγάλην τῆς παρατάξεως ἡμέραν.

Περὶ τὴν δύσιν τῆς δευτέρας ἡμέρας ἐσταμασήσαμεν ὅπως ἀναπαυθῶμεν ὀλίγον ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὑψώματος, τὸ ὁποῖον ἔτεμνεν ἡ μακρὰ ὁδὸς καὶ πρὸ ἡμῶν ἐξετείνετο εὐρεῖα καὶ εὔφορος πεδιὰς ἐπὶ τῆς ὁποίας εὑρίσκετο ὁ Λό. Ἡ πόλις αὕτη εἶνε μεγάλη, ἂν λάβῃ κάνεὶς ὑπ' ὄψιν ὅτι πρόκειται περὶ πόλεως μαύρων ἀποτελουμένη ἀπὸ πολλὰ Κρᾶαλ. Κεῖται ἐπὶ ὡραιοτάτης τοποθεσίας καὶ διὰ μέσου ταύτης ρέει ὁ ποταμὸς ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶχον κατασκευασθῆ πλείσται γέφυραι. Ἑξήκοντα ἑξῆκοντα ἑβδομήκοντα μίλλια μακρὰν ἐφαίνοντο μεγαλοπρεπῆ ὄρη βραχώδη καὶ ἀπόκρημνα. Ὁ Ἰνφάδος μᾶς εἶδε παρατηρῶντας ταῦτα καὶ μᾶς λέγει :

Ἐκεῖ τελειώνει ὁ δρόμος. Εἶνε τὰ βουνὰ τὰ ὁποῖα ἀποκαλοῦμεν «Τρεῖς Μαγίσσας».

— Διατὶ τελειώνει ἐκεῖ; ἠρώτησα.

— Τίς οἶδε; ἀπήντησεν ὑψώνων τοὺς ὤμους. Τὰ βουνὰ εἶνε πλήρη σπηλαίων καὶ μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουν κρημνοί. Ἐκεῖ συνείθιζον νὰ μεταβαίνουν εἰς τοὺς παλαιοὺς καιροὺς οἱ σοφοὶ καὶ ἐκεῖ σήμερον θάπτομεν τοὺς βασιλεῖς μας.

— Καὶ τί ἔκαμνον ἐκεῖ οἱ σοφοί;

— Δὲν γνωρίζω. Σεῖς οἱ ὁποῖοι ἔρχεσθε ἀπὸ τοὺς ἀστέρας ἔπρεπε νὰ γνωρίζετε, ἀπήντησε ρίπτων ταχὺ ἐπ' ἐμοῦ βλέμμα.

Προφανῶς ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐγνώριζε περισσότερα ἀπὸ ὅσα ἤθελε νὰ εἴπῃ.

— Ναί, ἐξηκολούθησα ἐγώ. Ἔχεις δίκαιον, εἰς τοὺς ἀστέρας μανθάνομεν πολλὰ πράγματα. Ἤκουσα, ἐπὶ παραδείγματι, ὅτι οἱ σοφοὶ μετέβαινον εἰς τὰ βουνὰ ἐκεῖνα διὰ νὰ εὕρωσι λάμποντας λίθους καὶ κίτρινα μέταλλα.

— Εἶσθε σοφός, ἀπήντησεν ἐκεῖνος μὲ ψυχρότητα. Ἐγὼ εἶμαι ὡς παιδί. Δὲν δύναμαι νὰ συνομιλήσω περὶ τοιούτων πραγμάτων· πρέπει νὰ ὁμιλήσῃς μὲ τὴν σοφὴν Γαγούλ, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὸ παλάτιον τοῦ βασιλέως ἡ ὁποία ὡσαύτως εἶνε σοφή.

Εἶπε καὶ ἀνεχώρησε.

Μόλις εἶδον τοῦτον ἀπομακρυνόμενον, ἐστράφην καὶ λέγω εἰς τοὺς συντρόφους μου.

— Ἐκεῖ εἶνε τὰ ἀδαμαντορυχεῖα τοῦ Σολομῶντος.

— Ναὶ Κύριε, ἀπαντᾷ ὁ Οὐμπόπα, ὁ ὁποῖος ἤκουσε τοὺς λόγους μου. Οἱ ἀδάμαντες εἶνε βεβαίως ἐκεῖ καὶ θὰ λάβητε αὐτούς, ἀφοῦ σεῖς οἱ λευκοὶ ἀγαπᾶτε τόσον πολὺ τὰ χρήματα καὶ τοὺς πολυτίμους λίθους.

— Πῶς γνωρίζεις τοῦτο Οὐμπόπα; ἠρώτησα μὲ θυμὸν διότι δὲν μοι ἤρεσκον οἱ μυστηριώδεις τρόποι του.

Ἐκεῖνος ἐγέλασε.

— Τὸ ὠνειρεύθην τὴν νύκτα ὦ λευκοί! ἀπήντησε καὶ ἀπῆλθε.

— Γνωρίζει πολλὰ πράγματα ὁ μαῦρος μας, λέγει ὁ Σὲρ Ἑρρῖκος. Γνωρίζει περισσότερα ἀπὸ ὅσα λέγει. Αὐτὸ εἶνε φανερόν...Εἰξεύρεις ἂν ἔμαθε τίποτε περὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου;

— Τίποτε. Ἠρώτησε πολλοὺς, ἀλλὰ ὅλοι τοῦ ἀπήντησαν ὅτι ἀπὸ τὸ μέρος τοῦτο λευκοὶ δὲν ἐπέρασαν.

— Ὑποθέτεις νὰ ἦλθεν ἐδῶ; Ἡμεῖς ἐφθάσαμεν ὡς ἐκ θαύματος. Θὰ ἤρχετο ἐδῶ ποτὲ χωρὶς χάρτην; ὑπέλαβεν ὁ Γοὺδ.

— Δὲν γνωρίζω, ἀπήντησεν ὁ Σὲρ Ἑρρῖκος θλιβερῶς. Ὁπωσδήποτε νομίζω ὅτι θὰ τὸν εὕρω.

Βραδέως ἔδυσεν ὁ ἥλιος κάτοπιν αἰωνίδιον σκότος κατεκάλυψε τὰ πάντα. Εἰς τὰ μέρη ταῦτα τὸ λυκόφως καὶ τὸ κνέφας εἶνε ἄγνωστα. Ἡ μεταάλη τῆς ἡμέρας εἰς νύκτα καὶ τανάπαλιν ἐπέρχεται ταχέως καὶ εἶνε τόσον ἀπόλυτος, ὅπως ἡ μετάβασις ἀπὸ τῆς ζωῆς εἰς τὸν θάνατον. Ἦτο σκότος, δὲν διήρκεσεν ὅμως τοῦτο ἐπὶ μακρὸν, διότι ἀπὸ τῆς δύσεως ἐντὸς ὀλίγου ὡράθησαν ἀργυροειδεῖς ἀκτῖνες φωτὸς· καὶ τέλος μία ἔνδοξος λευκὴ σελήνη, πληροῦσα τὴν γῆν μὲ χαρὰν ἀπὸ τὰς μαρμαρυγάς της.

Ἱστάμεθα καὶ παρετηροῦμεν τὸ θαυμάσιον θέαμα, ἐνῷ οἱ ἀστέρες καθίσταντο ὠχροὶ πρὸ τῆς ἁγνῆς μεγαλειότητος. Ἠσθανόμεθα τὰς καρδίας μας ὑψουμένας ἐνώπιον τῆς καλλονῆς ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἀδυνατῶ νὰ περιγράψω.

Ὁ βίος μου ὑπῆρξε βίος τραχὺς, πλὴν ὑπάρχουσι πράγματα τινὰ, διὰ τὰ ὁποῖα εὐγνωμο-

νῶ τὸν πλάστην, ὅτι ἐπέτρεψεν εἰς ἐμὲ νὰ ἴδω. Καὶ ἓν τούτων εἶνε ἡ ὄψις τῆς σελήνης, ὅπως τὴν εἶδον εἰς Κουκουάναλανδ.

[Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ] (Ἀκολουθεῖ)

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

Ὁ χρυσὸς

Ἡ Ἀγγλία μετὰ τῶν ἀποικιῶν της θεωρεῖται ἡ πλουσιωτέρα εἰς τὴν παραγωγὴν τοῦ χρυσοῦ χώρα. Ἰδοὺ μερικοὶ ἀριθμοὶ τῆς παραγωγῆς τοῦ χρυσοῦ κατὰ τὸ 1903 εἰς τὴν Αὐστραλίαν, τὴν Ζηλανδίαν καὶ τὸ Τράνσβαλ, τὰς κατ' ἐξοχὴν χρυσοπαραγωγοὺς Ἀγγλικὰς Ἀποικίας:

Νέα Νότιος Οὐαλία καὶ Βικτώρια	οὐγγίας	1,118,202
Νοτία Αὐστραλία καὶ Τασμανία	»	87,720
Κήνσλανδ	»	921.363
Δυτικὴ Αὐστραλία	»	2,436,311
Αὐστραλία	»	4,563,589

Ἡ νέα Ζηλανδία παρήγαγε 53,314 οὐγγίας, τὸ Τράνσβαλ καὶ ἡ Ροδισία 3,204,769, ἡ Νέα Γουινέα 11,537 οὐγγίας, ἡ Ἀγγλικὴ Γουιάνα 104,525 οὐγγίας, ἡ Χρυσῆ ἀκτὴ τῆς Ἀφρικῆς παρήγαγεν 70,775 οὐγγίας.

Τὸ Νησὶ τῶν μαύρων γάτων

Εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικήν, παρὰ τὸν Ἰσημερινόν, ὑπάρχει νησίς τις ὑπὸ τὸ ὄνομα «Γατονῆσι», εἰς τὴν ὁποίαν ζοῦν πλῆθος ἄπειρον ἀπὸ μαύρους γάτους. Οἱ γάτοι αὐτοὶ εὑρίσκονται εἰς ἀγρίαν κατάστασιν, κατοικοῦντες μέσα εἰς ὀπὰς τοῦ ὑφαιστειογενοῦς ἐδάφους τῆς νήσου ταύτης.

Τὸ ἀκριβώτερο γαρούφαλο

Εὐτυχὴς βοτανολόγος ὁ Βιτερστάλερ τοῦ Τσιντσινάτι. Κατώρθωσε διὰ καταλλήλων ἐπιστημονικῶν διασταυρώσεων διαφόρων εἰδῶν γαρυφάλλων νὰ παραγάγῃ μίαν θαυμασίαν παραλλαγήν, χρώματος σαρκώδους ἀνοικτοῦ ζωηροῦ. Τὴν παραλλαγὴν αὐτὴν ἐπώλησεν εἰς τὴν ἑταιρίαν τῆς Βοτανικῆς τοῦ Σικάγου ἀντὶ 200 χιλ. φρ.

Ὁ ὕπνος τῶν παιδιῶν

Τελευταῖαι ἰατρικαὶ καὶ φυσιολογικαὶ παρατηρήσεις ἀπέδειξαν, ὅτι τὰ παιδιὰ κοιμοῦνται περισσότερον τοὺς χειμερινοὺς μῆνας παρὰ τοὺς θερινούς. Ὁ ὕπνος διὰ τὰ παιδιὰ κάτω τῶν 15 ἐτῶν πρέπει νὰ ἦναι 9-10 ὥρας καθ' ἕκαστον ἡμερονύκτιον.

Τὸ μεγαλήτερον ὑποβρύχιον καλώδιον

Τὸ μεγαλήτερον τηλεγραφικὸν καλώδιον εἶναι μεταξὺ Ἁγίου Φραγκίσκου τῆς Καλιφορνίας καὶ Μανίλλας τῶν Φιλιππίνων. Ἔχει μῆκος 14,000 χιλιόμετρα καὶ βυθίζεται ἀπὸ 4 χιλ.—9 χιλ. μέτρα εἰς τὸ βάθος τοῦ Ὠκεανοῦ.

Οἱ χοροὶ τῆς μόδας.

Οἱ ἐφετεινοὶ χοροὶ τῆς μόδας εἶναι οἱ ἑξῆς *Πα-ντε-σὶξ* (Γερμανικός), *Κερμέσσι* (Φλαμανδικός) *Ρούσκαγια* (Ρωσσικός), ὁ ὁποῖος ἐκτελεῖται μὲ τὰ γόνατα καμπυλωμένα, τὸ γνωστὸν *μποστόν*. Αἱ μαζοῦρκαι, τὰ βάλς καὶ αἱ πόλκαι εἶναι γενικῶς προγεγραμμέναι ἐφέτος.

Ὁ ἄργυρος

Κατὰ τὸν καθηγητὴν Λέσσιο ἡ τιμὴ τοῦ ἀργύρου θὰ βαίνῃ πάντοτε ἐλαττουμένη, διότι ἡ χρῆσις τοῦ μετάλλου τούτου ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἐλαττοῦται. Ἡ ἐτησία παραγωγὴ τοῦ ἀργύρου ἀνέρχεται εἰς 170 ἑκατομμύρια οὐγκίας, ἐκ τῶν ὁποίων 73 ἑκατ. καταναλίσκονται διὰ τὴν κατασκευὴν νομισμάτων καὶ 45 ἑκατομμύρια διὰ τὴν βιομηχανικὴν χρῆσιν. Μένει λοιπὸν πλεόνασμα ὑπὲρ τὰ 50 ἑκατομμύρια οὐγγίας ἀργύρου κατ' ἔτος καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ τιμή του καταπίπτει ἐν σχέσει μὲ τὸν χρυσόν.

Καθαρισμὸς τοῦ νεροῦ.

Πολλάκις παρίσταται ἀνάγκη νὰ καθαρίσῃ τις τὸ πόσιμον νερὸ καὶ νὰ τὸ καταστήσῃ ἐλεύθερον μικροβίων. Πρὸς τοῦτο θαυμάσιον ἀπολυμαντικὸν εἶναι ὁ Θειϊκὸς χαλκός, ἤτοι ἡ γαλαζόπετρα, τὸ γνωστὸν κυανόχρουν ἅλας, τὸ ὁποῖον μεταχειριζόμεθα κατὰ τοῦ περονοσπόρου. Ἐλαχίστη ποσότητος αὐτοῦ δύναται νὰ καταστρέψῃ τοὺς μικροοργανισμοὺς μεγάλης ποσότητος νεροῦ, χωρὶς νὰ βλάψῃ ἐντελῶς τὸν πίνοντα. Ὑπελογίσθη ὅτι ἓν γραμμάριον θειϊκοῦ χαλκοῦ καθαρίζει πέντε κυβικὰ μέτρα ὕδατος. Τὸ ποσὸν τοῦτο ἀναλογεῖ πρὸς 1 ἐπὶ 5 ἑκατομμύρια, μὲ ἄλλας λέξεις ἀρκεῖ εἷς κόκκος θειϊκοῦ χαλκοῦ νὰ καθαρίσῃ 150 ὀκάδες νεροῦ.

Σχολὴ τοῦ ἄνευ σύρματος τηλεγράφου.

Εἰς Βρέστην τῆς Γαλλίας συνέστη Σχολὴ διὰ τὴν ἐκμάθησιν τοῦ ἄνευ σύρματος τηλεγράφου, ὅστις ἀρχίζει νὰ διαδίδεται εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Εἰς τὴν Γαλλίαν πρόκειται νὰ συστηθοῦν ἤδη καὶ ἄλλοι σταθμοὶ Μαρκονείου τηλεγράφου, ὅστις λειτουργεῖ ἀπό τινος κανονικώτατα μεταξὺ διαφόρων πόλεων τῆς Γαλλίας.

Κατὰ τῆς σκόνης.

Ἰδοὺ καὶ μία εἴδησις, ἡ ὁποία πολὺ ἐνδιαφέρει τοὺς σκονοπλήκτους Ἀθηναίους. Ὁ Γάλλος χημικὸς Ντελαὶρ ἀνεκάλυψε φάρμακόν τι ἐναντίον τῆς σκόνης τῶν δωματίων. Τὸ χλωριοῦχον μαγνήσιον ἐν διαλύσει πυκνῇ ὡς μέσον πρὸς κατάβρεξιν τῶν δωματίων εἶναι ἄριστον, διότι καὶ δὲν ἐξατμίζεται εὐκόλως καὶ φονεύει τὰ μικρόβια, τὰ ὁποῖα συμπαρασύρει ἡ σκόνη ἀνυψουμένη.

Ἡ γυνὴ ἐν Ἰαπωνίᾳ.

Ποῖος θὰ τὸ ὑπώπτευεν ὅτι τὸ γυναικεῖον ζήτημα ἔχει τοὺς θερμοτέρους ὀπαδοὺς μεταξὺ τῶν Ἰαπωνίδων γυναικῶν. Ἡ χειραφέτησις τῆς γυναικὸς ἐκεῖ ἤρχισε καὶ προχωρεῖ γιγαντιαίως, ὅπως ὅλα τὰ καλὰ τῆς προόδου εἰς τὴν περίεργον χώραν τῶν Χρυσανθέμων.

Κατ' αὐτὰς εἰς τὸ Μαρβοῦργον τῆς Γερμανίας ἡ Ἰαπωνὶς Γιαδα-Μάτα ἀπὸ τὸ Κομμοῦτο ἐπῆρε τὸ πρῶτον δίπλωμα ἰατρικῆς τὸ ἀπονεμηθὲν εἰς γυναῖκα ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τούτῳ.

Ἄλλαι ἐπίσης πολλαὶ Ἰαπωνίδες σπουδάζουν εἰς ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς, πολλαὶ δὲ ἀπέρχονται ὁριστικῶς ἐκ τῆς πατρίδος των καὶ ἐγκαθίστανται εἰς τὴν Ἀμερικήν, διὰ νὰ δράσουν ἐκεῖθεν ἐλευθερώτερον ὑπὲρ τῆς γυναικείας χειραφετήσεως.

Αὐτὴ ἡ Αὐτοκράτηρα τῆς Ἰαπωνίας εὑρίσκεται ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ φεμινιστικοῦ κινήματος ἐν Ἰαπωνίᾳ, φρονοῦσα ὅτι ἡ πρόοδος τῆς χώρας ταύτης δὲν θὰ συμπληρωθῇ χωρὶς τὴν συνδρομὴν τῆς γυναικός, ἥτις εἶναι μέγας κοινωνικὸς παράγων. Καὶ φροντίζει ἐκθύμως ὑπὲρ τῆς ἀναπτύξεως καὶ χειραφετήσεως τῶν Ἰαπωνίδων αὐτοπροσώπως.

Ὁ ἥλιος δὲν εἶναι στρογγυλός.

Ἔτσι τοὐλάχιον ἀπεφάνθη ὁ σοφὸς Ἀμερικανὸς ἀστρονόμος Λαΐν Πούρ, μετὰ σοβαρὰς μελέτας ἐπὶ τοῦ σαβαροῦ αὐτοῦ ζητήματος· οὔτε διατηρεῖ τὸ αὐτὸ πάντοτε σχῆμα. Ἡ μέτρησις τῆς πολικῆς καὶ Ἰσημερινῆς διαμέτρου αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ 1870 καὶ ἐντεῦθεν δεικνύει ὅτι ὁ ἥλιος εἰς τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα ὑπέστη πρῶτον αὔξησιν τῆς περὶ τὸν Ἰσημερινὸν διαμέτρου, ἔπειτα ἐλάττωσιν ἐν σχέσει πρὸς τὴν πολικὴν διάμετρον. Ὁ σοφὸς οὗτος ἀστρονόμος παρετήρησε προσέτι ὅτι ἡ σμίκρυνσις καὶ ἡ αὔξησις τῆς διαμέτρου τοῦ ἡλίου σχετίζεται μὲ τὴν ἐμφάνισιν τῶν κηλίδων τοῦ ἡλίου καὶ ὅτι αἱ ἀνωμαλίαι τῆς τροχιᾶς τοῦ Ἑρμοῦ τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ἄρεως ὀφείλονται εἰς τὴν μεταβολὴν τῶν διαμετρικῶν διαστάσεων τοῦ ἡλίου.

Κωνωποφάγον δένδρον.

Ἀναμφιβόλως ἀπὸ αὐτὸ τὸ δένδρον θὰ ἐχρειαζόμεθα εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ ἐξοντώσωμεν τοὺς ἐλώδεις πυρετούς, οἱ ὁποῖοι ὡς γνωστὸν ὀφείλονται εἰς τοὺς κώνωπας, τοὺς τρεφομένους ἐντὸς τῶν ἑλῶν. Τὸ δένδρον αὐτὸ εὑρίσκεται εἰς τὴν νῆσον τῆς Τριάδος καὶ ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ ἑλκύῃ ὡς παγὶς τὰ κουνούπια, τὰ ὁποῖα συνθλίβει καὶ καταπίνει διὰ τῶν φύλλων του.

Κάμφορα τεχνητή.

Ὁ Ρωσσο-Ἰαπωνικὸς πόλεμος ἐπέφερε μεταξὺ ἄλλων κακῶν καὶ τὴν ἔλλειψιν τῆς κάμφορας. Εὐτυχῶς ἐν χημικὸν ἐργοστάσιον παρὰ τοὺς καταρράκτας τοῦ Νιαγάρα κατώρθωσε διὰ καταλλήλων συνδυασμῶν νὰ κατασκευάσῃ τεχνητὴν κάμφοραν καὶ οὕτω πως λύεται σοβαρώτατον βιομηχανικὸν καὶ οἰκονομολογικὸν ζήτημα.

Κατὰ τῆς φυλλοξήρας

Νέον τελεσφόρον φάρμακον ἀνεκάλυψε κατὰ τῆς φοβερᾶς φυλλοξήρας ὁ Γερμανὸς χημικὸς Μπέρ. Τὸ φάρμακον τοῦτο βάσιν ἔχει τὸν ἠλεκτρισμόν, ἀλλὰ τὰ καθέκαστα τηροῦνται μυστικὰ ὑπὸ τοῦ ἐφευρέτου.

Πόσον ἐστοίχισεν ὁ πόλεμος

Νεώταται στατιστικαὶ τοῦ πολέμου ἀναφέρουν ὅτι ἡ μὲν Ἰαπωνία ἐξώδευσε 3 δισεκατομ. καὶ 975 ἑκατομμύρια φρ., ἡ δὲ Ρωσσία 5 δισεκατομ. καὶ 175 ἑκατ.

Ὁ φοβερὸς σπουργίτης

Ἓν ζεῦγος ἀπὸ τὰ γνωστὰ στρουθία, τοὺς κοινῶς σπουργίτες, πόσους ἀπογόνους νομίζετε ὅτι παράγει ἐντὸς δέκα ἐτῶν; 270 ἑκατομμύρια ἂν ἀγαπᾶτε! Τόσον εἶναι πολυτόκον καὶ....συχνοτόκον τὸ πτηνὸν αὐτό.

Τὰ παράξενα τῆς στατιστικῆς

Ἕνας καθηγητὴς τῶν Μαθηματικῶν, παυσανίας ὡς φαίνεται, ὑπελόγισε πόσους προγόνους ἔχει κάθε ἄνθρωπος. Εὗρε λοιπὸν ὅτι καθεὶς ἔχων ἕνα πατέρα καὶ μητέρα, δύο πάππους καὶ δύο γιαγιάς, τέσσαρας προπάππους καὶ τέσσαρας γιαγιὰς καὶ οὕτω καθεξῆς φθάνει νὰ ἔχῃ ἐν συνόλῳ μέχρι πρὸ δύο αἰώνων 112 προγόνους, 1992 μέχρι τριῶν αἰώνων, 31,912 μέχρι τεσσάρων αἰώνων, 511,792 μέχρι πέντε, 8,188,672 μέχρις 6 αἰώνων, 32,654,688 μέχρι 7 καὶ οὕτω καθεξῆς.

Μεγάλη ἡ σοφία του!

Νέον πυροβόλον

Φοβερὸν εἶναι τὸ νέον κανόνι τὸ ὁποῖον ἐφεῦρεν ὁ Ἀμερικανὸς Χάμιλτον Μπρόουν. Ἔχει διάμετρον 162 χιλιοστομέτρων καὶ δύναται νὰ βάλῃ ἐξ ἀποστάσεως 50 χιλιομέτρων. Ἀφοῦ δὲ ἡ ὀβίς του διατρέξῃ τὸ μέγα τοῦτο διάστημα θὰ δύναται νὰ διαπεράσῃ καὶ θώρακα 15 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου πάχους. Τὸ νέον πυροβόλον ζυγίζει 12 χιλ. χιλιόγραμμα καὶ ἔχει μῆκος 8,50 μέτρων. Ἡ ἀντοχή του εἶναι δυόμισυ φορὰς μεγαλητέρα ὅλων τῶν μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει ἄλλων πυροβόλων.

Τὸ νέον κανόνι θὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὸ ναυτικὸν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ διὰ τὴν ἄμυναν τῶν κυριωτέρων λιμένων.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

(Ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα χρόνια)

Ὁ Κῦρος ἔλεγεν, ὅτι τὸ ἄρχειν δὲν ἁρμόζει εἰς ἐκεῖνον, ὅστις δὲν εἶνε πολὺ καλλίτερος τῶν ἀρχομένων.

*

Ὁ Ξέρξης ὑποτάξας τοὺς στασιάσαντας Βαβυλωνίους διέταξε νὰ μὴ φέρωσιν οὗτοι ὅπλα, ἀλλὰ νὰ ψάλλωσι, νὰ παίζωσιν αὐλούς, νὰ ἐμπορεύωνται καὶ νὰ φέρωσι κολπωτοὺς χιτῶνας.

*

Ὁ Ἀρταξέρξης διὰ τοὺς σφάλλοντας ἐκ τῶν ἀρχόντων διέταξε πρωτότυπον τιμωρίαν, ἀντὶ δηλαδὴ τῆς μαστιγώσεως καὶ ἐκριζώσεως τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς, νὰ ἀπογυμνοῦνται οὗτοι καὶ νὰ μαστιγοῦνται τὰ ἐνδύματά των.

*

Ὁ ἴδιος πρὸς τὸν αὐλάρχην του Σατιβαρζάνην, ζητήσαντα παρ' αὐτοῦ ἄδικόν τι, πληροφορηθεὶς, ὅτι τοῦτο πράσσει ἀντὶ τρισμυρίων δαρεικῶν, διέταξε τὸν ταμίαν νὰ κομίσῃ τούτους, μεθ' ὃ, λάβε, εἶπε, ὦ Σατιβαρζάνη, διότι ταῦτα δίδων δὲν γίνομαι πενέστερος, ἐκεῖνο δὲ πραγματοποιῶν γίνομαι ἀδικώτερος.

*

Ὁ Ἀρταξέρξης ὁ Μνήμων ἐν ὑποχωρήσει τινι, διαρπαγείσης τῆς ἀποσκευῆς αὐτοῦ, ἔραγε ξηρὰ σῦκα καὶ κρίθινον ἄρτον, εἰπὼν «πολὺ μεγάλης ἡδονῆς ἡμῖν ἄπειρος».

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Πῶς παρήχθη ἡ Σελήνη

Ὑπῆρξεν ἐποχὴ πρὸ ἑκατομμυρίων ἐτῶν, ὁπότε ἡ Γῆ δὲν εἶχε δορυφόρους, ἤτο δὲ ἄμορφος ὑγρὰ μάζα πέριξ τῆς ὁποίας ὑπῆρχε συμπαγὴς φλοιός.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἡ Γῆ ἐστρέφετο περὶ τὸν ἄξονά της μὲ ταχύτητα ὁλονὲν αὔξουσαν καὶ τόσον καταπληκτικὴν ὥστε ἡ ἡμέρα ἐπ' αὐτῆς καὶ ἡ νὺξ διήρκει ὀλίγας μόνον ὥρας.

Καὶ ὅταν τὸ χρονικὸν διάστημα τοῦ ἡμερονυκτίου κατῆλθεν εἰς τρεῖς μόνον ὥρας, ἐπηκολούθησε τότε ἐπὶ τῆς Γῆς καταστροφὴ μεγάλη, σπανίως εἰς τὰ οὐράνια σώματα συμβαίνουσα. Ἤτο τοιαύτη, ὥστε ἡ φοβερὰ φυγόκεντρος δύναμις ἡ ἀναπτυχθεῖσα ἐκ τῆς φοβερᾶς περιστροφικῆς ταχύτητος, ὥστε 5 χιλιάδες ἑκατομμύρια κυβικὰ μέτρα ἐκ τοῦ ὄγκου αὐτῆς ἐξεσφενδονίσθησαν πολὺ μακράν, ἀποκοπέντα ἐξ αὐτῆς. Ἐκ τῆς φρικαλέας ταύτης καταστροφῆς παρήχθη ἡ Σελήνη.

Ἡ ἐκ τοιαύτης παραδόξου γενέσεως παραχθεῖσα Σελήνη παρουσιάζει καὶ σήμερον πλεῖστα περίεργα φαινόμενα. Εἶναι ὁ μεγαλήτερος ἐξ ὅλων τῶν δορυφόρων, οἵτινες εὑρίσκονται εἰς τὸ πλανητικόν μας σύστημα καὶ τόσον μεγάλη, ὥστε θεωμένη ἀπὸ ἓν σημεῖον ἀπέχον ἰσάκις τῆς Γῆς καὶ αὐτῆς φαίνεται ὡς πλανήτης.

Ἐπειδὴ ὡς μάζα εἶναι πολὺ μικροτέρα τῆς γῆς ἡ βαρύτης ἢ ἡ ἕλξις τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ εἶναι πολὺ μικροτέρα ἀπὸ τὴν τῆς γῆς.

Διὰ νὰ λάβῃ τις ἰδέαν τῆς διαφορᾶς τῆς βαρύτητος ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν ὅτι εἷς Γήϊνος ἄνθρωπος μεταφερόμενος εἰς τὴν Σελήνην, θὰ ἦτο ἑξάκις ἐλαφρότερος ἀπὸ ὅ,τι ζυγίζει εἰς τὴν Γῆν. Μεθ' ὅλην τὴν ἀπόστασιν τῶν 253,000 μιλίων, τὰ ὁποῖα μᾶς χωρίζουν τῆς Σελήνης, γνωρίζομεν πλεῖστα ὅσα περὶ τῆς φυσικῆς αὐτῆς διαπλάσεως καὶ πολὺ καλήτερα ἀπὸ ὅ,τι γνωρίζομεν τὰ περὶ Ἀφρικῆς καὶ τῶν πολικῶν χωρῶν τῆς Γῆς. Πράγματι κατωρθώθη νὰ φωτογραφηθοῦν καὶ ἐξετασθοῦν λεπτομερῶς, αἱ μεγάλαι σκοτειναὶ ἐκτάσεις, αἱ ὁποῖαι ἐθεωροῦντο ἄλλοτε νεκραὶ θάλασσαι, ἔρημοι ἐκτάσεις πυθμένων ζηρῶν. Ἀνεκαλύφθησαν διὰ τῶν ἰσχυροτάτων τηλεσκοπίων καὶ τῶν φωτοτηλεσκοπίων ὄρη καὶ κρατῆρες ἡφαιστείων ὕψους 20 χιλιάδων ποδῶν.

Οἱ κρατῆρες οὗτοι ἀνήκουν ἄρά γε εἰς ἡφαίστεια διὰ παντὸς σβεσθέντα;

Ἐπανειλημμέναι ἀκριβεῖς παρατηρήσεις ἀπέδειξαν τὸ ἐναντίον.

Πῶς ἄλλως πράγματι θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ὁλονὲν αὔξουσαν διάμετρον τοῦ κρατῆρος τοῦ Λινναίου, εἰμὴ ὅτι οὗτος εὑρίσκεται ἐν ἐνεργείᾳ;

Πρό τινος ὁ κρατὴρ εἶχε διάμετρον 4 μιλίων, τώρα δὲ ἡ διάμετρος αὐτοῦ ἔγινεν 6 μιλίων. Δὲν εἶναι τοῦτο ἀναμφισβήτητος ἀπόδειξις ὅτι εὑρίσκεται ἐν ἐνεργείᾳ;

Ὁ καθηγητὴς Πίκεριγκ τοῦ πανεπιστημίου Χάρβαρδ παρετήρησε τὸ αὐτὸ φαινόμενον εἰς ἄλλον κρατῆρα, τὸν γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Πλάτων», ὅστις ἐκαλύφθη ὑπὸ ἐλαφρᾶς ὁμίχλης, μαρτυρούσης ὅτι συνέβη κάποια ἔκρηξις ἡφαιστειώδης.

Ἀναγκαῖον συμπέρασμα τῶν παρατηρήσεων τούτων εἶναι ὅτι ἐπὶ τῆς Σελήνης θὰ ὑπάρχουν καὶ ἴχνη ὕδατος. Διότι οἱ ἀτμοὶ τῶν ἡφαιστείων ἀποτελούμενοι ἀπὸ ὑδρατμοὺς καὶ ἀνθρακικὸν ὀξύ, συμπηγνύονται ἕνεκα τοῦ ἐπικρατοῦντος εἰς τὴν Σελήνην ψύχους καὶ χύνονται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας της. Ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις ὅτι ὑπάρχει νερὸ ἐν καταστάσει πάγου ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαίρας δὲν εἶναι ἄρά γε πολὺ τολμηρά; Οἱ ἀστρονόμοι σήμερον, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψι τὸν λευκὸν χρωματισμὸν τῶν ὑπωρειῶν τῶν ὀρέων καὶ τῶν κορυφῶν ἀποφαίνονται ὅτι ὑπάρχει ὕδωρ ἐπὶ τῆς Σελήνης καὶ ὅτι συνεπῶς ἐν εἶδος ζωῆς ἀναμφιβόλως θὰ ὑπάρχῃ ἐπὶ τοῦ δορυφόρου τούτου τῆς Γῆς, ζωῆς ἀναλόγου μὲ τὰ αὐτῆς ὑπάρχοντα μέσα πρὸς συντήρησιν αὐτῆς. (Scientific America).

ΙΝΔΙΑΙ — ΕΛΛΑΣ

Η ΙΝΔΟΣΥΚΗ

Ἡ ἐν ὑποστέγοις πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος θεραπευομένη ἕνεκα τοῦ πρασινωποῦ καὶ κανονικοῦ φυλλώματός της Ἰνδοσυκῆ (κοιν. Φίκος)— ὁ καρπὸς τῆς ὁποίας ἐξώθησε τὴν προμάμμην πάντων τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸ γνωστὸν παράπτωμα—εἰς μίαν πολίχνην τῆς Ἑλλάδος—τὸ Ξυλόκαστρον ὡς φυτὸν καλλωπισμοῦ εἰσαχθὲν κατ' ἀρχὰς καλλιεργεῖται τώρα εἰς τὸ ὕπαιθρον· ὑπάρχουσι μάλιστα Ἰνδοσυκαῖ ὕψους 5 μέτρων· μὲ περιφέρειαν κορμοῦ 0.12 καὶ μία τούτων παρήγαγε καὶ καρποὺς μεγέθους μικροῦ καρύου ὡριμάσαντες φαίνοντος τοῦ Ἰουνίου καὶ ἔχοντες τὴν γεῦσιν τῶν συνήθων σύκων. Ἡ Ἰνδοσυκῆ προσβάλλεται ἰδίως εἰς τὸ φύλλωμά της ὑπὸ νόσου τινὸς ἐξ ἧς τὰ φύλλα μελανίζουσι κατὰ τὰ ἄκρα βαθμιαίως καὶ ἀποξηραίνονται. Ἐπίσης ἔνια φύλλα ἐκ παύσεως τῶν ριζῶν προσβάλλονται ἐξ ἄλλης νόσου καὶ κιτρινίζουσι.

Διὰ τὰς δεσποίνας καὶ δεσποινίδας, τὰς θεραπευούσας τὴν Ἰνδοσυκῆν, συνιστῶμεν α'. τὴν ἀποχὴν ζωϊκῶν λιπασμάτων, καὶ ἀντὶ τούτων τὴν χρησιμοποίησιν μίγματος ἐξ ὀκτὼ μερῶν χώματος, τεσσάρων μερῶν χονδροκόκκου ποταμίας ἄμμου, δύο μερῶν τέφρας καυσοξύλων ἢ θάμνων καὶ ἑνὸς μέρους ἐκ τεμαχίων δερμάτων ἄτινα ἀπορίπτουσιν οἱ ὑποδηματοποιοί. β'. τὴν διαρκῆ ἀφαίρεσιν τοῦ ἐπὶ τοῦ φυλλώματος ἐπικαθημένου κονιορτοῦ, δι' οἵου δήποτε μαλακοῦ ὑφάσματος, ἢ διὰ κοινοῦ καὶ ἡμιβεβρεγμένου σπόγγου· γ'. τὸν ἅπαξ κατὰ μῆνα ψεκασμὸν τοῦ φυλλώματος διὰ τοῦ γεωργικοῦ φαρμάκου **θειϊκὸς χαλκὸς** ὡς οὗτος παρασκευάζεται διὰ τὰς ἀμπέλους· καὶ δ'. διὰ πᾶσαν Ἰνδοσυκῆν προσβαλλομένην ἐκ χλωρώσεως (κιτρινοφυλλιάσματος) διαλύομεν 2—3 ὀκάδας ὕδατος εἰς 100 δράμια θειϊκοῦ σιδήρου (κινῶς βιτριόλι) καὶ διὰ τούτου ποτίζομεν τὰ πάσχοντα φυτὰ ἅπαξ κατὰ μῆνα· φυτὰ καχεκτικὰ ἢ ἄνθη ἐμποτιζόμενα εἰς ἢ τρὶς δι' ἐλαφρᾶς διαλύσεως θειϊκοῦ σιδήρου ταχέως ἀνακτῶσι τὸ βαθὺ πράσινον τοῦ φυλλώματος· φευκτέον τὴν ἐμφύτευσιν ἀνθέων καὶ θάμνων πλησίον ἀσβεστοχρίστων τοίχων, καὶ τὰς κατὰ τὸν χειμῶνα ἀρδεύσεις. Κατὰ νόμον τῆς φύσεως ἀπαράβατον, τὰ φυτὰ καὶ τὰ ἄνθη, ἅτινα δὲν περιλούει ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ εἶναι πάντοτε καχεκτικά.

Ξυλόκαστρον

Ι. Π. Σ.

ΣΟΦΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΜΝΗΜΗ

Πολλοὶ ἐθαύμασαν πολλάκις τοὺς ἐπὶ εὐρύτητι μνήμης διακρινομένους. Ἐγὼ δὲν ἠδυνήθην ἢ νὰ οἰκτείρω πάντοτε ἀμφοτέρους αὐτούς. Ἡ μνήμη ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι ἢ ἡ ἀσθενεστέρα αὐτῆς δύναμις. Παίζει ἂν ἐπιτρέπηται ἡμῖν ἡ ἔκφρασις τὸ βωδὸν πρόσωπον ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς διανοίας. Εἰς φλέγουσαν ἑστίαν ἅμα ριπτόμενον ξύλον καίεται συντελοῦν εἰς πλείονα τροφὴν τοῦ πυρός. Ἐνῷ εἰς ἐσβεσμένην ἑστίαν μένει σῶον καὶ ἀκέραιον ὡς εἰσῆλθε. Πρὸς φλέγουσαν ἑστίαν ὁμοιάζει καὶ ἡ ἰσχυρὰ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου. πρὸς ἐσβεσμένην δὲ ἡ ἀνίσχυρος. Ἅμα ὡς εἰσέλθῃ εἰς τὴν πρώτην νέα γνῶσις, νέα παράστασις ἐξαφανίζεται ἢ μετουσιοῦται αὕτη μετά τινα χρόνον χρησιμεύουσα εἰς τροφοδότησιν τῆς δημιουργικῆς φαντασίας τῆς πρώτης ταύτης δυνάμεως τοῦ νοός, ἐνῷ εἰς τὸ ἀνίσχυρον πνεῦμα ἐμμένει ἡ αὐτὴ καὶ ἀναλλοίωτος ὡς εἰσῆλθε καὶ τοιαύτην δύναται νὰ τὴν ἀποδώσῃ ὡς ὁ φιλάργυρος τὸ ὑπὸ τὴν γῆν τάλαντον.

ΠΛΟΥΣΙΟΣ

ἐστὶν ὁ λέων τοῦ παρόντος καὶ ὁ σκώληξ τοῦ μέλλοντος.

Φ. ΠΑΝΑΣ

ΑΙ ΑΠΟΚΡΕΩ ΔΙΑ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Ἡ μονοτονία τῆς ζωῆς μας, διακοπτομένη ὑπὸ τῆς ἀποτόμου τρέλλας τῆς Ἀπόκρεω, πληροῖ ἀνάγκην εἰς τὴν ὁποίαν, ὑπέκυψαν πάντες οἱ λαοὶ καθ' ὅλας τὰς ἐποχάς. Διὰ τοῦτο, ἀδιστάκτως ἀποφαινόμεθα, ὅτι δὲν ὑπῆρξε πεπολιτισμένος λαός, ὅστις, διὰ παντὸς μέσου καὶ τρόπου, δὲν ἑώρτασε τὰς Ἀπόκρεω δι' ἰδιαιτέρας εὐθυμίας καὶ τέρψεως. Ὅμιλοι ἀστεῖοι, ἅμα καὶ μεγαλοπρεπεῖς μεταμφιέσεις, προσωπιδοφόροι χαριτολόγοι, εὐθυμία λεπτὴ καὶ κοινή, πλημμυροῖ τὰς Ἀπόκρεω καὶ παρουσιάζει εἰς πάντα τὰ ἔθνη καὶ καθ' ὅλας τὰς ἐποχάς, ποικίλον καὶ εὐάρεστον θέαμα.

*

Παντοῦ καὶ πάντοτε αἱ Ἀπόκρεω ἑωρτάζοντο. Διότι ἡ ἀνάγκη τῆς διασκεδάσεως διὰ τῆς μεταμφιέσεως, ἡ ὑπερπήδησις τῆς κανονικῆς τροχιᾶς τῆς ζωῆς, ἡ ἀντικατάστασις αὐτῆς διὰ φαντασιωδῶν εἰκόνων, καὶ ἡ καταπάτησις τῆς κοινωνικῆς ἱεραρχίας, ἐπέδρασαν ἀναγκαίως καθ' ὅλας τὰς ἐποχάς, καθ' ὅλα τὰ ἔθνη καὶ εἰς ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις.

Ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, εἴχομεν τὰ Βάκχεια, τὰ ὁποῖα προσωμοίαζον μὲ τὰς σημερινὰς μασκαράδας. Εἰς τὴν Ρώμην, κατὰ τὰς Καλλένδας τοῦ Ἰανουαρίου, ὅμιλος τεχνιτῶν, παιδίων, στρατιωτῶν μετεμφιεσμένων εἰς γυναῖκας, εἰς ἐλάφους, εἰς βώδια, διέτρεχον τὰς ὁδούς. Κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Κρονίων, οἱ δοῦλοι, ἐν διαστήματι μιᾶς ἡμέρας, ὑπηρετοῦντο ὑπὸ τῶν δεσποτῶν αὐτῶν διότι, διὰ τοὺς ἀρχαίους, τῶν ὁποίων ἡ κοινωνία ἐξ ὁλοκλήρου ἠρείδετο ἐπὶ τῆς δουλείας, τὸ ἀνατρεπόμενον καθεστώς, δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ μεταμορφωθῇ εἰς κόσμον, καθ' ὃν οἱ πολῖται μετεμφιέζοντο εἰς δούλους καὶ οἱ δοῦλοι εἰς πολίτας.

Οἱ χρόνοι διέρρευσαν, καὶ ἡ Ἐκκλησία ὑπῆρξε τὸ μόνον καταφύγιον τῶν συναθροίσεων. Ἐκεῖ συνηθροίζοντο οἱ τεχνῖται καὶ οἱ πτωχοί, παρεμύθει αὕτη διὰ τῆς τρυφερότητος, τοὺς ἔτερπε διὰ τῆς μεγαλοπρεπείας τῶν ἑορτῶν της. Ἡ οἰκία τοῦ Θεοῦ, ἦτο ἡ οἰκία τοῦ πλήθους. Ἡ Ἐκκλησία ἤνοιγε τὰς πύλας αὐτῆς εἰς τὸν πτωχόν, ὅστις ἐβάπτιζε τὸ τέκνον του, ἔθαπτε τὸν θανόντα οἰκεῖόν του, ἐνυμφεύετο, ἱκέτευε τὸν Θεόν, προσέτρεχεν, ἐν ἡμέραις θλίψεως, ὡς ἐπίσης καὶ χαρᾶς. Ὅθεν ἄνευ αἰδοῦς ἐκεῖθεν οὗτος ἤντλει τὴν φαντασίαν καὶ τὴν εὐθυμίαν του. Παρὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἐφεῦρε λειτουργίαν κωμικήν· καὶ ἰδοὺ τίνι τρόπῳ αἱ Ἀπόκρεω εἰσήχθησαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Καὶ τῳόντι, καθ' ὅλον τὸν Μεσαίωνα, ἡ Ἐκκλησία ἐν τῇ Δύσει ἐδέχετο, καθ' ὡρισμένας ἡμέρας, κωμικὰς παραστάσεις, αἵτινες ἐνομίζοντο ὡς ἀβλαβεῖς παρῳδίαι τῶν ἑορτῶν αὐτῆς. Τὸ μόνον, τὸ ὁποῖον ἐκπλήττει εἶνε ὁ μέγιστος ἀριθμὸς καὶ ἡ ποικιλία αὐτῶν. Ἐπὶ παραδείγματι, **ἡ ἑορτὴ τοῦ Ὄνου** *κατὰ τὰ Χριστούγεννα συγκαταριθμεῖται μεταξὺ τῶν πρώτων. Εἷς ὄνος, γελοίως ἐνδεδυμένος, φορῶν τὴν ἀρχιεπισκοπικὴν μίτραν, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκάθητο, νὰ νῶτα δεικτύων πρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ ζώου, ὁ διάκονος κρατῶν τὸν σταυρόν, ἐσύρετο διὰ σχοινίου καὶ ὡδηγεῖτο εἰς τὸν χορὸν τοῦ Ναοῦ, ἐνώπιον φάτνης, εἰς τὴν ὁποίαν ἔβοσκεν, ἐνῷ ὁ χοροστατῶν ἀπήγγελλε τὴν* **ᾠδὴν τοῦ ὄνου,** *ὕμνον κωμικὸν καὶ μακαρονικόν, λατινιστί. Ἑκάστη στροφὴ ἀνεμίμνησκε καὶ μίαν δόξαν τοῦ ζῴου, διότι ἐπ' αὐτοῦ ἐκάθησεν ὁ Βαλαάμ, αὐτὸς ἀνεκάλυψεν τὸν Θεόν· ἐθέρμανε τὸν Ἰησοῦν διὰ τῆς πνοῆς του, ἔφερε τὴν Παρθένον καταδιωκομένην ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου, ὡς καὶ τὸν Χριστὸν εἰσερχόμενον ἐν Ἰερουσαλήμ.*

Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Ἐπιφανίων, τὴν **ἑορτὴν τῶν τρελλῶν** *ὀνομαζομένην, οἱ κατώτεροι κληρικοί, μετημφιεσμένοι εἰς γυναῖκας, μεταμορφοῦντες τὸ πρόσωπον διὰ γελοίων προσωπίδων, ἐξέλεγον, ἕνα ἐπίσκοπον, τὸν ἔφερον ἐπὶ τῶν ὤμων, τὸν ἐτοποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐπισκοπικοῦ θρόνου ἐν τῷ ναῷ, διὰ τῶν θυμιατηρίων δὲ εἰς τὰ ὁποῖα ἔρριπτον παλαιὰ ὑποδήματα, ἐθυμίαζον αὐτόν, καὶ εἶτα παρεκάθηντο εἰς γεῦμα πρὸς τιμήν του. Τὸ ἑσπέρας, ὁ ἄρτι ἐκλεγεὶς ἐπίσκοπος, ηὐλόγει τὸν λαόν του. Καὶ δὲν πρόκειται μόνον περὶ τῶν ἀνωτέρω ἑορτῶν· ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι τοῦ αὐτοῦ εἴδους.*

Ἐν τούτοις, ἡ κοινωνία, ἂν καὶ ἔμεινε καθ' ὅλα πιστὴ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐδείκνυε διαθέσεις μᾶλλον αὐτῆς ἀνεξαρτήτους. Κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα ἡ Κοινότης ἀνέλαβε νέαν ἰσχύν. Καὶ ἰδοὺ Σωματεῖα ἱδρυθέντα ἐλευθέρως ἐθέσπιζον ἑορτάς, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ αἱ Ἀπόκρεω. Καὶ τοιουτοτρόπως αὗται ἐσυστηματοποιήθησαν καὶ καθωρίσθησαν εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν τοῦ ἔτους.

Καὶ ἐνῷ ἤδη ὁ ὄχλος ἑώρταζε τὰς Ἀπόκρεω, εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς δημοσίας πλατείας, οἱ πρίγκηπες καὶ οἱ εὐγενεῖς συνεώρταζον ὁμοίως ἐντὸς τῶν πολυτελῶν μεγάρων των. Καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἡ συνήθεια ἐκείνη ἡδραιώθη, ὥστε ἡ δυστυχία εἰς οὐδὲν ἐλογίζετο. Διὰ τοῦτο, ἐν Γαλλίᾳ, κατὰ τὸν διεξαγόμενον ἑκατονταετῆ πόλεμον, ἐσκέπτοντο μόνον νὰ εὐθυμήσουν, νὰ διασκεδάσουν. Ὁ ἀσθενὴς τὸ πνεῦμα Κάρολος ΣΤ', ὅστις ἤρχιζεν ἔκτοτε νὰ χάνῃ τὴν σκέψιν, θέλων νὰ μεταμφιεσθῇ, ἵνα χορεύσῃ εἰς τὸ μέγαρον Σαὶν-Πώλ, ἐκυλίσθη ἐπὶ μαλλίων καὶ πτερῶν, ἀφοῦ ἤλειψε πρῶτον τὸ σῶμα μὲ ρητίνην. Οἱ ἐν τῷ χορῷ προσκεκλημένοι εἶδον εἰσερχομένους ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐξ ἀγρίους, ἀπεχθεῖς καὶ τριχοειδεῖς. Περίεργός τις τότε, πλησιάσας δᾷδα, ὅπως τοὺς ἀναγνωρίσῃ, μετέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὸ πῦρ. Ὁ βασιλεὺς ἀνεγνωρίσθη ἐκ τῶν κραυγῶν του, μετὰ δυσκολίας δ' ἐσώθη· οἱ πέντε ἀκόλουθοι αὐτοῦ ἀπωλέσθησαν, καὶ ὁ βασιλεὺς παρεφρόνησεν ἐκ τοῦ φόβου του.

Ἔκτοτε αἱ Ἀπόκρεω ἐξηκολούθησαν γιγαντιαίοις βήμασιν ἐν εὐθυμίᾳ καὶ τέρψει.

Ἀλλ' ὅσῳ κωμικαί, μεγαλοπρεπεῖς, διασκεδαστικαί, ὑπῆρξαν αἱ Ἀπόκρεω κατὰ τὸν Μεσαίωνα, δὲν εἶχον ἔτι προσλάβει καλλιτεχνικὸν χαρακτῆρα.

Ἡ ὑπερτάτη αὕτη μεγαλοπρέπεια εἶχεν ἀφετηρίαν τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ἀναγέννησιν.

Τέρψιν ἐν τῷ βίῳ, καλλιτεχνίαν ἐν τῇ τέρψει, τοιαῦται ἦσαν ἐν ὀλίγοις αἱ ἰδέαι, εἰς τὰς ὁποίας ἀνέμενεν ἡ μεγαλοπρεπὴς καὶ εἰδωλολάτρις Ἰταλία τοῦ ΙΕ' αἰῶνος· καὶ εἶνε πασίγνωστον, ὅτι ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἡ Ἰταλία τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦτο ἀπαράμιλλος. Αἱ ἑορταὶ τῶν Ἰταλικῶν Ἀπόκρεω παρέχουν ἀρκοῦσαν ἀπόδειξιν.

Κατ' ἐπαρχίας, αἱ ἑορταὶ διωργανοῦντο κατὰ συνοικίας· οἱ ζωγράφοι, καὶ οἱ γλύπται ἐστόλιζον τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας, ἐσχεδίαζον καὶ ὑπεδείκνυον τὰ χρώματα τῶν ἐνδυμάτων. Ὁ ὄχλος, λεπτότατος καὶ πεπαιδευμένος, ὠθαύμενος ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν του ἀναμνήσεων, συνεσχετίζετο μετὰ τῶν ἀρχαίων ἡρώων, ἐξ ὧν ἐπίστευεν, ὅτι κατήγετο, καὶ τῶν ὁποίων οἱ τάφοι ἔβριθον ἐν ταῖς ὁδοῖς. Ἦτο ἡ ἐποχή, κκθ' ἣν ἡ γῆ, ὑπὸ τὴν δίκελλαν τοῦ ἀμπελουργοῦ, ἐπανέφερεν εἰς φῶς τὰ ἀγάλματα τῶν ὑπάτων καὶ τῶν αὐτοκρατόρων. Ἡ ἀρχαιότης ἀνεγεννᾶτο· ἡ ἑορτὴ τῶν Ἀποκρέω ὑπεβάλλετο ἑκουσίως εἰς τὸν συρμὸν τῆς ἀρχαιότητος καὶ τῆς εἰδωλολατρείας, παρήγαγε δὲ τὰς ἐπιβλητικωτέρας ρωμαϊκὰς ἑορτάς, καὶ τὸν ἀπόλυτον θρίαμβον.

Ἐπανέβλεπον τὸν θρίαμβον τοῦ Πὼλ-Αἰμίλ, τοῦ Καμίλλου, τοῦ Αὐγούστου, τοῦ νικητοῦ τῆς Κλεοπάτρας. Θεοί, εἴδωλα, ἀντικείμενα πολύτιμα, τέρατα παραδοξώτατα παρήλαυνον ἐνώπιον τοῦ πλήθους, μετὰ δεσμίων βασιλέων, καὶ τροπαίων.

Ἡ Φλωρεντία ἑορτάζουσα ἔχει τὸ προνόμιον τῆς καλαισθησίας παντοῦ καὶ πάντοτε. Αἱ Φλωρεντιναὶ Ἀπόκρεω ὑπῆρξαν τὰ ἐφήμερα ἀριστουργήματά της· ἀριστουργήματα ὁλοκλήρου λαοῦ καλλιτεχνῶν καὶ ποιητῶν. Παρήλαυνεν, ἐπὶ παραδείγματι, ἐν εὐρείᾳ ὁδῷ καὶ ἐν μέσῳ πλήθους προσωπιδοφοροῦντος, πεζῶν καὶ ἐφίππων, ἐπὶ μακροτάτου ἅρματος ἡ ζῶσα εἰκὼν σκηνῆς μυθολογικῆς τοῦ Βάκχου καὶ τῆς Ἀριάδνης, τοῦ Πάριδος καὶ τῆς Ἑλένης, ἐνῷ χοροὶ διὰ τῶν ᾀσμάτων των ἐρρύθμιζον τὸ βῆμα, καὶ ἐπεξήγουν εἰς τὸν λαὸν τὰς διαφόρους μορφὰς τῆς διελαυνούσης συνοδίας διὰ στίχων ἐκπληκτικῶν ἢ χαριεστάτων.

Ἐν Βενετίᾳ, τῆς ὁποίας ὁδοὶ εἶνε αἱ διώρυγες καὶ ἅμαξαι αἱ γόνδολαι, τὸ πλοῖον ἀνεπλήρου τὸ ἁμάξιον. Κατὰ τὸ 1541, οἱ Ἐνετοὶ εἶδον περιστρεφομένην κατὰ μῆκος τῆς Μεγάλης Διώρυγος ἀπέραντον σφαῖραν, παριστῶσαν τὴν ὑφήλιον καὶ ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐδίδετο χορός. Χίλιαι γόνδολαι πεφωταγωγημέναι πκρηκολούθουν ἐν μουσικῇ συμφωνίᾳ τὸν πλανήτην ἐκεῖνον, ἐναέρια δὲ πνεύματα, ὑποβασταζόμενα δι' εὐφυεστάτων μηχανημάτων, ἵσταντο περὶ τὸν στολίσκον.

Ἐν Ρώμῃ, αἱ ἑορταὶ τῶν Ἀπόκρεω ἐλάμβανον χώραν ἐντὸς τῆς Ἀγορᾶς. Αἱ ἱπποδρομίαι ἦσαν τὸ πρώτιστον γύμνασμα· καὶ δὲν ἐλάμβανον μέρος εἰς αὐτὰς μόνον ἵπποι, ἀλλὰ ὄνοι, βούβαλοι; καὶ παντὸς εἴδους ζῶα, ὡς καὶ ἄνθρωποι.

Αἱ κομψαὶ Ἰταλικαὶ Ἀπόκρεω εἰσήχθησαν ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐνεκατεστάθησαν εἰς τὴν Αὐλὴν τῶν Βαλοᾶ· ἐνταῦθα ὅμως ἁπλούστατα προσετέθη καὶ μία ἑορτὴ ἐπὶ πλέον. Τὸ ἀληθὲς πανδαιμόνιον ὅμως καὶ ἡ φρενῖτις δέον ν' ἀναζητηθῇ εἰς τὰς ὁδούς, αἵτινες ἐν πλήρει ἡμέρᾳ ἐπλημμύριζον πλήθους προσωπιδοφόρων, οἱ ὁποῖοι ἐσκόρπιζον τὴν εὐθυμίαν καὶ τὴν χαράν, πολλὰ δὲ ἀθῶα καὶ πνευματωδέστατα σκώμματα διημείβοντο μεταξὺ τοῦ συνωθουμένου πλήθους. Τὸ ἑσπέρας, παρετίθεντο τὰ μεγαλοπρεπῆ δεῖπνα καὶ ἐσπινθήριζεν ἀνεξάντλητος εὐωχία.

Ἐκτὸς τούτων, ὅμιλοι μετημφιεσμένων, μὲ ἀνεστραμμένα τὰ ἐνδύματά των, καὶ τὸ πρόσωπον πλῆρες ἀλεύρου ἢ ἄνθρακος, συνοδευόμενοι ὑπὸ μουσικῶν καὶ ἄλλων κρατούντων δᾷδας, εἰσήρχοντο εἰς πάσας τὰς οἰκίας, εἰς τὰς ὁποίας ἐδίδετο ἑσπερίς, ἐχόρευον μετὰ τῶν νέων καὶ προσέφερον πρὸς τὰς κυρίας ζαχαρόπηκτα. Ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ αὐτῶν ὁ οἰκοδεσπότης ἔσβυσε τὰ φῶτα τῆς οἰκίας του, διέτασσε νὰ εἴπωσιν ὅτι δὲν εὑρίσκετο οὐδεὶς ἐντὸς τῆς οἰκίας, καὶ ἐξήγαγε τὴν σύζυγον καὶ τὰς θυγατέρας του διὰ θύρας ἀποκρύφου.

Ἂς μὴ ἐκπλαγῇ τις μανθάνων, ὅτι ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Ἑρρῖκος Γ' διέτρεχεν οὕτω τὰς ὁδοὺς μετημφιεσμένος εἰς Ἐνετὸν καὶ ὅτι ἐμαστίγου τρέχων τοὺς διαβάτας καὶ ἔρριπτεν ἐντὸς τῶν ρυακίων τοὺς πίλους τῶν γυναικῶν. Ἀλλὰ τίς θὰ ἐπίστευεν, ὅτι ἐν πλήρει ΙΖ' αἰῶνι, τὰ ἔθιμα ταῦτα ἐξηκολούθουν καὶ ὅτι ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβῖκος ΙΔ' διεσκέδαζε δι' αὐτῶν καὶ ἐτέρπετο; Μίαν ἑσπέραν Ἀπόκρεω εἷς πρόεδρος τῶν δικαστηρίων ἐνύμφευε τὸν υἱόν του καὶ διὰ τὸ εὐτυχὲς τοῦτο γεγονὸς ἔδιδε χορὸν τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας. Ὁ βασιλεύς, πρὸς τὴν μίαν μετὰ τὸ μεσονύκτιον, διηυθύνθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ προέδρου, παρακολουθούμενος ἀπὸ πέντε ἁμάξας πληρεστάτας κυρίων καὶ κυριῶν φερουσῶν ὅλων φαιὰν ρεδιγκότταν, διὰ νὰ μὴ ἀναγνωρισθῶσιν. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχον νὰ ἐπιδείξωσι προσκλητήρια τοῦ χοροῦ, οἱ Ἑλβετοὶ τοὺς ἠμπόδισαν τὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ εἴσοδον. Ὁ βασιλεὺς τότε διέταξε νὰ ἀνάψωσι τὰς δᾷδάς των. Ὑπὸ τὸ πλημμυροῦν δ' ἐκεῖνο φῶς ὁ σπεύσας πρόεδρος ὅπως πληροφορηθῇ τὰ συμβαίνοντα, ἀνεγνώρισεν ὅτι οἱ προσωπιδοφόροι ἐκεῖνοι ἦσαν τῆς ἀνωτάτης κοινωνικῆς τάξεως καὶ διέταξε ν' ἀνοίξωσι τὰς θύρας. Καὶ εἶδον νὰ εἰσέλθωσιν ἐν τῇ αἰθούσῃ δώδεκα προσωπιδοφόροι πολυτελῶς ἐνδεδυμένοι, κρατοῦντες δᾷδα διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς καὶ ξίφος διὰ τῆς ἑτέρας. Ὁ ὅμιλος ἐκεῖνος τῶν προσωπιδοφόρων ἐνέπνευσε τὸν σεβασμὸν εἰς πάντας τοὺς προσκεκλημένους. Ὁ Λουβοᾶ τότε σύρας κατὰ μέρος τὸν πρόεδρον, ἀφῄρεσε τὴν προσωπίδα, ἔδωκε δὲ εἰς αὐτὸν νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἦτο ὁ κατώτερος πάντων τοῦ ὁμίλου τῶν προσωπιδοφόρων. Τοῦτο ἠνάγκασε τὸν πρόεδρον νὰ διατάξῃ, ὅπως φέρωσιν ἐντὸς τῆς αἰθούσης τοῦ χοροῦ παμμέγιστα κάνιστρα πλήρη ζαχαροπήκτων καὶ τραγημάτων. Ἡ δεσποινὶς Δεμονπανσιὲ δι' ἑνὸς λακτίσματος ἐπέταξεν εἰς τὰ ὕψη ἓν τῶν κανίστρων ἐκείνων.

Ἀλλ' αἱ ἡμέραι τῆς ἀρχαίας κοινωνίας ἦσαν φαίνεται μεμετρημέναι. Ἄρα προησθάνετο αὕτη τὸ πρρσεχὲς τέλος αὐτῶν; Ἐνόμιζέ τις, ὅτι προσεπάθει νὰ ἀποπερατώσῃ αὐτὰς δι' εὐθυμίας, καὶ ἑορτῶν καλλιτεχνικῶν καὶ ἐρωτικῶν, ἐντὸς δὲ περιβάλλοντος κουφότητος καὶ ματαιοδοξίας. Αἱ Ἀπόκρεω κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα ἐνεπνέοντο ὑπὸ τοῦ διέποντος πνεύματος τῆς ἐποχῆς· καὶ διὰ τοῦτο ἦσαν ζωηρόταται, χαριέσταται, πνευματωδέσταται. Εἰς τοὺς χοροὺς τοῦ Μελοδράματος εἰς τὸ ἑξῆς ἔπρεπε νὰ ἀναζητήσῃ τις τὰς Ἀπόκρεω. Ἡ Ἀντιβασιλεία ἐνεκαινίασεν αὐτοὺς κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1715· ἐκεῖ ἐδίδοντο χοροὶ τρὶς τῆς ἑβδομάδος μέχρι τοῦ Πάσχα· ἡ εἴσοδος ἦτο 6 λίβρες. Ἡ ἐπιτυχία αὐτῶν ὑπῆρξεν ὁμοία καὶ πρὸς τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος· εἰς τὸ Μελόδραμα κατὰ τὴν ἄνοιξιν ἐδίδοντο μετὰ τὸ δεῖπνον χοροὶ προσωπιδοφόρων, καθ' οὓς προηγοῦντο καὶ κῶμοι (πατινάδες).

Εἰς τὰς ὁδοὺς σειραὶ ἁμαξῶν προεχώρουν μὲ πουδραρισμένους θεράποντας, ὡς ἐπίσης καὶ μακραὶ σειραὶ φορείων· ἐκεῖθεν κατήρχετο πλῆθος ἀμέμπτου καλαισθησίας διψῶντος διασκέδασιν, τὸ ὁποῖον ἐφόρει εὐρύτατα δόμινα καὶ προσωπίδας ἐκ χαρτονίου δεδεμένας ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς διὰ δύο ταινιῶν. Ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ Μελοδράματος δύο ὀρχῆστραι ἐπαιάνιζον καὶ ὁ χορὸς ἔφθανεν εἰς τὸ ἀπροχώρητον· μὲ τὰ ριπίδια οἱ προσωπιδοφόροι ἐκτύπων τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων τῶν παρισταμένων, αἱ δὲ μεταξωταὶ ἐσθῆτες κατερρυπαίνοντο. Φωναὶ γυναικῶν διεκρίνοντο: «Ἂς παύσουν πλέον αἱ τρέλλαι!» Παντοῦ ἠκούετο ἡ καθιερωθεῖσα φράσις: «Σὲ γνωρίζω, ὡραία μασκαροῦλα!» καὶ ἐκεῖ διεξήγετο κωμῳδία παρεξηγήσεων, παιγνίων, ἐκπλήξεων καὶ περιφρονήσεων, ἐρωτικῶν παιγνίων καὶ τυ-

ΣΚΕΨΕΙΣ

Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶνε καλὸς παρὰ ὅταν ὀνειρεύεται. **Ρενὰν**

⁂

Κάθε ἐποχὴ ἔχει τὸν χαρακτηριστικὸν τύπον μιᾶς τρέλλας. Ἡ ἰδική μας ἐποχὴ ἔχει τὴν τρέλλαν τῆς ταχύτητος. **Φουρνὰδ**

⁂

Ὁ λαὸς λησμονεῖ εὐκολώτερον ἀπὸ τὰ ἄτομα τὰ γεγονότα, ἢ παραβλέπει ὅσα ἐνθυμεῖται **Βαλτοὺρ**

⁂

Αἱ ὡραῖαι κινήσεις τοῦ σώματος εἶνε μουσικὴ τῶν ὀφθαλμῶν. **Ἀν. Φρὰνς**

χαίων συμβάντων. Ἐγέλων ἐκεῖ καὶ συνδιελέγοντο· ἡ εὐθυμία εὑρίσκετο ὑπὸ τὴν προσωπίδα ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ ἰσχύϊ, αἱ δηκτικαὶ φράσεις ἀπήντων εἰς τὰ ᾄσματα· τὸ γαλλικὸν πνεῦμα ἐφαίνετο βεβυθισμένον εἰς γοητευτικὴν καὶ ἐλαφρὰν μέθην.

Καὶ ὅταν ὁ χορὸς ἐπερατοῦτο, ἔφθανεν ἡ στιγμὴ τοῦ δείπνου, καθ' ἣν διεχύνετο ἡ εὐθυμία, ἡ τέρψις, ἡ ἀγαλλίασις. Ἐπειδὴ δὲ πᾶν ὅ,τι ἐπιτυγχάνει εὑρίσκει καὶ μιμητάς, παντοῦ διοργανοῦντο χοροὶ καὶ συναθροίσεις, καθ' ἃς ὁ λαὸς ἐτέρπετο χορεύων καὶ διασκεδάζων. Ἡ Αὐλὴ ἐτέρπετο διαγκωνιζομένη μετὰ τοῦ ὄχλου. Ἡ Μαρία Ἀντωανέττα, δὲν διεσκέδαζεν, ὡς ἔλεγεν, τόσον πολὺ παρὰ μόνον εἰς τοὺς δημοσίους χορούς, ἔνθα ἐχορεύοντο διάφοροι χοροὶ καὶ ἰδιαιτέρως τὸ μενουέττο. Καὶ οὕτω ἐν τῷ θορύβῳ τῆς ὀρχήστρας, τῶν γελώτων, τοῦ χοροῦ, τὸ πλῆθος ἐκεῖνο, τὸ εὐθυμοῦν ἀνέμενε τὴν στιγμὴν τοῦ τέλους τῆς ἑορτῆς· οὐδέποτε εἶδον ἀνθρώπους ἀγωνιῶντας μὲ περισσοτέραν εὐθυμίαν. Οὐδέποτε δὲ ἑορτὴ εἶχε τραγικώτερον ἀφύπνισμα.

Μετά τινα ἔτη αἱ καταστροφαὶ διεδέχοντο τὰς καταστροφάς· ἡ ἀρχαία κοινωνία ἐξέλιπε· τὴν Αὐτοκρατορίαν διεδέχθη ἡ Ἐπανάστασις καὶ τὴν Ἀναγέννησιν ἡ Αὐτοκρατορία. Ὁπόσα πράγματα ἔκτοτε ἐξηφανίσθησαν! Πόσαι παραδόσεις κατελύθησαν!

Καὶ ἐν τῇ γενικῇ ἐκείνῃ καταστροφῇ, ἓν καὶ μόνον διεσώθη: οἱ χοροὶ εἰς τὸ Μελόδραμα. Εἶχον δὲ ἀναλάβει νέαν ζωηρότητα καὶ ἔκτακτον λαϊκὴν μεγαλοπρέπειαν. Ἀπὸ τοῦ 1820 μέχρι τοῦ 1860 διήρκεσεν ἡ μεγάλη ἐποχὴ χορῶν προσωπιδοφόρων. Ἐχόρευον ἐντὸς τοῦ Μελοδράματος, εἰς τὸ θέατρον τῶν Ποικιλιῶν, εἰς τῆς Ἀναγεννήσεως, καὶ εἰς ἕτερα ἀκόμη εἴκοσι κέντρα, ἔνθα αἱ Ἀπόκρεω ἑωρτάζοντο μετ' ἀληθοῦς φρενίτιδος, καὶ ἐλάμβανον μέρος καὶ διάσημοι καλλιτέχναι μετημφιεσμένοι, παντοιοτρόπως. Ὁ Δουμᾶς (πατὴρ) ἦτο ἐνθουσιώδης λάτρης τῶν χορῶν, συγχρόνως δὲ ἠρέσκετο εἰς τὴν ἀστειότητα. Μίαν ἑσπέραν ἐνεφανίσθη εἰς τὸν χορὸν τοῦ Μελοδράματος κρατῶν ἐκ τῆς ἁλύσσεώς της μίαν ἄρκτον. Ὅλοι οἱ περικυκλώσαντες αὐτὸν ἔμειναν ἔκπληκτοι ἐνώπιον τῆς ἄρκτου ἐκείνης, τὴν ὁποίαν εὕρισκον φυσικωτάτην... αἴφνης ὅμως ἀντελήφθησαν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἄρκτου ἀληθοῦς, ἡ ὁποία ἀπεσπάσθη ἐπὶ πληρωμῇ ἐκ γειτονικοῦ θηριοτροφείου.

Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ μία παράδοξος ἀστειότης τὴν ὁποίαν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ φαντασθῶσιν οὔτε οἱ σκτυρικοὶ καλλιτέχναι τῆς ἐποχῆς, οὔτε ὁ Δουμᾶς. Καὶ ἡ ἐφεύρεσις αὐτῆς ἀνήκει εἰς τὴν χώραν τῶν ἰδιοτρόπων. Ἀστεῖός τις λόρδος ἐνεφανίσθη μίαν ἑσπέραν εἰς τὸν χορόν, μετημφιεσμένος εἰς...φέρετρον. Εὐρὺ ὕφασμα ἐκάλυπτε τὸ φέρετρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὑρίσκετο συσπειρωμένος. Ἐπὶ τοῦ ἄνω αὐτοῦ μέρους ἐφαίνετο ἡ ὡς νεκροῦ κεφαλή του, διὰ τοῦ κάτωθεν δέ, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο καρφωμένον, ἠδύνατο νὰ κινῇ ἀοράτως τοὺς πόδας του, καὶ οὕτω τὸ ἀπαίσιον φέρετρον ἐπροχώρει προκαλοῦν τὴν ἔκπληξιν καὶ τὸν τρόμον τῶν ἐν τῷ χορῷ παρευρισκομένων. Ἐπὶ τοῦ φερέτρου ἀνεγράφετο, ὅτι «αἱ διασκεδάσεις τοῦ χοροῦ ἔσυρον τὸν ἀτυχῆ ἐκεῖνον εἰς τὸν τάφον». Καὶ ἔκτοτε τὰ φέρετρα ἐνεφανίζοντο θριαμβευτικώτατα ἐντὸς τῆς αἰθούσης τῶν χορῶν.

Ἐν τῷ κόσμῳ ὅμως, τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐθυμίαν παρακολουθοῦν ἡ θλῖψις καὶ τὰ δάκρυα. Τὴν 29 Μαρτίου τοῦ ἔτους 1833 ἐπισήμως ἐγένετο γνωστὴ ἡ ἐμφάνισις τῆς ἀπαισίου χολέρας. Οἱ εὔθυμοι Παρισινοὶ δὲν ἠμποδίσθησαν νὰ μεταμορφωθῶσιν εἰς προσωπιδοφόρους, ἐπὶ τοῦ σώματος τῶν ὁποίων ἐμιμήθησαν τὸ στίγματα τῆς φοβερᾶς νόσου, οἵτινες διέτρεχον τὰς δημοσίας ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας. Τὸ ἑσπέρας εἰς τοὺς δημοσίους χοροὺς συνηθροίζετο πλῆθος ἄπειρον. Οἱ θορυβώδεις γέλωτες ἐκάλυπτον σχεδὸν τοὺς ἤχους τῆς μουσικῆς, καὶ οἱ προσωπιδοφόροι ἐχόρευον ἐνθουσιωδέστατα παρά ποτε· κατέπινον ψυχρὰ ποτὰ καὶ παγωτὰ γευστικώτατα, ὅτε αἴφνης εἷς τῶν ἐκεῖ προσωπιδοφόρων ἠσθάνθη τοὺς πόδας του νὰ παγώνουν· ἀφῄρεσε τότε τὴν προσωπίδα καὶ οἱ παρευρισκόμενοι ἔκπληκτοι παρετήρησαν πρόσωπον πελιδνότατον. Ἀντελήφθησαν ὅτι δὲν ἐπρόκειτο ἤδη περὶ ἀστειότητος, καὶ οἱ γέλωτες ἔπαυσαν· παραυτα πλεῖσται ἅμαξαι φέρουσαι προσωπιδοφόρους ἀνεχώρησαν ἐκ τοῦ χοροῦ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον, οὗτοι, δὲν ἐπρόφθασαν σχεδὸν ν' ἀνέλθουν, διότι ἔπεσαν κεραυνόπληκτοι προσβληθέντες ὑπὸ τῆς ἐπαράτου νόσου. Καὶ ἐπειδὴ ἐφοβήθησαν μήπως ἡ νόσος ἐξαπλωθῇ ἐπὶ μᾶλλον, οἱ νεκροὶ ἐκεῖνοι ἐτάφησαν ποσοῦτον κατεσπευσμένως, ὥστε δὲν ἔλαβον καιρὸν νὰ ἀφαιρέσωσι τοὺς ψευδοχρύσους στολισμούς των· καὶ ἐνεταφιάσθησαν φέροντες τὸ γελοῖον τῆς τρελλῆς Ἀπόκρεω φόρεμα!

Αἱ Ἀπόκρεω παντοῦ ἤδη δὲν ἔχουν τὴν ἄλλοτε μεγαλοπρέπειάν των. Καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐκπληττώμεθα διὰ τοῦτο, διότι αἱ βιωτικαὶ συνθῆκαι, καθ' ἃς ἤδη ζῶμεν δὲν εἶνε πλέον αἱ αὐταί. Ἐν τούτοις δὲν δυνάμεθα ν' ἀποφανθῶμεν ὅτι αἱ Ἀπόκρεω ἐξέλιπον ἐν Εὐρώπῃ. Καθ' ἕκαστον ἔτος εἰς τὰς μεσημβρινὰς εὐρωπαϊκὰς πόλεις διασταυροῦνται ἔτι, ὑπὸ τὸν διαυγῆ αὐτῶν οὐρανὸν καὶ τὴν διαφάνειαν τῆς ἀτμοσφαίρας των, πολυτελῆ δόμινα. Ἐν Ρώμῃ πάντες ἐν τῇ ὁδῷ κρατοῦσι κηρίον· καὶ τὸ παιγνίδιον συνίσταται τίς θὰ σβύσῃ τοῦ ἑτέρου τὸ κηρίον, κρατῶν ἀνημμένον τὸ ἰδικόν του. Ἡ Νίκαια ἔχει τὰ κομφετί της, οἱ Παρίσιοι ἔχουν τὸ «Παχὺ Βῷδί» των καὶ τὰ ἀλληγορικὰ ἅρματα τῆς Μισοτεσσαρακοστῆς (mi-carême). Πλεῖσται γαλλικαὶ ἐπαρχίαι διατηροῦν ἔτι τὰ ἀρχαῖα ἤθη, καὶ χαριέστατοι προσωπιδοφόροι διασχίζουν τὰς ὁδούς των.

Ἔχουν καὶ τὴν χρησιμότητά των αἱ Ἀπόκρεω, διότι ἐν τῷ μέσῳ τῆς μονοτονίας ἑνὸς ἔτους διασκορπίζουν καὶ τὴν ἀναγκαίαν κοινὴν χαρὰν καὶ εὐθυμίαν.

Χ.

Η ΑΠΟΚΡΗΑ

(Σκίτσο τοῦ ἐν Παρισίοις ἕλληνος καλλιτέχνου κ. Δ. Γαλάνη)

κ. Π. Χ. Γουρζῆν, Λευκάδα.— Ἐλήφθη.

Κουκουβῖνον.— Τί νὰ ποῦμε καὶ ἡμεῖς δὲν γνωρίζομεν δι' ὅσα μᾶς καταγγέλλετε. Τὰ φύλλα θὰ σᾶς τὰ στείλωμε. Ἀναμένομεν τὰ ὑποσχεθέντα.

κ. Λεων. Χ. Ζώην, Ζάκυνθον.— Ἐλήφθησαν· εὐχαριστοῦμεν. Θὰ σᾶς στείλωμεν τὰ φύλλα τὰ ὁποῖα δὲν ἐλάβατε. Τὰ σταλέντα πολὺ ὡραῖα καὶ θὰ δημοσιευθοῦν ὅλα. Στείλατέ μας καὶ ἄλλα. τὸ «Α.Ο.Δ.Ο.» ἔχει πάθει ὁλικὴν ἔκλειψιν ἀπὸ τὰς στήλας τῶν «Μουσῶν» ἀπὸ καιροῦ. Διατί ;

Χ. Χ. Χ., ἐνταῦθα.— Ὁ Χ. εἶνε ἀναγνώστης τοῦ Α.Ο.Δ.Ο. ἐξ Ἀθηνῶν. Πρὸς διάκρισιν λοιπὸν θὰ σᾶς ὀνομάζωμεν Χ εἰς τὸν κύβον καὶ θὰ σᾶς ἀπαντῶμεν «σαν φασὸν» ἀφοῦ τὸ θέλετε. Σᾶς λέμε λοιπὸν ὅτι τὸ πρὸ καιροῦ σταλὲν Μακεδονικόν σας διήγημα, ἐνῷ ἦτο τόσον ὡραῖο εἰς τὴν ἀρχὴ εἰς τὸ τέλος κάπως χαλᾷ ἀποτόμως καὶ ἔρχεται ἀφύσικο. Τὸ ἴδιο καὶ ἡ «Καθαρὰ ἐξήγησις» ἡ ἀρχή της εἶνε ἕνα κομματάκι ἔξοχο. Ἐκ τῶν σταλέντων «Λαϊκῶν» τὸ ἕνα τὸ ἐπιγραφόμενον «Σουλτάνος καὶ Διάκος» εἶνε ἀντιγραφὴ ἐξ ἑνὸς χρονογραφήματος τοῦ «Ἐμπρὸς» δημοσιευθέντος πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν. Ἐν τέλει δὲ σᾶς συμβουλεύομεν εἰς τὰς περιγραφάς σας ν' ἀποφεύγετε τοὺς πλατειασμοὺς καὶ τὰς περιττολογίας·διότι αὐτὰ χαλᾷν τὸ σύνολον, ὅπως τὸ πολὺ νερὸ χαλάει τὴ σάλτσα τοῦ φαγητοῦ.

Δ. Παπανικολῆν, Λευκάδα. — Ἐδόθη ἡ σημείωσ ς σας εἰς τὸν διεκπεραιωτήν.

κ. Ζ. Κρούπ, Θήβας.— Ἐλήφθησαν τὰ σταλέντα· ὅλα εἶνε πολὺ ὡραῖα καὶ θὰ δημοσιευθοῦν. Ἀναμένομεν καὶ ἄλλα. Εἴπαμεν νὰ σᾶς σταλοῦν τὰ ἐλλείποντα φύλλα.

Δημοσιεύομεν ἐδῶ τὴν περὶ τοῦ Α. Ο. Δ. Ο. ἐπιστολήν σας, δι' ἣν σᾶς εὐχαριστοῦμεν.

Κύριε Συντάκτα τοῦ Α.Ο.Δ.Ο.

Δὲν φαντάζεσθε τὴν χαρὰν τὴν ὁποίαν ἔχω καὶ τῆς ὁποίας τὸ μέγεθος σήμερον ἐνόησα, ὅταν ἔμπροσθέν μου εἶχον ὅλα τὰ φύλλα τοῦ Α.Ο.Δ.Ο. ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του μέχρι τοῦ τελευταίου.

Ὁ πλοῦτος τῆς ὕλης καὶ τῶν εἰκόνων, δι' ὧν κοσμεῖται τὸ ἀγαπητόν τοῖς πᾶσι Α.Ο.Δ.Ο. ἀμφιβάλλω ἐὰν εὑρίσκεται ὄχι μόνον εἰς τὰ λοιπὰ περιοδικὰ ἐν Ἑλλάδι ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ξένῃ.

Κορυφοῦται δὲ ἡ χαρὰ παντὸς τοῦ κεκτημένου τὰ τεύχη τοῦ Α.Ο.Δ.Ο., ὅταν ἐν αὐτοῖς περιέχεται καὶ τὸ ὄνομα ἢ τὸ ψευδώνυμον τοῦ κτήτορος.

Θεωρῶν δ'ἐμαυτόν εὐτυχῆ ὡς κεκτημένον τοιοῦτον πολύτιμον θησαυρὸν, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς συγχαρῶ ἐπὶ τούτῳ.

Πάντοτε πρόθυμος
Ζ. Κροὺπ

Θῆβαι

Σφίγγα, Κάϊρον. — Πολὺ ἀνθρωποφάγον τὸ ποίημά σας. ὅσον δίκαιον καὶ ἂν ἔχετε. Ἂν μᾶς πταίουν αἱ Κυβερνήσεις τῆς Ρωσσίας δὲν μᾶς πταίει καὶ ὁ λαός. Ἐν τούτοις ὅμως δημοσιεύομεν μέρη τινὰ διὰ τὸ περίεργον τοῦ πράγματος.

ΑΝΑΘΕΜΑ

Στὴν Ὕαιναν ὅπου τὴν λὲν καὶ ἅγιαν Ρωσσίαν
Εὔχομαι νέας συμφορὰς φρικτὰς πανολεθρίας
Παιγνίδι νὰν' μπροστά σ' αὐτὰς τὸ ἔργον τῶν Γιαπώνων
Καὶ ὅσοι μείνουν νὰ χαροῦν πατρίδος δούλης πόνον.

⁂

Νὰ πέσῃ πῦρ ἐξ οὐρανοῦ τὸ Κράτος των νὰ κάψῃ·
Σεισμὸς, λοιμός, καταστροφὴ ἡφαίστειον ν' ἀνάψῃ.
. . . . . Ἀφοῦ τὸ ἔγκλημα σ' εὐφραίνει
Ἡ Νέμεσις ὡς Ἐριννὺς στὴν θάλασσαν προσμένει.

⁂

Ἐλπίζω ἐγὼ ἡ Κρητικιὰ παρθένα σταυρωμένη
πρὶν ξεψυχίσω νὰ τὴν ὁδῶ μαύρη καὶ σπαραγμένη.

Χ. Ἐνταῦθα.—Ὁ γέγονε γέγονεν.

κ. Α. Κρυζιώτην, Πάτρας.—Εὐχαριστοῦμεν δι' ὅσα κολακευτικὰ γράφετε διὰ τὸ Α. Ο. Δ. Ο. Θὰ συνηθίσετε καὶ τὸ νέον σχῆμα τοῦ περιοδικοῦ. Τὸ ἐμεγαλώσαμεν διὰ νὰ χωράῃ περισσότερα πράγματα. Τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον ὑπῆρχε πρῶτα εἰς τὸ μεταξὺ τῶν δύο σελίδων γεμίζει τώρα ἀπὸ ὕλην.

κ. Β. Β. Πειραιᾶ. — Ἀποφεύγετε ὅσον δύνασθε τὰ ἔχοντα ἐρωτικὴν ὑπόθεσιν.

κ. Γεώρ. Κατσούκην, Λάρισσαν. — Ἐλήφθη ἡ .... ἀραβικὴ ἐπιγραφή.

κ. .... Ναύπακτον. — Ἐπειδὴ πρόκειται περὶ ἀνθρώπων γνωστῶν καλλίτερον, νομίζομεν, εἶνε νὰ μὴ δημοσιευθῇ.

ΤΟ ΣΑΛΟΝΙ ΤΟΥ Α.Ο.Δ.Ο.

Ὁ κ. Ζ. Κροὺπ, Θῆβαι, λέγει εἰς τὸν κ. **Ἀθαν. Γ. Χαντζῆν,** Χαλκίδα, διατί δὲν τοῦ ἔγραψε καὶ ἐὰν μένῃ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν νέαν μεταβολὴν τοῦ Α.Ο.Δ.Ο.

— Ὁ ἴδιος εἰς τὸν κ. **Α. Βασιλείου** στρατιώτην, Χαλκίδα, ὅτι ἔγραψεν εἰς τὸ Α.Ο.Δ.Ο. νὰ στέλλεται τακτικῶς τὸ φύλλον ἐκεῖ.

— Ὁ ἴδιος εἰς τὸν κ. **Δ. Ρούλιον,** Χαλκίδα, ἐγκάρδια συλλυπητήρια.

— Ὁ **Κουκκουβῖνος** μὴ δοθείσης αὐτῷ ἀπαντήσεως παρὰ τῆς δεσποινίδος «Ναυαγὸς τῆς Ζωῆς γνωρίζει πρὸς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ Α.Ο.Δ.Ο., ὅτι τὸ μὲν ρόπαλον τοῦ Ἡρακλέους ἦτο ἐκ κοτίνου (κοιν. ἀγριελῆᾶς), ὑλοτομήθη ἐν Τροιζῆνι, ὡς ρητῶς ἀναγράφει τοῦτο ὁ Παυσανίας, τὸ δὲ ὀπωροφόρον δένδρον, τὸ γνωστὸν ὑπὸ τέσσαρα διάφορα ὀνόματα εἶνε ἡ Συκῆ, ἥτις παρὰ τοῖς Μεσσηνίοις, ἐκαλεῖτο Τράγος, Ὄλυνθος ἐξ ἧς καὶ ἡ ὁμώνυμος πόλις ἐν Μακεδονίᾳ, καὶ Ἐριννὺς, ἐξ οὗ ὁ ὁμώνυμος δῆμος τῆς σήμερον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Πατρῶν.

Ὁ Κουκκουβῖνος ἀποφασίσας ἀμετακλήτως νὰ μὴ ἐνοχλῇ εἰς τὸ μέλλον τὴν «Ναυαγὸν τῆς Ζωῆς» ἐρωτᾷ τοὺς ἀναγνώστας τοῦ Α.Ο.Δ.Ο. α'. ποία Ἀηδόνια ἐν Ἑλλάδι δὲν κελαδοῦσι, β'. ποῖον χωρίον εἶνε χωλόν, καὶ γ' πῶς δύναταί τις νὰ διέλθῃ ποταμόν, ἄνευ γεφύρας, λέμβου, ἀεροστάτου. κολυμβήματος. ἀσκοπλοΐας, σχεδίας, ἢ πεζοπορίας, ρητῶς νοουμένου, ὅτι ἡ κοίτη τοῦ ποταμοῦ ἔχει πλάτος, τὸ ὁποῖον καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπερπηδήσῃ οἷος δήποτε δι' ἁπλοῦ ἅλματος ἐπὶ κοντοῦ.

ΤΥΠΟΙΣ Π. Α. ΠΕΤΡΑΚΟΥ